

วารสารนวัตกรรมการศึกษา และอุตสาหกรรม

Journal of Educational and Industrial Innovation

ปีที่ 38 ฉบับที่ 138 เมษายน - มิถุนายน 2569
Volume 38 Number 138 April - June 2026

ISSN 3088-3261 (Print)
ISSN 3088-327X (Online)

บทความวิจัย

- ◆ แนวทางการพัฒนาธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าของผู้ประกอบการรายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร
- ◆ การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนากิจกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
- ◆ การศึกษาความต้องการของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาไฟฟ้า วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี
- ◆ รูปแบบการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
- ◆ การถ่ายทอดภูมิปัญญาศิลปประดิษฐ์แบบไทยจากใบไม้ ดอกไม้ ผ่านสื่อดิจิทัล เพื่อบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
- ◆ การพัฒนาสื่อโมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น
- ◆ แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยานของประชาชนในจังหวัดพังงา
- ◆ การพัฒนาการให้เหตุผลในประเด็นชีวจริยธรรมในนักศึกษาครูวิทยาศาสตร์
- ◆ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานของนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์
- ◆ การศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์

เจ้าของ

ที่ปรึกษา

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

รองหัวหน้ากองบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการ

เลขานุการกองบรรณาธิการ

พิสูจน์อักษร

กองจัดการและประสานงาน

สำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ศาสตราจารย์ ดร.ธีรภูมิ บุญยโสภณ

ศาสตราจารย์ ดร.ธำนิษฐ์ ศิลปจารุ

ศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ เชื้อยงฉิน

รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย ทองประสิทธิ์

ดร.พัชรินทร์ เหลสูล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย รุ่งเรืองอนันต์

นางสาวปิ่นรัตน์ นวชาติธำรง

นายชัยพิพัฒน์ ศรีมณีชัย

ศาสตราจารย์ ดร.เสาวณิต สุขภารังษี

ศาสตราจารย์ ดร.มานพ ชูนิล

ศาสตราจารย์ ดร.ปณิดา วรรณพิรุณ

รองศาสตราจารย์ เรือโท ดร.ทวีศักดิ์ รูปสิงห์

รองศาสตราจารย์ ดร.ภาวิณี บุญยโสภณ

รองศาสตราจารย์ ดร.กุลทรัพย์ ทองประสิทธิ์

รองศาสตราจารย์ ดร.พศุขย นินทนาวงศา

รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ปานจันทร์

รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย เหมือนโพธิ์

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญธง วสุรีย์

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ วัฒนวัฒนารักษ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปติณัดต์ ตรีวงศ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิระศักดิ์ เสรีกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมใจ เพียรประสิทธิ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมุข สุศลัมพันธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มานนท์ สุขละมัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณชรัต อิมณะธัญ

ดร.สุรพงษ์ เอ็มอุทัย

ดร.สำเร็จ วงศ์ศักดิ์ดา

ดร.วีระ ทองประสิทธิ์

นายวีรพล ศิริพรรค

นางสาววงลักษณ์ ตั้งจิตตชอบ

นายปรีทรวร วัณเหลียม

นางสาวบุญญรัตน์ ม่วงเนย

นางปรางใจ ใจอิม

นางสิริกร มหิสนันท์

นางสาวเยาวรัช สายพือ

นายวีรวัฒน์ จิตต์โสภณ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

มหาวิทยาลัยศิลปากร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

มหาวิทยาลัยรังสิต

กระทรวงศึกษาธิการ

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

CONTENTS

April - June 2026

♦ บทความวิจัย

- แนวทางการพัฒนาธุรกิจอาหารปิ้งย่าง
หม่าล่าของผู้ประกอบการรายย่อย
ในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร
โดย : เอี่ยมพร จันทร์วิภาค และชญากัณฑ์ ก่อาริโย 1
- การศึกษาความต้องการจำเป็นใน
การพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ในเขต
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล 13
โดย : นุสรุา เก่งเขียว และไพโรจน์ สติรยากร
- การศึกษาความต้องการของสถาน
ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของ
ผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาไฟฟ้า
วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี 24
โดย : เกรียงไกร กรรณแก้ว และสรวาณิ สืบแย้ม
- รูปแบบการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ 33
ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร
และปริมณฑล
โดย : ศุภกร เกตุเปลี่ยน ณธชา เกื้ออนถานานาชัย
และทวีศักดิ์ รูปสิงห์
- การถ่ายทอดภูมิปัญญาศิลปประดิษฐ์ 44
แบบไทยจากใบไม้ ดอกไม้ ผ่านสื่อดิจิทัล
เพื่อบูรณาการในการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
โดย : ปริศนา มัชฌิมา พรุพพรรณ พรสุขสวัสดิ์
บรรพต พิจิตรกำเนิด บุญญลักษณ์ ตำนานจิตร
ชุตีวรรณ บุญอาชาทอง และสายสุตา ปันตระกูล
- การพัฒนาสื่อไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับ 53
การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน
เพื่อเสริมสร้างทักษะการรู้เท่าทันการ
กลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ของนักเรียน
ระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น
โดย : ภัทรวรินทร์ เครือโสม ณัฐพล ไร่ไพ
และสุติเทพ ศิริพิพัฒนกุล
- แนวทางการจัดการการท่องเที่ยว 64
เชิงสุขภาพด้วยจักรยานของประชาชน
ในจังหวัดพังงา
โดย : เครืออรุณ ปริตมผล
- การพัฒนาการให้เหตุผลในประเด็น 75
ชีวจริยธรรมในนักศึกษาครูวิทยาศาสตร์
โดย : นิตติพงษ์ ศิริวงศ์ พงศ์ประพันธ์ พงษ์โสภณ
และวีระศักดิ์ พึ่งเพื่อง
- ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจ 88
เลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวาน
ของนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์
โดย : ธนาวัช วงศ์ทอง และธนภพ โสตรโยม
- การศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับ 98
พนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC
ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์
โดย : ศิริพร บุญมาก ปราโมช ธรรมกรณ์
และสักรินทร์ อยู่ผ่อง

วารสารนวัตกรรมการศึกษาและอุตสาหกรรม (Journal of Educational and Industrial Innovation)

สำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ปีที่ 38 ฉบับที่ 138 เมษายน - มิถุนายน 2569

ISSN 3088-3261 (Print)

ISSN 3088-327X (Online)

วารสารนวัตกรรมการศึกษาและอุตสาหกรรม เป็นวารสารเพื่อเผยแพร่บทความวิชาการ บทความวิจัยเกี่ยวกับสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ สหวิทยาการ ด้านการศึกษา การพัฒนาธุรกิจและอุตสาหกรรม การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การจัดการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการ และเทคโนโลยีการศึกษา

- ♦ **สำนักงานกองบรรณาธิการ** สำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (อาคาร 76) 1518 ถนนประชาชื่น 1 แขวงวงศ์สว่าง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร 10800
โทรศัพท์ 0-2555-2314 e-mail : journal@ited.kmutnb.ac.th
การส่งบทความที่เว็บไซต์ : <https://so09.tci-thaijo.org/index.php/jted>
ติดต่อ นางสาวบุญญรัตน์ ม่วงเนย e-mail : boonyarat.m@ited.kmutnb.ac.th
- ♦ **กำหนดออก** วารสารนวัตกรรมการศึกษาและอุตสาหกรรม ตีพิมพ์ทั้งแบบรูปเล่ม และออนไลน์ ปีละ 4 ฉบับ คือ
ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มีนาคม
ฉบับที่ 2 เดือนเมษายน - มิถุนายน
ฉบับที่ 3 เดือนกรกฎาคม - กันยายน
ฉบับที่ 4 เดือนตุลาคม - ธันวาคม
- ♦ **ออกแบบอาร์ตเวิร์ก** กองบรรณาธิการวารสารนวัตกรรมการศึกษาและอุตสาหกรรม
- ♦ **จัดพิมพ์ที่** ศูนย์ผลิตตำราเรียนและสิ่งพิมพ์ดิจิทัล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

เกณฑ์การพิจารณาบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารนวัตกรรมการศึกษาและอุตสาหกรรม

วารสารนวัตกรรมการศึกษาและอุตสาหกรรม มีการประเมินบทความโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 3 คน ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกจากหลากหลายสาขาอาชีพ โดยผู้ประเมิน (Reviewer) ทราบชื่อผู้พิมพ์ (Author) แต่ผู้พิมพ์จะไม่ทราบชื่อผู้ประเมิน (Reviewer) เป็นการประเมินแบบ Single Blind Review โดยที่ผู้ประเมินจะพิจารณาประเด็นที่สำคัญของแต่ละบทความดังต่อไปนี้

- ① ผลการวิจัยที่แสดงในบทความจะต้องเป็นผลงานที่แท้จริงของผู้พิมพ์เอง และต้องหลีกเลี่ยงการคัดลอกผลงาน (Plagiarism)
- ② บทความต้นฉบับมีความยาวไม่เกิน 10 หน้ากระดาษ ต้องเขียนด้วยภาษาไทยและมีการแปลคำศัพท์เทคนิคเป็นภาษาไทยอย่างเหมาะสม และถูกต้องตามหลักไวยากรณ์
- ③ บทความวิจัยต้องดำเนินการตามมาตรฐานทั่วไปของหลักจริยธรรมการวิจัยที่เกี่ยวข้อง หากมีการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ ผู้พิมพ์ควรบ่งชี้ว่าได้ดำเนินการวิจัยตามกระบวนการที่เป็นไปตามมาตรฐานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
- ④ บรรณาธิการสามารถยุติการประเมินบทความของผู้ประเมิน หากพบว่าไม่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์หรือเงื่อนไข หรือเมื่อผู้ประเมินได้ตกลงที่จะประเมินบทความแล้ว ต่อมาพบว่าไม่ผลประโยชน์ทับซ้อน สามารถแจ้งบรรณาธิการโดยทันที เพื่อที่จะปฏิเสธการประเมินบทความนั้นต่อไป

บทความที่ลงพิมพ์เป็นข้อคิดเห็นของผู้เขียนเท่านั้น
ผู้เขียนจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบต่อผลทางกฎหมายใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นจากบทความนั้น

แนวทางการพัฒนาธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าของผู้ประกอบการ รายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร

Guidelines for Developing Mala Grilled Food Business for Small Entrepreneurs in The Night Market, Krung Thep Maha Nakhon

เอื้อมพร จันทร์วิภาค¹ และชญาภัทร ก่ออารีโย²

Auemporn Chanwipak¹ & Chayapat Kee-ariyo²

¹ นักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร 10800 student, Master of Home Economics, Faculty of Home Economics Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon 10800

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำหลักสูตร สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร 10800

Assistant Professor, Lecturer Master of Home Economics, Faculty of Home Economics Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon 10800

¹ Corresponding Author : e-mail : auemporn-ch@rmutp.ac.th, โทรศัพท์ 09-2615-0615

Received : 10 ม.ค. 67 Revised : 25 ก.พ. 67 Accepted : 29 ก.พ. 67

DOI : 10.14416/j.edii.2026.06.001

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการรายย่อยธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่า 2) ศึกษาการดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าของผู้ประกอบการรายย่อย 3) หาความสัมพันธ์การดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าของผู้ประกอบการรายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 4) นำเสนอแนวทางการพัฒนาธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าของผู้ประกอบการรายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการรายย่อยธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร โดยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 16 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบไคสแควร์ ผลการศึกษา พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 31-40 ปี มีสถานภาพสมรส คือ โสด ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับการศึกษาปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,000-45,000 บาท มีวัตถุดิบหลักที่ได้รับความนิยมคือ เนื้อสัตว์/เครื่องในสด ด้านสุขอนามัย และความปลอดภัยอาหาร คือ มีการดูแลรักษาความสะอาดภายในร้านอย่างสม่ำเสมอ ถึงขยะภายในร้านมีฝาปิดมิดชิด และมีการรักษามาตรฐานวัตถุดิบให้คงคุณภาพสดใหม่ ช่วงระยะเวลาที่จำหน่ายได้มากที่สุดคือ เวลา 18.00 น.-20.00 น. รูปแบบค่าเช่าร้าน คือ สัญญาเช่ารายเดือน ท่าเลที่ตั้งของร้านให้ความสำคัญ คือ มีชื่อร้านเป็นเอกลักษณ์และสัญลักษณ์ร้านจำง่าย กลยุทธ์การขายให้ความสำคัญ คือ มีการจัดวางวัตถุดิบเดียวกันให้อยู่ในบริเวณเดียวกัน แยกเป็นหมวดหมู่ชัดเจน เพื่อให้สะดวกต่อการเลือกซื้อ และต้นทุนเฉลี่ยต่อวันคือ 3,001-4,500 บาท ผลการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ มีความสัมพันธ์กับการดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าของผู้ประกอบการรายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร พบว่า เพศ

มีความสัมพันธ์กับทำเลที่ตั้งของร้าน สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับรูปแบบค่าเช่าร้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และแนวทางการพัฒนาการดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างห่อห่อของผู้ประกอบการรายย่อย มีดังนี้
1) ควรเลือกวัตถุดิบที่มีความสะอาด สดและใหม่ 2) ควรดูแลความสะอาดสถานที่และอุปกรณ์อาหารอย่างสม่ำเสมอ
3) จัดทำป้ายชื่อร้านให้เห็นชัดเจน 4) ควรเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายทางสื่อออนไลน์มากขึ้น และมีการจัดทำบัญชีเงินหมุนเวียนอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ : ธุรกิจอาหารปิ้งย่างห่อห่อ ผู้ประกอบการรายย่อย ตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร

Abstract

This study aimed to 1) study personal factors of Mala grilled food business for small entrepreneurs, 2) study Mala grilled food business operations of small entrepreneurs, 3) find out a relationship of Mala grilled food business for small entrepreneurs in the night market, Krung Thep Maha Nakhon classified by personal factors, and 4) present guidelines for developing Mala grilled food business for small entrepreneurs in the night market, Krung Thep Maha Nakhon. Research tools used in the study was questionnaire. The population in this research was 16 people in small business entrepreneurs of Mala grilled food business in the night market selected by a purposive sampling method. Statistics used in data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and Chi-square analysis. The results found that most of the entrepreneurs were single female, aged 31-40 years, educational level below bachelor's degree and bachelor's degree, with an average monthly income between 30,000-45,000 baht. The main popular raw materials were meat and entrails. In terms of hygiene and food safety, there was cleanliness within the stores regularly. Additionally, rubbish bins in the stores had lids closed completely. Also, there was maintaining raw materials standards to remain fresh. The most sales period was between 18:00-20:00. The store rental's type was monthly rental contract. In terms of the stores' location, the important thing involved the unique stores' name and the stores' symbols were easy to remember. The important things in sales strategies included organizing the same raw material in the same area and obviously categorized in order to be convenient for purchasing. The average cost a day was 3,001-4,500 baht. The results of finding the relationship between the entrepreneurs' personal factors found that they had the relation with Mala grilled food business for small entrepreneurs in the night market, Krung Thep Maha Nakhon. That was to say, gender was related to the store's location. The marital status was related to the store rental's type with statistically significant at the 0.05 level. Guidelines for developing Mala grilled food business operations for small entrepreneurs were as follows: 1) there should be selecting raw materials that are clean, fresh, and new, 2) there should be taking care of cleanliness of places and food equipment, 3) creating a clearly visible store's name plate, and 4) there should be an increase of distribution channels through online media and making regular account for money circulation.

Keywords : Mala Grilled Food Business, Small Business Entrepreneurs, Night Market, Krung Thep Maha Nakhon

1. บทนำ

ธุรกิจร้านอาหารถือเป็นธุรกิจหนึ่งที่มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและภาคบริการของประเทศ สำหรับในปี 2566 การขยายตัวของมูลค่าธุรกิจร้านอาหารมาจากปัจจัยสนับสนุน อาทิ ภาคการท่องเที่ยวที่ทยอยฟื้นตัวต่อเนื่องส่งผลในเชิงบวกต่อธุรกิจร้านอาหารในพื้นที่ท่องเที่ยว ในปี 2566 คาดว่าจำนวนนักท่องเที่ยวไทยและต่างชาติมีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติ คาดเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศ 13-20 ล้านคน จากปัจจัย ดังกล่าว ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า ในปี 2566 มูลค่ารวมของธุรกิจร้านอาหารน่าจะอยู่ที่ประมาณ 4.18-4.25 แสนล้านบาท ขยายตัว 2.7%-4.5% ซึ่งชะลอลงจากที่ขยายตัว 12.9% ในปี 2565 โดยมูลค่าร้านอาหารจะยังต่ำกว่าปี 2562 ซึ่งเป็นก่อนเกิดการระบาดของโรคโควิด-19 ขณะที่การฟื้นตัวของธุรกิจร้านอาหารแต่ละประเภท การให้บริการจะมีความต่างกันไปตามปัจจัยเฉพาะของตลาด [1]

ธุรกิจร้านอาหารประเภทปิ้งย่าง เป็นร้านอาหารประเภทบุฟเฟต์ที่ได้รับความนิยมจากผู้บริโภคเป็นอย่างมาก ซึ่งอาหารประเภทปิ้งย่างที่ให้บริการแก่ผู้บริโภคจะเป็นอาหารสดประเภทต่าง ๆ ที่ให้ผู้บริโภคได้ทำการปิ้งหรือย่างสำหรับรับประทานเอง สามารถเลือกทานได้ตามความต้องการแบบไม่จำกัดปริมาณอาหารและยังมีอาหารอื่น ๆ เช่น อาหารว่างต่าง ๆ อาหารประเภทยำ ผลไม้ ไอศกรีม และของหวาน โดยอาหารที่รับประทานทั้งหมดคิดรวมอยู่ในราคาอาหารแล้ว สามารถรับประทานอาหารได้แบบไม่จำกัดปริมาณ ทำให้ผู้บริโภครู้สึกคุ้มค่ากับอาหารที่รับประทาน [2] อาหารปิ้งย่างที่เราพบเห็นกันอยู่ทั่วไปในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นที่ขายตามตลาดเช้า ตลาดนัด ตลาดกลางคืน ถนนคนเดิน ขยายตามข้างถนน บนพุดบาท และร้านอาหารปิ้งย่างอย่างร้านหมูกระทะ ร้านปิ้งย่างซีฟู้ดกึ่งเผา ทะเลเผา เป็นต้น ซึ่งอาหารปิ้งย่างในแต่ละพื้นที่ก็จะมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป ส่วนผสมหรือเครื่องปรุงก็ย่อมแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมและ

สภาพภูมิอากาศที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่นั้น ๆ ด้วย [3] ปัจจุบันองค์ประกอบต่าง ๆ ในธุรกิจอาหารเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างสิ้นเชิง ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาของเทคโนโลยีดิจิทัลต่าง ๆ ที่เข้ามามีบทบาทมากขึ้น หรือแม้แต่พฤติกรรมและความคาดหวังที่มีต่อการรับประทานอาหารของผู้บริโภคก็เปลี่ยนแปลงไปมากกว่าแค่การรับประทานเพื่อให้อิ่มท้อง หรือความคาดหวังเพียงแค่ว่าได้รสชาติที่ดี ซึ่งต้องถือว่าเป็นประโยชน์หลักของผลิตภัณฑ์ (Core Benefit) ของกลุ่มอาหาร แต่ปัจจุบันปัจจัยเหล่านี้กลับไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญอันดับแรกที่ถูกคำนึงอีกต่อไปแล้ว แม้ในช่วงโควิด-19 หลากหลายธุรกิจได้รับผลกระทบ แต่ธุรกิจอาหารไทยถือเป็น 1 ใน 3 อุตสาหกรรมสร้างสรรคที่ยังมีทิศทางเป็นบวก การส่งเสริมผู้ประกอบการต้องอาศัยเทคโนโลยี นวัตกรรม งานวิจัย เพื่อผลักดันอาหารไทยที่เป็นต้นทุนทางวัฒนธรรมให้เป็นที่รู้จัก เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันอาหารไทยเป็น 1 ใน 15 อุตสาหกรรมสร้างสรรคของการพัฒนา “เศรษฐกิจสร้างสรรค์” โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์บนรากฐานขององค์ความรู้ ทรัพย์สินทางปัญญาและการศึกษาวิจัยซึ่งเชื่อมโยงกับวัฒนธรรม ขณะเดียวกันอาหารไทยก็เป็นหนึ่งในซอฟต์แวร์ (Soft Power) ที่มีต้นทุนทางวัฒนธรรมที่สำคัญ ดังนั้น การพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารของไทยให้ก้าวหน้าจำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาเทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม เพื่อยกระดับผู้ประกอบการและผลิตภัณฑ์ให้ตอบโจทย์ตลาดโลกที่มีการแข่งขันสูง ซึ่งอีกทั้งจากแผนการส่งเสริม SME พ.ศ. 2564 – 2565 จึงมุ่งเน้นให้ SME สามารถประกอบตัวให้อยู่รอดได้ภายใต้สถานการณ์ที่เกิดขึ้น ด้วยการสร้างรายได้ ลดรายจ่าย อันเป็นการเสริมสภาพคล่องในระยะสั้นแก่ธุรกิจ และเตรียมความพร้อมให้ธุรกิจพัฒนาปรับตัวรองรับบริบทใหม่ทางเศรษฐกิจ พร้อมเข้าสู่การแข่งขันได้อย่างรวดเร็ว เมื่อสถานการณ์โควิด-19 ดีขึ้น ด้วยการยกระดับความรู้และทักษะในการประกอบธุรกิจ เพิ่มศักยภาพการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีและดิจิทัลสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าและบริการด้วยคุณภาพมาตรฐานและความคิด

สร้างสรรค์ ตลอดจนสร้างผู้ประกอบการใหม่ที่มีศักยภาพ เพื่อส่งเสริมการเติบโตของธุรกิจและเศรษฐกิจของประเทศต่อไปในอนาคต

หม่าล่าในไทยเป็นที่รู้จักผ่าน “ป๊อปปูล่า” เมนูหมูหมัก กุ้ง ไก่ ไส้กรอก แฮม เห็ดออริจินัล เห็ดเข็มทอง และผักสไลด์ เช่น ข้าวโพดและกระเทียมเสียบไม้ เคลือบด้วยผงหม่าล่าก่อนจะนำไปปิ้งให้สุก มีข้อสันนิษฐานว่าชาวจีนยูนนานในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เป็นผู้ริเริ่มร้านหม่าล่าในไทย แล้วขยายทีละคนจนมีคนแห่เปิดร้านหม่าล่าตามกันในประเทศไทยขึ้นแท่นเป็นประเทศที่มีมูลค่าการนำเข้าเครื่องเทศจากจีนสูงสุดที่ราว 1.5 ล้านล้านบาท มากเป็นอันดับหนึ่ง จากมูลค่ารวม 6.9 ล้านล้านบาท ในหลายสิบประเทศรวมกัน อาหารป๊อปปูล่าที่มีขายอยู่ทั่วไปในตลาดกลางคืนถนนคนเดินในเขตมณฑลสิบสองปันนา ซึ่งเป็นที่นิยมกันอย่างมากในหมู่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวจีน แต่คนไทยส่วนใหญ่มักจะรู้จักและเรียกชื่ออาหารป๊อปปูล่า นั้นว่า “หม่าล่า” [3] จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องธุรกิจร้านอาหารป๊อปปูล่าของผู้ประกอบการที่ได้จัดจำหน่ายภายในพื้นที่ของตลาดนัดกลางคืนในประเด็นว่าธุรกิจอาหารประเภทป๊อปปูล่ามีหลากหลายรูปแบบและมีภาพลักษณ์อาหารน่าสนใจอย่างไรบ้าง ตลอดจนมีแนวโน้มการเติบโตตามทิศทางการเปลี่ยนแปลงต่อการตัดสินใจของผู้บริโภคในการเลือกใช้บริการ โดยเป็นการสำรวจความต้องการของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจอาหารป๊อปปูล่าในรูปแบบต่าง ๆ พร้อมคำนึงถึงการวางแผนการดำเนินประกอบธุรกิจ การเข้าถึงรูปแบบ การเลือกใช้บริการของผู้บริโภคในอนาคต ซึ่งเป็นผลดีสู่การสร้างเป้าหมายรูปแบบอาหารป๊อปปูล่า และสามารถนำเสนอเทศจากการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางวางแผนกลยุทธ์สำหรับผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจได้

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการรายย่อยธุรกิจอาหารป๊อปปูล่า

2.2 เพื่อศึกษาการดำเนินธุรกิจอาหารป๊อปปูล่าของผู้ประกอบการรายย่อย

2.3 เพื่อหาความสัมพันธ์การดำเนินธุรกิจอาหารป๊อปปูล่าของผู้ประกอบการรายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

2.4 เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาธุรกิจอาหารป๊อปปูล่าของผู้ประกอบการรายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือผู้ประกอบการรายย่อย โดยเป็นผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจอาหารป๊อปปูล่าในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร จำนวน 16 คน และดำเนินการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

3.2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire)

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Close Ended Questionnaire)

ตอนที่ 2 การดำเนินธุรกิจอาหารป๊อปปูล่าของผู้ประกอบการรายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร โดยใช้มาตราวัดประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาธุรกิจอาหารป๊อปปูล่าของผู้ประกอบการรายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaires)

3.2.2 แบบสัมภาษณ์ (Interview Form)

นำเสนอแนวทางการพัฒนาธุรกิจอาหารป๊อปปูล่าของผู้ประกอบการรายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ด้วยวิธีการสกัดและสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 การศึกษาครั้งนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง คือ (1) แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary

Data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล และ (2) แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร งานวิจัยเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.3.2 วิธีการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ จากผู้ประกอบการรายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร ดังนี้ (1) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บข้อมูลจากคณบดี คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล (2) เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่า รายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร (3) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามจำนวนที่กำหนดไว้ และ (4) นำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์ แปลผล สรุปผล และรายงานผลการวิจัย

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าของผู้ประกอบการรายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าของผู้ประกอบการรายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการรายย่อย ใช้การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square)

3.4.4 การวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าของผู้ประกอบการรายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ด้วยวิธีการสกัดและสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

4. ผลการวิจัย

4.1 ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการรายย่อย ธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่า ผลการวิจัย พบว่า ผู้ประกอบการรายย่อยธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร จำนวน 16 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 81.25 มีอายุระหว่าง 31–40 ปี ร้อยละ 56.25 มีสถานภาพสมรส คือโสด ร้อยละ 75.00 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและระดับปริญญาตรีจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 43.75 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,000–45,000 บาท ร้อยละ 31.25

4.2 ศึกษาการดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าของผู้ประกอบการรายย่อย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นในการดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าของผู้ประกอบการรายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร โดยรวม

การดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าของผู้ประกอบการรายย่อย โดยรวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
วัตถุดิบหลักที่ได้รับความนิยม	4.17	0.34	มาก
ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยอาหาร	4.50	0.37	มากที่สุด
ช่วงระยะเวลาที่จำหน่ายได้มากที่สุด	3.35	0.53	มาก
รูปแบบค่าเช่าร้าน	2.50	0.44	ปานกลาง
ทำเลที่ตั้งของร้าน	4.71	0.24	มากที่สุด
กลยุทธ์การขาย	4.20	0.49	มาก
ต้นทุนเฉลี่ยต่อวัน	2.66	0.54	ปานกลาง
รวม	3.73	0.17	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ประกอบการรายย่อยธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นต่อการดำเนินธุรกิจอาหารดังกล่าว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73, S.D. = 0.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย สรุปได้ว่าผู้ประกอบการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ทำเลที่ตั้งของร้าน ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.24$) รองลงมาคือด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยอาหาร ($\bar{X} = 4.50, S.D. = 0.37$) และความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก กลยุทธ์การขาย ($\bar{X} = 4.20, S.D. = 0.49$)

4.3 การหาความสัมพันธ์การดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าของผู้ประกอบการรายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศกับการดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าของผู้ประกอบการรายย่อย

ลำดับ	การดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่า	X ²	Sig.
1.	วัตถุประสงค์หลักที่ได้รับความนิยม	1.678	0.195
2.	ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยอาหาร	1.231	0.267
3.	ช่วงระยะเวลาที่จำหน่ายได้มากที่สุด	0.246	0.884
4.	รูปแบบค่าเช่าร้าน	3.692	0.158
5.	ทำเลที่ตั้งของร้าน	9.905*	0.002
6.	กลยุทธ์การขาย	1.340	0.247
7.	ต้นทุนเฉลี่ยต่อวัน	0.684	0.710

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการรายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร ด้านเพศกับการดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่า โดยทำเลที่ตั้งของร้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\bar{X} = 9.905, Sig. = 0.002$) ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลอายุกับการดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าของผู้ประกอบการรายย่อย

ลำดับ	การดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่า	X ²	Sig.
1.	วัตถุประสงค์หลักที่ได้รับความนิยม	3.329	0.344
2.	ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยอาหาร	3.359	0.353
3.	ช่วงระยะเวลาที่จำหน่ายได้มากที่สุด	3.600	0.187
4.	รูปแบบค่าเช่าร้าน	8.762	0.158
5.	ทำเลที่ตั้งของร้าน	3.302	0.347
6.	กลยุทธ์การขาย	7.467	0.058
7.	ต้นทุนเฉลี่ยต่อวัน	3.963	0.682

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการรายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร อายุกับการดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าทุกตัว ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งหมายความว่า ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สถานภาพสมรสกับการดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าของผู้ประกอบการรายย่อย

ลำดับ	การดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่า	X ²	Sig.
1.	วัตถุประสงค์หลักที่ได้รับความนิยม	0.097	0.755
2.	ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยอาหาร	0.000	1.000
3.	ช่วงระยะเวลาที่จำหน่ายได้มากที่สุด	3.200	0.072
4.	รูปแบบค่าเช่าร้าน	6.857*	0.032
5.	ทำเลที่ตั้งของร้าน	0.762	0.383
6.	กลยุทธ์การขาย	0.356	0.551
7.	ต้นทุนเฉลี่ยต่อวัน	5.333	0.069

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการรายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร สถานภาพสมรสกับการดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่า โดยรูปแบบค่าเช่าร้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\bar{X} = 6.857$, Sig. = 0.032) ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ระดับการศึกษากับการดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าของผู้ประกอบการรายย่อย

ลำดับ	การดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่า	X ²	Sig.
1.	วัตถุประสงค์หลักที่ได้รับความนิยม	0.374	0.829
2.	ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยอาหาร	0.762	0.683
3.	ช่วงระยะเวลาที่จำหน่ายได้มากที่สุด	1.714	0.788
4.	รูปแบบค่าเช่าร้าน	3.245	0.072
5.	ทำเลที่ตั้งของร้าน	0.327	0.849
6.	กลยุทธ์การขาย	3.810	0.149
7.	ต้นทุนเฉลี่ยต่อวัน	4.143	0.387

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการรายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร ระดับการศึกษากับการดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่า ทุกตัว ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งหมายความว่า ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล รายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับการดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าของผู้ประกอบการรายย่อย

ลำดับ	การดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่า	X ²	Sig.
1.	วัตถุดิบหลักที่ได้รับความนิยม	3.821	0.281
2.	ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยอาหาร	0.178	0.981
3.	ช่วงระยะเวลาที่จำหน่ายได้มากที่สุด	3.120	0.794
4.	รูปแบบค่าเช่าร้าน	4.000	0.677
5.	ทำเลที่ตั้งของร้าน	6.857	0.077
6.	กลยุทธ์การขาย	3.769	0.288
7.	ต้นทุนเฉลี่ยต่อวัน	10.233	0.115

จากตารางที่ 6 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการรายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร รายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับการดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าทุกตัว ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งหมายความว่า ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.4 นำเสนอแนวทางการพัฒนาธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าของผู้ประกอบการรายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร

4.4.1 วัตถุดิบหลักที่ได้รับความนิยม พบว่า ควรมีการเลือกวัตถุดิบที่สะอาด สดใหม่ การจัดหาวัตถุดิบที่หลากหลาย มีแหล่งวัตถุดิบคุณภาพ มาตรฐานรับรองความปลอดภัยและวัตถุดิบที่จัดจำหน่ายให้ลูกค้าได้รับรู้ถึงความหลากหลายทางผลิตภัณฑ์อาหารปิ้งย่างหม่าล่า และยังมีรสชาติโดดเด่นของรสชาติ เป็นเอกลักษณ์ของทางร้านอย่างสม่ำเสมอ

4.4.2 ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยอาหาร พบว่า ควรดูแลความสะอาดของสถานที่และอุปกรณ์อาหารอย่างสม่ำเสมอ การจัดเก็บวัตถุดิบที่ได้มาตรฐาน แบ่งพื้นที่จัดเก็บวัตถุดิบ และที่ทิ้งขยะแยกกันอย่างชัดเจน การกำจัดแมลงรบกวนในบริเวณภายในร้านและจุดจำหน่ายวัตถุดิบสม่ำเสมอ การพัฒนาภาพลักษณ์ รูปแบบสัญลักษณ์บรรจุภัณฑ์อย่างปลอดภัย และการรักษาความปลอดภัยของผู้ประกอบการอย่างถูกสุขอนามัย มีการสวมถุงมือขณะประกอบอาหารทุกครั้งและสวมผ้ากันเปื้อนระหว่างจัดจำหน่ายให้แก่ลูกค้า

4.4.3 ทำเลที่ตั้งและสถานที่จัดจำหน่าย พบว่า ควรมีการจัดทำป้ายชื่อร้านให้ลูกค้าจดจำง่าย ทำป้ายแนะนำวัตถุดิบที่ได้รับความนิยมและน่าสนใจ การตกแต่งร้านให้มีภาพลักษณ์โดดเด่น การนำเสนอทำเลที่ตั้ง ร้านอยู่หัวมุมให้ลูกค้ามองเห็นได้ชัดเจน ลูกค้าสามารถเดินทางได้สะดวก สะอาด และปลอดภัย การดูแลรักษาความสะอาดภายในพื้นที่ของสถานที่จัดจำหน่ายสม่ำเสมอ และการรักษาระยะเวลาการชำระค่าเช่าของทำเลที่ตั้งตามวันเวลาที่กำหนดชำระให้เป็นประจำ

4.4.4 กลยุทธ์ขายและส่งเสริมการตลาด พบว่า ควรมีการจัดเตรียมวางแผนการทำการตลาดบนโซเชียลมีเดียต่าง ๆ มากขึ้น การจัดเตรียมวางแผนเปิดร้านค่านโปรโมชั่นเพิ่มเติมขึ้น เพื่อกระตุ้นยอดขายธุรกิจเพิ่มขึ้นได้ การเอาใจใส่ลูกค้าที่ใช้บริการ โดยการเปิดช่องทางออนไลน์ให้ลูกค้าสามารถแสดงความคิดเห็นได้ เช่น การให้สแกน QR Code เพื่อสำรวจความพึงพอใจ ความต้องการของลูกค้าต่อธุรกิจ พร้อมรับส่วนลดค่าอาหารได้ผ่านทางออนไลน์ รูปแบบการจัดโปรโมชั่นที่หลากหลายให้แก่ลูกค้า การจัดทำป้ายราคา ระบุโปรโมชั่นจัดจำหน่ายประกอบรูปภาพอาหารอย่างชัดเจน การประชาสัมพันธ์ โฆษณาข่าวสารผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ จัดแคมเปญลดราคาบนสื่อออนไลน์อย่างสม่ำเสมอ การให้บริการจัดออกร้าน จัดงานนอกสถานที่ เพื่อช่วยส่งเสริมการขายและกระตุ้นการจับจ่ายให้สอดคล้องตามความต้องการจัดกิจกรรมของลูกค้าให้เป็นที่ยอมรับที่สุด

4.4.5 ต้นทุนการขาย พบว่า ควรมีการจัดทำระบบบัญชีเงินหมุนเวียนในธุรกิจเป็นประจำสม่ำเสมอ การจัดหาแหล่งเงินลงทุนหลากหลายช่องทางบนโลกดิจิทัลเพิ่มขึ้น การจัดการหน้าร้านบนสื่อออนไลน์เพิ่มขึ้น ให้ลูกค้าต่างชาติเข้าถึงการใช้บริการ การวางแผนธุรกิจขยายร้านในพื้นที่ต่างจังหวัดมากขึ้น พร้อมเปิดโอกาสการขายในรูปแบบแฟรนไชส์ให้แก่กลุ่มลูกค้าที่สนใจธุรกิจ การพัฒนาทักษะวิชาชีพ เพิ่มประสบการณ์วิชาชีพและนำเสนอสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานของธุรกิจอาหารปิ้งย่างให้แก่กลุ่มลูกค้าบนสื่อออนไลน์ต่าง ๆ

5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการรายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่ารายย่อยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 16 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 81.25 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 56.25 มีสถานภาพสมรสคือ โสด ร้อยละ 75.00 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรี จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 43.75 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,000 - 45,000 บาท ร้อยละ 31.25 ดังแนวคิดของ Siivonen, Komulainen, Kasanen and Kupiainen [4] ได้อธิบายไว้ว่า เพศและอายุมีผลต่อการเป็นผู้ประกอบการไว้ 3 ความสัมพันธ์ดังนี้ 1) ผู้ชายที่มีอายุน้อยมักมีแนวโน้มในการเริ่มต้นกิจการ 2) ผู้หญิงวัยกลางคนมักเป็นผู้ประกอบการที่มีความเชี่ยวชาญในการทำธุรกิจ 3) ส่วนมากผู้ประกอบการระดับอาวุโสมักเป็นเพศหญิง และผู้หญิงยังมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการเป็นผู้ประกอบการ ทั้งนี้มีการพบว่า อายุของผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่ที่มีอายุในช่วง 20-30 ปี จะมีประสิทธิภาพการดำเนินงานแตกต่างจากกลุ่มผู้ประกอบการที่มีอายุอยู่ในช่วง 51-55 ปี และ 60 ปี ขึ้นไป (สุธีรา และคณะ) [5] นอกจากนี้ระดับการศึกษา(Education)เป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งของคุณสมบัติส่วนบุคคล เนื่องจากระดับการศึกษาจะเป็นตัวกลางหรือเป็นตัววัดระดับ

ความคิดเห็น ระดับทัศนคติหรือระดับของความคิดเห็นของผู้บริโภคเป็นอย่างมาก อีกทั้งระดับการศึกษาจะสามารถบ่งบอกถึงความเป็นอยู่และความสนใจในสิ่งต่าง ๆ ได้ โดยผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่า (Kotler) [6]

การดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าของผู้ประกอบการรายย่อย พบว่า ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นในการดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าของผู้ประกอบการรายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร โดยรวมผู้ประกอบการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ท่าเลที่ตั้งของร้าน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยอาหาร อยู่ในระดับมากที่สุด และกลยุทธ์การขายอยู่ในระดับมาก ดังที่ กัตญญู หิรัญญสมบุรณ์ [7] ได้กล่าวไว้ว่า ผลผลิตภัณฑ์เป็นส่วนประสมทางการตลาดที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้า หากผลิตภัณฑ์ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ตามที่ลูกค้าคาดหวังได้ ธุรกิจจะไม่สามารถประสบความสำเร็จในระยะยาวได้ แม้ธุรกิจจะใช้ความพยายามด้วยกลยุทธ์การตลาดอื่น เช่น ขยายราคาถูก มีของแถมมากมาย สินค้าได้รับความนิยม ฯลฯ และจัดการผลิตภัณฑ์จะต้องสอดคล้องไปกับการจัดการราคา การส่งเสริมการตลาด การจำหน่ายทั้งหมด และผลิตภัณฑ์ถือเป็นสินค้า (Goods) และบริการ (Service) ซึ่งถูกสร้างขึ้นมา เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าด้วยการที่ธุรกิจเสนอสินค้าหรือบริการอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว เพื่อสร้างความพึงพอใจสูงสุดแก่ลูกค้า รวมทั้งปัจจัยภายนอกที่สำคัญ ที่ส่งผลต่อการเริ่มต้นดำเนินธุรกิจวัตถุดิบในการผลิต (Law Materials) เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกรดำเนินธุรกิจโดยตรง ทั้งด้านคุณภาพ ต้นทุน ราคา วัตถุดิบ ต้นทุนการขนส่งวัตถุดิบ ระยะเวลาในการรอคอยวัตถุดิบ ต้นทุนการเก็บรักษา วัตถุดิบ (Kotler and Armstrong) [8]

การหาความสัมพันธ์การดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าของผู้ประกอบการรายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

พบว่าอายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่า ส่วนเพศ และสถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับการดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่า ส่วนทั้งหมดนี้อาจเนื่องมาจากผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงและมีสถานภาพสมรสคือ โสด ทำให้เวลาดำเนินการธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่า จึงให้ความสนใจในรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อเสียงร้าน โดยให้มีความเป็นเอกลักษณ์และสัญลักษณ์ร้านจำง่าย

การนำเสนอแนวทางการพัฒนาธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่าของผู้ประกอบการรายย่อยในตลาดนัดกลางคืน กรุงเทพมหานคร

ด้านวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์อาหารปิ้งย่างหม่าล่าพบว่าควรจัดหาแหล่งซื้อผลิตภัณฑ์อาหารที่มีมาตรฐาน รับรองความปลอดภัย ต้องเน้นการรักษาความสะอาดสดใหม่ของวัตถุดิบ ดังแนวคิดของ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ [9] ได้กล่าวไว้ว่า ผลิตภัณฑ์ (Product and Service) เป็นสิ่งที่เสนอขาย เพื่อสนองต่อความพึงพอใจของลูกค้าผลิตภัณฑ์ที่เสนอขายอาจจะมีส่วนดี หรือไม่มีส่วนดีก็ได้ ผลิตภัณฑ์จึงประกอบด้วย สินค้า บริการ ความคิด สถานที่ องค์กร หรือบุคคล ผลิตภัณฑ์ต้องมีรรถประโยชน์ มีคุณค่าในสายตาของลูกค้า จึงจะมีผลทำให้ผลิตภัณฑ์สามารถขายได้

ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยอาหารปิ้งย่างพบว่า มีการดูแลรักษาความสะอาดภายในร้านอย่างสม่ำเสมอถึงขยะภายในร้านมีฝาปิดมิดชิด และมีการรักษามาตรฐานวัตถุดิบให้คงคุณภาพสดใหม่ ดังที่ สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย [10] ได้กล่าวไว้ว่า แนวทางปฏิบัติด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยสำหรับเจ้าของกิจการ หรือผู้จัดการร้านอาหารมีการดำเนินการปฏิบัติตามมาตรการในส่วนผู้ปรุงประกอบอาหารและที่เสิร์ฟอาหาร ให้สวมผ้ากันเปื้อน ถุงมือและสวมใส่หน้ากากอนามัย หรือหน้ากากผ้าระหว่างปฏิบัติงานให้ถูกต้องตลอดเวลา เพื่อป้องกันตนเองและไอ จาม ปนเปื้อนอาหาร ซึ่งจะต้องมีการทำความสะอาดตลาดเป็นประจำทุกวันที่เปิดทำการ รวมทั้งผู้ขายต้องมีเครื่องมือ เครื่องใช้ และภาชนะอุปกรณ์ ต้องสะอาดและ

ปลอดภัย มีการล้างทำความสะอาด และจัดเก็บอย่างถูกต้องด้านทำเลที่ตั้งและสถานที่จัดจำหน่ายพบว่ามีซื้อร้านเป็นเอกลักษณ์และสัญลักษณ์ร้าน จำง่าย สามารถเดินทางสะดวกต่อการขนส่งวัตถุดิบเข้าร้านและให้บริการลูกค้าสถานที่จัดจำหน่ายสะดวกใกล้แหล่งตลาดที่เตรียมวัตถุดิบมาจัดจำหน่ายภายในร้าน การนำเสนอทำเลที่ตั้งร้านอยู่หัวมุมให้ลูกค้ามองเห็นได้ชัดเจน ลูกค้าสามารถเดินทางได้สะดวก สะอาด และปลอดภัยทุกครั้งที่มีการสังเกตถึงระบบการจัดการความสะอาดภายในพื้นที่ร้านก่อนและหลังจัดจำหน่ายสม่ำเสมอ โดยมีการสร้างแรงบันดาลใจในการตกแต่งร้านให้มีภาพลักษณ์โดดเด่น และรักษาระยะเวลาการชำระค่าเช่าของทำเลที่ตั้งตามวันเวลาที่กำหนดชำระให้เป็นประจำ กตัญญู หิริญญสมบูรณ์ [7] ได้อธิบายไว้ว่า ความสำคัญของทำเลที่ตั้งในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งทำเลที่ตั้งมีความเกี่ยวเนื่องกับการบริหารงานทุกกิจกรรมของธุรกิจ เช่น การหาแรงงานที่มีฝีมือ การจัดซื้อจัดหาแหล่งวัตถุดิบเข้าสู่กระบวนการผลิต การดำเนินระบบการผลิต ซึ่งพึ่งพาสาธารณูปโภคหลักหลายประการ รวมทั้งความสะดวกในการส่งมอบสินค้าให้แก่ลูกค้าของกิจการ ฯลฯ และทำเลที่ตั้งสามารถเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจจากการมองเห็นโอกาสต่าง ๆ ของธุรกิจจากทำเลที่ตั้งนั่นเอง

ด้านกลยุทธ์และส่งเสริมการตลาด พบว่า ธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่ามีคู่แข่งทางการตลาดที่สูงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้น ผู้ประกอบการควรหาช่องทางการจัดจำหน่ายใหม่ ๆ เช่น การขายทางออนไลน์ รวมถึงมีการประชาสัมพันธ์บนโลกออนไลน์ เพื่อให้ธุรกิจเป็นที่รู้จักมากขึ้น และการขยายสาขาได้มากขึ้น ซึ่งยังมีการดำเนินธุรกิจภายในร้าน โดยกลยุทธ์การขายมีการจัดวางวัตถุดิบเดียวกันให้อยู่ในบริเวณเดียวกันแยกเป็นหมวดหมู่ชัดเจน เพื่อให้สะดวกต่อการเลือกซื้อและมีการจัดตกแต่งหน้าร้านให้สวยงาม เพื่อใช้เป็นจุดขายให้ลูกค้าจดจำได้ง่าย และราคามีความเหมาะสมกับคุณภาพอาหาร ซึ่งดังแนวคิดของ สิริลักษณ์ พิชัยณรงค์ [11] กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดขึ้นอยู่กับลักษณะ

ของตลาดเป้าหมาย ขึ้นอยู่กับสินค้าและบริการกลยุทธ์ทางการตลาดเป็นสิ่งที่ทำให้กลุ่มลูกค้าเป้าหมายได้ตระหนักและรู้ถึงสินค้าและบริการผ่านการสื่อสาร ผ่านการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าและบริการ เช่น การทำโฆษณาผ่านทางสื่อท้องถิ่น หนังสือพิมพ์ วารสาร สื่อออนไลน์ เว็บไซต์ วิทยุ โทรทัศน์ จดหมาย แผ่นพับ ใบปลิว ซึ่งมีการส่งเสริมการขายโดยการเลือกใช้สื่อต่าง ๆ ตามพฤติกรรมกลุ่มลูกค้าเป้าหมายของกิจการ เช่น สื่อโซเชียลมีเดียต่าง ๆ เว็บไซต์ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

ด้านต้นทุนการขาย พบว่า ธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่ามีการให้ความสำคัญในการทำระบบบัญชีเงินทุนหมุนเวียนภายในธุรกิจ เน้นการลงทุนปริมาณต่อวันโดยจัดซื้อวัตถุดิบที่จัดจำหน่ายที่ได้รับความนิยมในแต่ละวัน ลงทุน 3,001 – 4,500 บาท เพื่อให้ได้วัตถุดิบสดใหม่ทุกวัน พร้อมเข้าถึงราคาส่งของวัตถุดิบจากโรงงานประจำที่ทำการสั่งซื้อ การจัดกาหน้าร้านบนสื่อออนไลน์เพิ่มขึ้นให้ลูกค้าต่างชาติเข้าถึงการใช้บริการ การวางแผนธุรกิจขยายในพื้นที่ต่างจังหวัดมากขึ้น พร้อมเปิดโอกาสการขายในรูปแบบแฟรนไชส์ให้แก่กลุ่มลูกค้าที่สนใจธุรกิจ การพัฒนาทักษะและประสบการณ์วิชาชีพแนะนำสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานของธุรกิจอาหารปิ้งย่างให้แก่กลุ่มลูกค้าบนสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ดังแนวคิดของ กิตติ กอบัวแก้ว [12] ได้กล่าวไว้ว่าการบริหารการเงิน หมายถึง เงินหรือทรัพย์สินที่มีค่าเป็นเงินของระบบ ซึ่งนับเป็นหัวใจที่สำคัญอย่างหนึ่งของระบบ เช่น เงินทุน เงินสด เงินหมุนเวียน เงินค่าใช้จ่าย หรือเงินรายรับ รายจ่ายต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นต้น ถ้าการเงินของระบบไม่ดีพอแล้ว ระบบนั้นย่อมจะประสบกับความยุ่งยาก หรืออาจถึงแก่การหายนะได้ เพราะฉะนั้น ระบบธุรกิจทุกชนิดจะต้องมีความระมัดระวังในเรื่องของการเงินเป็นพิเศษ

5.2 ข้อเสนอแนะทั่วไป

5.2.1 การศึกษาในครั้งนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลผู้ประกอบการเท่านั้น เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นและความนิยมต่อการดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่า หากมีการสำรวจความนิยมและความพึงพอใจของ

ผู้บริโภค อาจจะช่วยให้เกิดการพัฒนาการตัดสินใจต่อการให้บริการของกิจการดำเนินงานธุรกิจ และพัฒนาด้านผลิตภัณฑ์ให้ดีขึ้นได้

5.2.2 จากงานวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงว่า ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่มีส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจอาหารปิ้งย่างที่น่าสนใจเพิ่มเติมได้อีก เช่น การรับรู้คุณค่า พฤติกรรมของผู้บริโภค อุปสรรคและโอกาสทางการตลาด เป็นต้น ผู้ประกอบการธุรกิจอาหารปิ้งย่างหม่าล่า ควรให้ความสำคัญกับคุณค่าอาหารปิ้งย่างหม่าล่าอย่างเหมาะสม เพื่อสามารถปรับใช้วางแผนธุรกิจอาหารได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมีระบบการวางแผนงานพร้อมการให้บริการตอบสนององตามความต้องการของผู้บริโภคให้ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2565). รายได้ร้านอาหาร ปี 65-66 โต แม้ต้นทุนและการรักษากำไร.ยังท้าทายอยู่ .kasikomresearch. <https://www.kasikomresearch.com/th/analysis/k-social-media/Pages/Restaurant-FB-07-11-2022.aspx/>, 14 มิถุนายน 2566.
- [2] กนกพร อ่างคง. (2559). การศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคร้านหมูกระทะบุฟเฟ่ต์ในเขตเมืองพิษณุโลก. [งานนิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- [3] ศุภมาศ วงศ์ไทย. (2565). ความจริงของ “หม่าล่า” ปิ้งย่างสไตล์สิบสองปันนา คำที่ไม่ได้เรียกชื่ออาหารแบบที่เข้าใจ. silpa-mag. https://www.silpa-mag.com/culture/article_7732/.
- [4] Siivonen, P. T., K. Komulainen, K. Kasanen and P. Kupiainen, (2021). “Aged and gendered master narratives on entrepreneurship in Finnish higher education.” *International Journal of Gender and Entrepreneurship* 18. DOI 10.1108/IJGE-01-2021-0010.

- [5] สุธีรา อะทะวงษา, นงนุช กันธะชัย, สุรินทร์ พิทักษ์สกุล, ศิริสิทธิ์ ศิริวัฒนกุล และจิรพัฒน์ อุปถัมภ์. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจแฟรนไชส์ในจังหวัดเชียงราย. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*. 16(1), 149-173.
- [6] Kotler, P. (2000). *Marketing management*. New jersey: Prentice-Hall.
- [7] กตัญญู หิรัญญสมบุญ. (2563). *การจัดการธุรกิจขนาดย่อม*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). ยูเพรส คอร์เปอร์เรชั่น.
- [8] Kotler, P. and G. Armstrong. (2004). *Principles of Marketing*. Upper Saddle River, New Jersey : Prentice Hall.
- [9] ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2541). *กลยุทธ์การตลาดและการบริหารการตลาด*. ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- [10] สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย. (2564). *กระบวนการจัดการสุขาภิบาลอาหาร*. Envocc. http://envocc.cbo.moph.go.th/eh/assets/doc_uploads/5e97f7afed735.pdf/.
- [11] สิริลักษณ์ พิชัยณรงค์. (2565). *การเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship)*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [12] กิตติ กอบัวแก้ว. (2553). *การบริหารการผลิต*. โอเดียน สโตร์, กรุงเทพฯ.

การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล The Study of Needs Assessment on Skills Development of Administration of Private Vocational Colleges in Bangkok Metropolitan Region

นุศรา เงอเขียว¹ และไพโรจน์ สติรยการ²

Nuchsa Ngerkheaw¹ & Pirote Satirayakorn²

¹ นักศึกษาระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 10800

e-mail : s6402061811570@email.kmutnb.ac.th

Student of Master of Vocational and Technical Education Management Faculty, of Technical Education, King Mongkut's University of Technology North Bangkok 10800

² รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์สุตร สาขาวิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 10800

Associate Professor of Technical Education Management Department, King Mongkut's University of Technology North Bangkok 10800

e-mail : pairote.s@fte.kmutnb.ac.th

Received : 10 มี.ค. 67 Revised : 3 พ.ค. 67 Accepted : 23 พ.ค. 67

DOI : 10.14416/j.edii.2026.06.007

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนา ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าอิสระใช้กลุ่มประชากรจากผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 86 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้วิธี Modified Priority Need Index (PNI Modified)

ผลการค้นคว้าอิสระ พบว่า สภาพทักษะปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และความต้องการพัฒนาทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสรุปผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการบริหารพิจารณาความต้องการจำเป็นพบว่า ทักษะการบริหารมีความสำคัญและจำเป็นในการพัฒนาความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา สรุปได้จากค่าเฉลี่ย

สภาพทักษะปัจจุบันมีระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยความต้องการพัฒนาทักษะในทุกรายการ และเมื่อพิจารณาตามลำดับความต้องการจำเป็น เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ทักษะด้านเทคโนโลยี 2) ทักษะการสื่อสาร 3) ทักษะการบริหารจัดการองค์กร 4) ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น 5) ทักษะการบริหารจัดการตัวเอง และ 6) ทักษะการคิดและตัดสินใจ โดยความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับที่หนึ่ง คือ ทักษะด้านเทคโนโลยี และต่ำสุดเป็นลำดับสุดท้ายคือ ทักษะการคิดและตัดสินใจ

คำสำคัญ : ความต้องการจำเป็น การพัฒนาทักษะ ผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน

Abstract

The purpose of this independent study was : 1) to study a needs assessment on skills development of the administration of private vocational colleges in Bangkok and the Metropolitan Area. This independent study was a descriptive research. The population used in this independent study was 86 administrators of private vocational colleges. The instrument used was a questionnaire to collect quantitative data as a tool. The data were statistically analyzed using the Modified Priority Needs Index (PNI Modified) method using mean, standard deviation, and the needs priority.

The independent study results revealed that the current skill level overall was high, and the overall need for skill development was also high. Summarizing the study of the necessary considerations in skill development, it was found that managerial skills are crucial and essential for enhancing the abilities of educational administrators. Based on the mean scores, the current skill level was lower than the desired skill development level across all items. When considering the priority needs, they are ranked as follows: 1) Technological skills, 2) Communication skills, 3) Organizational management skills, 4) Collaborative skills, 5) Self-management skills, and 6) Decision-making and critical thinking skills.

Keywords : Need Assessment, Skills development, Administrators of Private Vocational College

1. บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 วรรคสาม รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการ ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ [1] เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย รัฐได้กำหนดกรอบแนวการปฏิบัติไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 ประเด็นด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้คนไทยเป็นคนดี เป็นคนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับ

วิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 เพิ่มประสิทธิภาพระบบการจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต [2] เชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) ที่มุ่งพัฒนานคนสำหรับโลกยุคใหม่ ทุกช่วงวัย ในทุกมิติเพื่อให้เป็นกำลังคนสมรรถนะสูง สร้างสังคมแห่งโอกาสและเป็นธรรม พัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต กระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษา เพิ่มบทบาทของภาคเอกชนและภาคประชาสังคมในการสนับสนุนการจัดการศึกษา [3] สอดคล้องกับ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่มีความมุ่งหมายจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรี ยึดหลักของการเรียนรู้ตลอดชีวิต สนับสนุนให้สังคมมีส่วนร่วมจัดการศึกษาและพัฒนากระบวนการอย่างต่อเนื่อง [4] นำมาสู่แนวการปฏิบัติตามกรอบของแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560-2579 ยึดหลักการมีส่วนร่วมของสังคมทุกภาคส่วน เนื่องจากรัฐต้องใช้ทรัพยากรจำนวนมากในการจัดการศึกษา เพื่อให้ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย จึงสนับสนุนและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ ตามความพร้อมเพื่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม [5] การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เจริญงอกงามในทุกด้าน เป็นกระบวนการสร้างองค์ความรู้ ความสามารถ ตลอดจนเกิดศักยภาพในตัวบุคคล สร้างความได้เปรียบในการประกอบอาชีพที่ต้องแข่งขันกันในทุกด้าน มีความพร้อมต่อการดำรงวิถีชีวิตท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมในศตวรรษที่ 21 พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 หมวด 1 มาตรา 6 กล่าวถึง การอาชีวศึกษาเป็นกระบวนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ ผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพ ยกกระตบการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ มีสมรรถนะ จนกระทั่ง สามารถประกอบอาชีพในลักษณะ ผู้ปฏิบัติหรือผู้ประกอบการอาชีพโดยอิสระได้ รวมทั้งส่งเสริมการศึกษาเพื่ออาชีพตลอดชีวิต [6]

การจัดการศึกษาประเภทอาชีวศึกษามีทั้งส่วนที่ดำเนินการของสถานศึกษาภาครัฐและสถานศึกษาภาคเอกชน ภายใต้การดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) โดยบริหารจัดการรวมอยู่ในสังกัดเดียวกัน เพื่อปฏิรูปการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานคล่องตัวมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 8/2559 [7]

ทั้งภาครัฐและเอกชนมีอุดมการณ์ในการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศคล้ายคลึงกัน แต่การบริหารมีความแตกต่างกัน สถานศึกษาภาครัฐบริหารในลักษณะการบริการให้ประชาชนตามนโยบายที่รัฐกำหนด ไม่มีค่าว่าลูกค่า กำไรหรือขาดทุน ส่วนสถานศึกษาเอกชนเป็นการลงทุนด้วยเงินของเอกชน ดำเนินการตามนโยบายของแต่ละสถานศึกษา ปรับเปลี่ยนได้คล่องตัวตามแนวการพัฒนาของโลกปัจจุบันและตามความต้องการของตลาด เพื่อให้ผู้ประกอบการเกิดความพึงพอใจ สถานศึกษาเอกชนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพราะการที่โรงเรียนเอกชนมาช่วยส่งเสริมการศึกษาร่วมกับภาครัฐจะทำให้เกิดการเปรียบเทียบ ทำให้คุณภาพการศึกษาของภาครัฐสูงขึ้น ผู้ปกครองมีทางเลือก จึงเกิดการแข่งขันกันโดยนักเศรษฐศาสตร์ชื่อ Schultz.1982 เป็นผู้กล่าวไว้ อ้างอิงในบทความวิกฤตการศึกษาไทย ถ้าไร้การศึกษาเอกชน [8] สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนมีสถานะการแข่งขันสูง ทั้งต้องแข่งขันกับสถานศึกษาของภาครัฐและภาคเอกชนด้วยกันที่จัดการศึกษาในทุกประเภทและทุกระดับ รวมทั้งปัจจุบันประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุที่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น ในขณะที่จำนวนผู้เรียนก็มีแนวโน้มลดลงตามอัตราของการเกิด ทำให้ผู้ศึกษาต่อมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง รวมถึงต้องรับภาระต้นทุนในการจัดการศึกษา เนื่องจากได้รับการอุดหนุนจากภาครัฐเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น [9]

จากสถิติข้อมูลเปรียบเทียบจำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ที่เปิดดำเนินการกิจการ ปี พ.ศ. 2565 กับปี พ.ศ. 2566 พบว่า จำนวนสถานศึกษา 444 แห่ง มีจำนวนการเลิกกิจการอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นส่วนใหญ่ [10] นอกจากนี้ สภาพการณ์ปัจจุบันการศึกษาของไทยอยู่ในยุค VUCA World ซึ่งมีที่มาจากคำว่า ความผันผวน (Volatility) ความไม่แน่นอน (Uncertainty) ความสลับซับซ้อน (Complexity) และความคลุมเครือ (Ambiguity) จากกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) เชื่อมโยงโลกทั้งใบหลอมรวมสังคมเข้าด้วยกัน การสื่อสารถึงกันในเวลาอันรวดเร็วไร้ขีดจำกัด กระแสการพัฒนา

เทคโนโลยี (Big Bang of Technology) เกิดนวัตกรรมทางเทคโนโลยีมากมาย พัฒนาแบบก้าวกระโดด เป็นยุคแห่งความผันผวนเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมีการแข่งขันสูงทำให้ทุกคนต้องปรับตัวหากปรับตัวช้าหรือไม่มีความสามารถในการปรับตัวได้อาจส่งผลกระทบต่องานต่อการดำเนินชีวิต กระทรวงศึกษาธิการ และอีกหลาย ๆ องค์กรต่างพยายามจะปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการศึกษา แนวทางการบริหารจัดการองค์กร ปรับแนวคิดใหม่ ทำใหม่ คิดสร้างสรรค์และมีวิสัยทัศน์ให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง แต่อย่างไรก็ตามหากองค์กรจะมีการปรับตัว ทรัพยากรบุคคลก็ต้องปรับตัวให้ได้ โดยเฉพาะผู้บริหารต้องเข้าใจและมีวิสัยทัศน์ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ต้องพัฒนาทักษะเตรียมพร้อมรับมือให้ทันต่อสถานการณ์เสมอ [11] และจากรายงานของ World Economic Forum 2020 นำเสนอผลคาดการณ์อีก 5 ปีข้างหน้า ที่โลกต้องเผชิญกับภาวะ “Double Disruption” ทั้งจากโควิด-19 และการใช้ระบบ Automation เข้ามาทดแทนการจ้างคนในอนาคต การทำงานจะยากซับซ้อนมากขึ้น ดังนั้น ทักษะการทำงานของคนที่ต้องเปลี่ยนไปซึ่งทักษะที่จำเป็นสำหรับปี 2025 ประกอบด้วย 4 กลุ่มหลักคือ 1) ทักษะด้านการคิดและตัดสินใจที่ดี ความสามารถคิดวิธีใหม่ ๆ ที่ช่วยแก้ปัญหาให้กับองค์กร 2) ทักษะการบริหารจัดการตัวเอง ความสามารถรับมือกับปัญหาจัดการอารมณ์และความกดดัน ค้นคว้าหาวิธีแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง การรู้จักปรับตัวกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป 3) ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นผู้นำยุคใหม่ที่มีอุดมการณ์ขับเคลื่อนเป้าหมายมุ่งไปข้างหน้า ความสามารถสร้างแรงบันดาลใจ สร้างสังคมการทำงานแบบทุกคนสามารถมีส่วนร่วมและมีเป้าหมายร่วมกัน เพื่อดึงศักยภาพสูงสุดของทีมออกมา 4) ทักษะด้านเทคโนโลยี เมื่อทุกองค์กรมีการปรับตัวสู่ดิจิทัลมากขึ้น ทักษะการใช้เทคโนโลยี เครื่องมือดิจิทัลและโปรแกรมใหม่ ๆ จึงเป็นทักษะที่จำเป็นต้องมี [12] การผสมผสานของกระแสมหภาค รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ จะขับเคลื่อนการเติบโตและลดลงของงานเฉพาะด้านซึ่งงานที่คาดว่าจะมีการเติบโตอย่างมากอยู่ในด้านการศึกษาการเกษตร การพาณิชย์ดิจิทัล

และการค้างานในอุตสาหกรรมการศึกษาคาดว่าจะเติบโตประมาณ 10% ซึ่งนำไปสู่ตำแหน่งงานเพิ่มเติม 3 ล้านตำแหน่ง สำหรับครูอาชีวศึกษา และอาจารย์มหาวิทยาลัยและอุดมศึกษา [13]

ในศตวรรษที่ 21 เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในเชิงเศรษฐกิจสังคมเทคโนโลยีและนวัตกรรมและโลกไร้พรมแดนอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญอย่างมากที่ต้องปรับตัว ต้องพัฒนาตนเอง ต้องมีความรู้ความสามารถให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถนำนโยบายมาบริหารจัดการให้สอดคล้องกับบริบทด้านการศึกษาของตนเอง เปรียบเสมือนแม่ทัพในสนามรบ หากแม่ทัพเก่งจะนำพาทัพไปสู่เป้าหมายที่ดี ทุกคนอยู่รอด [14] และการบริหารจัดการศึกษาจะสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายเป็นไปตามวัตถุประสงค์ มีคุณภาพและประสิทธิภาพหรือล้มเหลว นั้น ผู้บริหารเป็นตัวแปรหลักสำคัญอันดับแรกของการศึกษาที่กำลังเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารต้องมีทั้งความรู้และความสามารถ มีทักษะและมีประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก [15]

การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนส่วนใหญ่หากไม่ใช่เจ้าของกิจการเป็นผู้บริหาร ก็จะเป็นผู้บริหารมืออาชีพที่ได้รับการว่าจ้างมาบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนจะมีภาระการดำรงตำแหน่งเป็นเวลานาน ซึ่งหากผู้บริหารไม่มีการพัฒนาวิสัยทัศน์หรือปรับเปลี่ยนมุมมอง เปลี่ยนวิธีการบริหารจัดการแบบใหม่ ๆ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงก็จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการจัดการศึกษา และยากที่จะอยู่รอดได้ภายใต้สภาวะการแข่งขันในปัจจุบัน รวมถึงสถานศึกษาใดที่มีการเปิดโอกาสความก้าวหน้า และสร้างขวัญกำลังใจในการก้าวสู่ตำแหน่งผู้บริหาร โดยพิจารณาคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถของบุคลากรภายใน การก้าวขึ้นมาเป็นผู้บริหารระดับสูงนอกจากจะถูกคาดหวังว่าจะต้องจัดการงานปริมาณมากแล้วยังต้องบริหารคนให้เกิดความเชื่อมั่น และได้รับการยอมรับ

การที่บุคคลได้รับการแต่งตั้งมาเป็นผู้บริหารสถานศึกษานั้นเป็นเรื่องที่ไม่ยาก แต่การบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับเป็นเรื่องไม่ง่าย โดยเฉพาะผู้บริหารที่ขาดประสบการณ์หรือมีประสบการณ์น้อยทำให้ขาดทักษะการบริหารสถานศึกษาในหลายด้าน จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะและต้องพัฒนาได้ตรงกับความต้องการมากที่สุด จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาและเกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้น การเตรียมความพร้อมให้คนเหล่านี้ในการก้าวขึ้นมาดำรงตำแหน่งผู้บริหาร จึงเป็นเรื่องสำคัญ [16] และจากรายงานผลการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเรื่องผลกระทบโลกาภิวัตน์ต่อการจัดการศึกษาไทยใน 5 ปีข้างหน้า ที่คาดการณ์แนวโน้มอนาคตด้านผู้บริหารสถานศึกษาว่า จะเกิดกลุ่มผู้บริหารที่ไม่ทันยุคสมัยหรือตกยุค อันเนื่องจากสภาพการแข่งขันรุนแรงส่งผลกับผู้แข่งขันที่ไม่สามารถพัฒนาตนเองได้ทัน และยังส่งผลกับผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มที่ไม่สามารถพัฒนาทักษะการบริหารให้มีประสิทธิภาพ ขาดทักษะการจัดการสมัยใหม่ ขาดความสามารถในการบริหารเชิงรุก ขาดทักษะความยืดหยุ่น ขาดทักษะการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ผู้บริหารกลุ่มนี้กลายเป็นผู้แข่งขันที่ถูกรอบและถูกแรงกดดันจากผู้บริหารระดับสูงจนในที่สุดจะขาดความก้าวหน้าในอาชีพ แต่อาจจะยังอยู่ในสถานศึกษาต่อไปจนเกษียณหรือลาออกก่อนอายุเกษียณ [17] จากผลกระทบที่จะเกิดขึ้นดังกล่าว ผู้บริหารจึงควรได้รับการพัฒนาความสามารถเพื่อยกระดับทักษะที่จำเป็น (Developing People Skills) เพื่อให้สามารถบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีและนวัตกรรมในยุคโลกไร้พรมแดนที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา [18] จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงได้รวบรวมข้อมูลจากบทความและงานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาทักษะการบริหารของนักวิชาการทางการศึกษาประกอบด้วยทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 และจากรายงานสรุปทักษะการทำงานที่จำเป็นต้องมีสำหรับปี 2025 จากการประชุม World Economic Forum

2020 นำมาวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อเป็นกรอบในการศึกษาสรุปได้ 6 ทักษะ ดังนี้ 1) ทักษะการคิดและตัดสินใจ 2) ทักษะการบริหารจัดการตัวเอง 3) ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น 4) ทักษะเทคโนโลยี 5) ทักษะการสื่อสาร และ 6) ทักษะการบริหารจัดการองค์กร นำมาศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งกระบวนการประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) จะช่วยลำดับความสำคัญ ประเมินความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงช่องว่างที่เกิดขึ้นจะทำให้ทราบถึงความจำเป็นที่สอดคล้องกับสภาพความต้องการที่เป็นจริงเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจ วางแผนและกำหนดแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมตรงกับความต้องการ [19]

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาในฐานะที่มีบทบาทของการเป็นผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนจึงมีความสนใจในการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 กำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวนทั้งสิ้น 86 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ เป็นแบบสอบถาม ผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และระดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประกอบด้วยหัวข้อดังนี้ ทักษะการคิดและตัดสินใจ ทักษะการบริหารจัดการตัวเอง ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะด้านเทคโนโลยี ทักษะการสื่อสารและทักษะการบริหารจัดการองค์กร ลักษณะแบบสอบถามจะเป็นคำถามแบบปลายปิดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert [20] มีความหมายและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน	ระดับความคิดเห็น
5	ระดับมากที่สุด
4	ระดับมาก
3	ระดับปานกลาง
2	ระดับน้อย
1	ระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมาย ผู้ค้นคว้าอิสระมีเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย โดยนำระดับความคิดเห็นมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและนำเสนอผลการค้นคว้าอิสระ พร้อมแปลผลค่าเฉลี่ยเพื่อจัดการความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ดังนี้ [21]

4.51–5.00	ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51–4.50	ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2.51–3.50	ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
1.51–2.50	ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1.00–1.50	ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

3.3.1 นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา ตรวจสอบรายละเอียดความถูกต้องสมบูรณ์ ครอบคลุมเนื้อหา และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการค้นคว้าอิสระ

3.3.2 ปรับปรุงแก้ไขร่างแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ

3.3.3 นำร่างแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว พร้อมแบบประเมินเสนอผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านวิจัย พิจารณา จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรง (Validity) ทั้งความเที่ยงตรงด้านโครงสร้าง (Construct Validity) และด้านเนื้อหา (Content Validity) ด้านรูปแบบคำถาม (Format) ด้านการใช้ภาษา (Wording) และด้านอื่น ๆ เมื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบตามแบบประเมินแล้ว ผู้ศึกษาจึงได้นำแบบประเมินไปคำนวณหาค่าความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งแสดงระดับความเห็น ดังนี้

+1	= แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
0	= ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
1	= แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

3.3.4 นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ได้ผ่านการแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 30 ชุด

3.3.5 นำแบบสอบถามฉบับร่างภายหลังการนำไปทดลองใช้ (Try Out) มาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีการหาค่าความสอดคล้องแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) ค่าระดับความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยรวมทั้งฉบับได้ 0.98 ซึ่งผ่านเกณฑ์มาตรฐานสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงได้

3.3.6 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามผลจากการวิเคราะห์ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความคิดเห็นก่อนนำไปใช้จริง

3.4 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 ขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

3.4.2 ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง ทางไปรษณีย์และแบบออนไลน์

3.4.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ ในการตอบแบบสอบถาม

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลโดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และวิเคราะห์ประเมินความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) โดยใช้สูตรคำนวณด้วยเทคนิค Modified Priority Need Index (PNI Modified)

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานศึกษาตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 68.60 ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 61.60 อายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 54.70 ด้านวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50 ด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตำแหน่งผู้อำนวยการ พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10-15 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 29.10

4.2 ผลการวิเคราะห์ในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล นำเสนอในรูปแบบตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทักษะที่มีอยู่ในปัจจุบันและความต้องการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลโดยรวม

(n = 86)

รายการทักษะการบริหาร	สภาพทักษะปัจจุบัน (D)			ความต้องการพัฒนาทักษะ (I)			$\frac{I - D}{D}$	ลำดับ
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล		
1. ทักษะการคิดและตัดสินใจ	4.07	.517	มาก	4.22	.629	มาก	0.04	6
2. ทักษะการบริหารจัดการตัวเอง	4.08	.539	มาก	4.27	.757	มาก	0.05	5
3. ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.03	.642	มาก	4.28	.876	มาก	0.06	4
4. ทักษะด้านเทคโนโลยี	3.58	.520	มาก	4.54	.447	มากที่สุด	0.27	1
5. ทักษะการสื่อสาร	3.86	.555	มาก	4.39	.570	มาก	0.14	3
6. ทักษะการบริหารจัดการองค์กร	3.94	.611	มาก	4.48	.546	มาก	0.14	2
รวม	3.93	0.566	มาก	4.36	.653	มาก	0.10	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ความต้องการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สภาพทักษะปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.93$) และความต้องการพัฒนาทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.36$) เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นความต้องการพัฒนาทักษะ โดยรวมมีค่าความต้องการจำเป็น (PNI Modified = 0.10) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะด้านเทคโนโลยีมีความต้องการจำเป็น (PNI Modified = 0.27) ทักษะการสื่อสารมีความต้องการจำเป็น (PNI Modified = 0.14) ทักษะการบริหารจัดการองค์กร มีความต้องการจำเป็น (PNI Modified = 0.14) ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นมีความต้องการจำเป็น (PNI Modified = 0.06) ทักษะการบริหารจัดการตัวเอง มีความต้องการจำเป็น (PNI Modified = 0.05) และทักษะการคิดและตัดสินใจ มีความต้องการจำเป็น (PNI Modified = 0.04)

5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1 สภาพทักษะปัจจุบันของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ค่าเฉลี่ยสภาพทักษะปัจจุบันของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะ พบว่า ทักษะการบริหารจัดการตัวเอง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้ เป็นเพราะสถานการณ์ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และโลกของเทคโนโลยีต่าง ๆ มากมาย สถานการณ์บางอย่างอาจเกิดขึ้นโดยไม่ได้คาดหมาย หรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องสามารถรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุด ซึ่งทักษะการบริหารจัดการตัวเอง ได้แก่ การควบคุมอารมณ์ ไม่แสดง

ออกถึงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม การปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว ไม่ยึดติดกับวิธีการเดิม ๆ การมุ่งมั่นกับเป้าหมายคิดวิเคราะห์วางแผนและลงมือทำ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการและการมองด้านบวกเรียนรู้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ผู้บริหารที่มีความสามารถบริหารจัดการตัวเองก็จะสามารถรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม นำไปสู่การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพและบริหารสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา สอดคล้องกับ กรรณิการ์ และนเรศ [22] ได้ศึกษา การจัดการตนเอง : ทักษะในการพัฒนาตนเองอย่างยั่งยืน พบว่าการจัดการตนเองเป็นทักษะที่ช่วยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบุคคลที่สามารถจัดการตนเอง การรู้จักประเมินตนเอง การตั้งเป้าหมาย การกำกับตนเองและการประมาณตนเองเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้บุคคลจัดการกับอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมของตนเองได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน สอดคล้องกับ ชาปิยา [23] ได้ศึกษาเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ผู้บริหารมีความสามารถควบคุมตนเอง มีความตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง รวมถึงรับรู้และเข้าใจอารมณ์ผู้อื่น ส่งผลให้ผู้ได้บังคับบัญชามีความสุขในการทำงาน เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับไพโรจน์ [24] ได้ศึกษา การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์กับผู้บริหารยุคใหม่ พบว่า ผู้บริหารยุคใหม่ต้องมีความสามารถที่สำคัญคือการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ สามารถประเมินและควบคุมอารมณ์ตนเองให้แสดงออกเชิงสร้างสรรค์ สู้กับปัญหาการบริหารทั้งภายในและภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดให้กับองค์กร

5.2 สภาพความต้องการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ค่าเฉลี่ยสภาพความต้องการพัฒนาทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะ พบว่า ทักษะด้านเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ทั้งนี้ เนื่องจากในปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในทุกภาคส่วน ข้อมูลต่าง ๆ สามารถเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างไม่มีขีดจำกัด ทำให้การปฏิบัติงานในปัจจุบันมีความสะดวกสบาย รวดเร็ว ใช้เวลาน้อยลง สถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนนอกจากจะเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาที่มุ่งผลิต พัฒนาค้นให้มีศักยภาพ ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข สามารถประกอบอาชีพและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตแล้วยังต้องอยู่ในภาวะการณ์ของการแข่งขันเพื่อให้มีจำนวนผู้เข้าเรียนตามจำนวนที่วางไว้ หากผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะความรู้ด้านเทคโนโลยี และสามารถเลือกวิธีการหรือนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสมกับงานของสถานศึกษา ทั้งด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านอื่น ๆ จะส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนสามารถบริหารงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ สอดคล้องกับ เจษฎา [25] ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหเขต ทหารวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี พบว่า ผู้นำด้านวิสัยทัศน์ควรพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ควรพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยี เช่น การใช้อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล อาทิ สมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ แสดงวิสัยทัศน์การบริหารสถานศึกษาสู่ภาพลักษณ์สถานศึกษาดิจิทัล สอดคล้องกับ อัญชลี [26] ได้ศึกษาการวิเคราะห์สมรรถนะผู้บริหารการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในยุคลึกผัน พบว่า ผู้บริหารการศึกษาต้องมีความสมรรถนะด้านเทคโนโลยี มีความสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วทั้งบูรณาการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผลกระทบที่เกิดจากความก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่มีความรวดเร็วและมีความท้าทายมาก สอดคล้องกับ

พรพิรุณ [27] ได้ศึกษาการบริหารจัดการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ในทศวรรษหน้า พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาควรมีการปรับตัวยอมรับการแข่งขันกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอนาคต มีความสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้รวดเร็ว ลดขั้นตอนการทำงานและงานเอกสารลง สนับสนุนการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ องค์ความรู้ ระบบเทคโนโลยี (Visrual Reality : VR) มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ มาพัฒนาการทำงาน ส่งเสริมการเป็นวิทยาลัยฯ แห่งอนาคต

5.3 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ด้านความจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับที่ 1 คือ ทักษะด้านเทคโนโลยี รองลงมาคือ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการบริหารจัดการองค์กร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการบริหารจัดการตัวเอง และต่ำสุดคือ ทักษะการคิดและตัดสินใจ

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ทักษะด้านเทคโนโลยี เป็นทักษะที่ควรเร่งพัฒนา ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาเล็งเห็นความสำคัญในการนำเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการบริหารงานในองค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารอย่างเป็นระบบ เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสูงสุดในการขับเคลื่อนความสำเร็จขององค์กร หากได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศเทคโนโลยีดิจิทัลตามมาตรฐานสากลและมีทักษะในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศบูรณาการการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูลและนวัตกรรมมาใช้กับการบริหารงาน การปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานในสถานศึกษา จะส่งผลให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ เจนจิรา และทองศักดิ์ [28] ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพ

องค์กร รองลงมาคือ การใช้ดิจิทัล เพื่อบริหารจัดการและนำองค์กร การปฏิบัติตามกฎหมายดิจิทัลและการรู้ และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นลำดับต่ำสุด แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่มีความสามารถในการเป็นผู้นำองค์กรดิจิทัล นำนโยบายด้านเทคโนโลยีดิจิทัลมาสู่การปฏิบัติ มีการกำกับติดตามการใช้อย่างต่อเนื่องในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในองค์กรทั้งในด้านการพัฒนาระบบการทำงานและการจัดการเรียนการสอน อย่างเป็นระบบ จะช่วยให้การขับเคลื่อนและพัฒนาสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ควรศึกษาความต้องการเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ในยุคดิจิทัล

5.4.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน

5.4.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคเอกชนและวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาครัฐ

เอกสารอ้างอิง

- [1] ราชกิจจานุเบกษา. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. หน้า 14.
- [2] ราชกิจจานุเบกษา. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561–2580*. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก. หน้า 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกฤษฎีกา.
- [3] ราชกิจจานุเบกษา. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. 2566–2579)*. เล่ม 139 ตอนพิเศษ 258 ง. ฉบับที่ 13 หน้า 1.
- [4] ราชกิจจานุเบกษา.(2542).*พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- [5] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2560).*แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- [6] ราชกิจจานุเบกษา. (2551). *พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551*. เล่ม 125 ตอนที่ 43 ก. หน้า 3.
- [7] ราชกิจจานุเบกษา.(2559).*คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 8/2559*. เล่ม 133 ตอนพิเศษ 42 ง. หน้า 3.
- [8] ชিতวร สีสะผลิน. (2564). *วิกฤตการศึกษาไทยถ้าไร้ “การศึกษาเอกชน”*. สืบค้น 20 สิงหาคม 2566 จาก https://www.matichon.co.th/education/news_2507335.
- [9] กรรณภรณ์ สีนประสงค์. (2564). *รูปแบบวัฒนธรรมคุณภาพของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน [วิทยานิพนธ์ดุสิตวิทยบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา]*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [10] สมฤดี ฉิมมุกสิก. (2566). *ข้อมูลสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน*. เอกสารประกอบการประชุมผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน เรื่อง รายงานผลการขับเคลื่อนนโยบายเร่งด่วน (Quick Win) สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน. กรุงเทพมหานคร : สำนักบริหารการอาชีวศึกษาเอกชน.
- [11] กมล รอดคล้าย. (2566). *การศึกษาไทยในยุค VUCA World*. สืบค้น 20 สิงหาคม 2566 จาก <https://siamrath.co.th/n/426425>.
- [12] Katchwattana,P.(2021). *10ทักษะจำเป็นWorld Economic Forum ย้ำชัดคนทำงานควรต้องมีในปี2025 ถ้าไม่ยากถูกดิสรัป*. สืบค้น August 20, 2023 จาก <https://www.salika.co/2021/01/23/10-skills-world-economic-forum-2025/>.
- [13] World Economic Forum. (2020). *The Future of Jobs Report 2020*. สืบค้น August 20, 2023 จาก https://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2020.pdf.

- [14] ศุภโชค ปิยะสันต์. (2565). 5 ทักษะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. สืบค้น 16 สิงหาคม 2566 จาก <https://www.starfishlabz.com/blog/600-5>.
- [15] บรรจง ลาวะลี. (2560). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคไร้พรมแดน. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏา. 6(2).
- [16] พรรณพร คงยิ่งยง. (2562). เมื่อผู้อ่อนวัยกว่าก้าวขึ้นมาเป็น “ผู้นำ”. สืบค้น 21 สิงหาคม 2566 จาก <https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/123247>.
- [17] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- [18] คม สุวรรณพิมล. (2566). *Recession กับ 3 บทบาทหลักของผู้นำที่จะทำให้ทีมฝ่าวิกฤตเศรษฐกิจขาดได้ในปี 2023*. สืบค้น 27 สิงหาคม 2566 จาก <https://www.coachforgoal.com/blog/topic/recession>.
- [19] สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [20] ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2552). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : บริษัท วี. อินเทอร์เน็ต จำกัด.
- [21] บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- [22] กรรณิการ์ แสนสุภา แล่นเรศ กันธะวงศ์. (2564). การจัดการตนเอง : ทักษะในการพัฒนาตนเองอย่างยั่งยืน. วารสารศิลปศาสตร์ (วังนางเลิ้ง) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระนคร. 1 (1).
- [23] ขาเปีย สิมลา. (2563). ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [24] ไพโรจน์ ญัตติอักษรวงศ์. (2562). การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์กับผู้บริหารยุคใหม่. วารสารเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. 7(2).
- [25] เจษฎา ขวนะไพศาล. (2563). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตทวารวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาสุพรรณบุรี [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยศิลปากร จาก <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3304/1/61252310.pdf>.
- [26] อัญชลี ไหมทอง. (2565). การวิเคราะห์สมรรถนะผู้บริหารการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาในยุคพลิกผัน [ปริญญาโทศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [27] พรพิรุณ วงศ์สมุด. (2565). การบริหารจัดการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในทศวรรษหน้า. [วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [28] เจนจิรา แสนไชย และทงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ. (2565). ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา. Interdisciplinary Academic and Research Journal. 3(6). สืบค้น 19 สิงหาคม 2566 จาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index>.

การศึกษาความต้องการของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะ ของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาไฟฟ้า วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

The Study of Companies' Demands for Attributes of Diploma of Vocational Education Graduates of the Electrical Power Department of Ratchaburi Technical College

เกรียงไกร กรรณแก้ว¹ และสราวุฒิ สืบแย้ม²

Kriangkrai Kankaew¹ & Sarawut Suebyaem²

¹ นักศึกษาระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือกรุงเทพมหานคร 10800

Master Student of Vocational and Technical Education Management, Faculty of Technical Education, King Mongkut's
University of Technology North Bangkok, Bangkok 10800

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์สุตร สาขาวิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ กรุงเทพมหานคร 10800 e-mail : sarawut.s@fte.kmutnb.ac.th

Assistant Professor Lecturer of Vocational and Technical Education Management, Faculty of Technical Education,
King Mongkut's University of Technology North Bangkok, Bangkok 10800

¹ Corresponding Author : e-mail : superamp5623@gmail.com, 092 654 4474

Received : 10 มี.ค. 67 Revised : 3 พ.ค. 67 Accepted : 23 พ.ค. 67

DOI : 10.14416/j.edii.2026.06.006

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของ
ผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาไฟฟ้า วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้จัดการ
ฝ่ายบุคคลหรือเทียบเท่า ผู้จัดการฝ่ายที่ผู้สำเร็จการศึกษาศึกษาปฏิบัติงานหรือเทียบเท่า และหัวหน้างานของผู้สำเร็จ
การศึกษาหรือเทียบเท่า ที่รับผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาไฟฟ้า วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี
ปีการศึกษา 2562-2565 เข้าทำงาน โดยเลือกใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการค้นคว้าอิสระ พบว่า คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาไฟฟ้า
วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ตามความต้องการของสถานประกอบการ ทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด
โดยเรียงลำดับตามความต้องการ ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2) ด้านความ
สามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ 3) ด้านความรู้ และ 4) ด้านทักษะ สถานศึกษาควรให้ความสำคัญและ

เน้นหนักที่การพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถเป็นผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความรับผิดชอบ มีความสามารถในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้และทักษะในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ความต้องการของสถานประกอบการ

Abstract

The purpose of this independent study was to study companies' demands for attributes of Diploma of Vocational Education graduates of the Electrical Power Department of Ratchaburi Technical College. The sample group was Human Resources managers or equivalents, managers of graduates' departments or equivalents, and supervisors of graduates or equivalents from companies where graduates worked during 2019 - 2022. The instrument used was a questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation

The result of this independent study revealed that the 4 attributes of Diploma of Vocational Education graduates of the Electrical Power Department of Ratchaburi Technical College according to companies' demands, overall, at the highest level which had been in order were 1) morality, ethics, and demand characteristics, 2) adaptability and responsibilities, 3) knowledge, and 4) skills. The teaching of schools should focus on supporting and instilling morality, ethics, demand characteristics, responsibilities, skills, and knowledge adaptability in daily life and working efficiently.

Keywords : Graduates' Attributes, Companies' Demands

1. บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก ส่งผลให้มีความต้องการแรงงานทักษะสูงเฉพาะด้าน มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยส่งเสริมและผลักดันธุรกิจในรูปแบบใหม่ให้ทันสมัย เพื่อตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภค แรงงานที่มีทักษะจึงมีความจำเป็นต้องได้รับการผลักดันจากทุกภาคส่วน ตั้งแต่สถานศึกษาที่จัดหลักสูตรการเรียนรู้การสนับสนุน และส่งเสริมจากองค์กรให้บุคลากรมีทักษะใหม่และพัฒนาทักษะเดิมไปจนถึงภาครัฐที่ต้องพร้อมสนับสนุนการเงินในการลงทุน เพื่อยกระดับสมรรถนะกำลังคนของประเทศ [1] ดังนั้น ในส่วนของสถานศึกษาจึงต้องมีการปรับตัวและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีความเชื่อมโยง และสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาจะเป็นผู้ที่มีความพร้อมและมี

คุณสมบัติตามที่สถานประกอบการต้องการ การจัดการเรียนรู้ของสถาบันการศึกษาด้านอาชีวศึกษา มีจุดมุ่งหมายในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนได้สำเร็จการศึกษาอย่างมีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการตลาดแรงงาน และชุมชน ซึ่งในการดำเนินการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีพ จำเป็นต้องยึดแนวทางจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานอาชีพตามระดับคุณวุฒิวิชาชีพ พระราชบัญญัติอาชีวศึกษา นโยบาย ยุทธศาสตร์ความต้องการกำลังคน โดยหล่อหลอมเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกัน ส่งผลให้เกิดการกำหนดกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติขึ้น โดยกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติได้กำหนดคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับคุณวุฒิอาชีวศึกษา ทุกประเภทวิชา และทุกสาขาวิชา

ต้องครอบคลุม 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะ และ 4) ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ [2] จากข้อมูลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ตอนที่ 3 สรุปแนวทางการพัฒนาสถานศึกษา ตามผลการประเมิน ด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้สำเร็จการศึกษา ได้รับข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการประเมินให้สถานศึกษาควรมีการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมด้านความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน ยกระดับคุณภาพผู้เรียน และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป [3]

จากเหตุผลและความสำคัญที่กล่าวมา ผู้ค้นคว้าอิสระ มีความสนใจอย่างสูงในการศึกษาความต้องการของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาไฟฟ้า วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี เพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ และผลิตกำลังคนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ส่งผลให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการจ้างงาน เกิดประโยชน์ต่อการบริหาร และการดำเนินงานของสถานศึกษา และการพัฒนากำลังคนในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความต้องการของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาไฟฟ้า วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้จัดการฝ่ายบุคคลหรือเทียบเท่า ผู้จัดการฝ่ายที่ผู้สำเร็จการศึกษาปฏิบัติงานหรือเทียบเท่า และหัวหน้างานของผู้สำเร็จการศึกษาหรือเทียบเท่า

ที่รับผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาไฟฟ้า วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ปีการศึกษา 2562-2565 เข้าทำงาน ประกอบด้วยสถานประกอบการ จำนวน 51 แห่ง รวมทั้งสิ้น 153 คน[4,5,6,7]

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้จัดการฝ่ายบุคคลหรือเทียบเท่า ผู้จัดการฝ่ายที่ผู้สำเร็จการศึกษาปฏิบัติงานหรือเทียบเท่า และหัวหน้างานของผู้สำเร็จการศึกษาหรือเทียบเท่า ที่รับผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาไฟฟ้า วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ปีการศึกษา 2562 - 2565 เข้าทำงาน จำนวน 108 คน โดยใช้ขนาดกลุ่มจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan [8] และใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง [9] โดยเลือกจากผู้ตอบแบบสอบถามทุกคน

3.2 แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาไฟฟ้า วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของ Likert (Likert Scale) 5 ระดับ [10]

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์และปรีสนิย

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าฐานนิยม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS โดยค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence : IOC) อยู่ระหว่าง 0.06-1.00 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha Method) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.970 ซึ่งอยู่ในระดับสูง

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกออกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตำแหน่งงานในปัจจุบัน ประเภทสถานประกอบการ สถานที่ตั้งของสถานประกอบการ และขนาด

ของสถานประกอบการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 59.30 เมื่อวิเคราะห์ด้านวุฒิการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่วุฒิทางการศึกษา คือ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 85.20 ด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป - 20 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 44.40 ด้านตำแหน่งงานในปัจจุบัน พบว่า ส่วนใหญ่มีตำแหน่งงาน เป็นผู้จัดการฝ่ายบุคคลหรือเทียบเท่า จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 35.20 ด้านประเภทสถานประกอบการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานเอกชน จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 74.10 ด้านสถานที่ตั้งของสถานประกอบการ พบว่า ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดราชบุรี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 89.80 และด้านขนาดของสถานประกอบการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดใหญ่ (มีจำนวนบุคลากร ตั้งแต่ 100 คน ขึ้นไป) จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 50.90

4.2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาไฟฟ้า วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ดังตารางที่ 1

จากตารางที่ 1 พบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความต้องการของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาไฟฟ้า วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความต้องการมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านทักษะ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ โดยในแต่ละด้านสามารถสรุปผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาไฟฟ้า วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ตามความต้องการของสถานประกอบการ โดยเรียงลำดับตามความต้องการของสถานประกอบการ พบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาที่สถานประกอบการต้องการมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ มีวินัย ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน เสียสละ ตรงต่อเวลา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีทัศนคติ เจตคติ

ตารางที่ 1 แสดงภาพรวมของความต้องการของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาไฟฟ้า วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

(n = 108)

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความต้องการของ สถานประกอบการ	ลำดับที่
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.73	0.32	มากที่สุด	1
2. ด้านความรู้	4.45	0.47	มาก	3
3. ด้านทักษะ	4.41	0.51	มาก	4
4. ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ และความรับผิดชอบ	4.61	0.39	มากที่สุด	2
รวมเฉลี่ย	4.55	0.36	มากที่สุด	-

กิจนิสัย และมารยาทที่ดี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีความเคารพกฎหมายและสิทธิของผู้อื่น ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีความยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีจิตสำนึกและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและสังคม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีจิตสำนึกรักษาสีเสื้อวัดล้อม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองที่ดีของประเทศ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับสุดท้ายคือ มีจิตสาธารณะ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ ลำดับรองลงมา คือ ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รักษาความลับขององค์กรเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ มีความตั้งใจ ความกระตือรือร้นเอาใจใส่ และความพยายาม เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีความรับผิดชอบต่อตนเอง งานที่ได้รับมอบหมาย และผู้อื่น ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับรับรู้รักสามัคคี สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ และรักษาความสามัคคีของหมู่คณะ รับฟังความคิดเห็น คำแนะนำและการตักเตือน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับมีทักษะในการอยู่ร่วมกันและทำงานเป็นทีม ไม่ประพฤติตน หรือกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติและศักดิ์ศรีวิชาชีพ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รักษาความมั่นคงสัญญา ส่งมอบงานที่มีคุณภาพ ในกรอบเวลาที่กำหนด ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ระเบียบขององค์กรอย่างเคร่งครัด ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับมีทักษะในการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นคนคิดบวกและมองโลกในแง่ดี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีสำนึกรักองค์กร ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ให้ความร่วมมือ มีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กร มีความสามารถในการสื่อสารในทางสร้างสรรค์ และเกิดประโยชน์กับองค์กร และมีความกระตือรือร้น

ในการปฏิบัติงาน พร้อมเรียนรู้ สู้งาน มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีความเชื่อมั่นในตนเอง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และมีภาวะผู้นำ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

ลำดับถัดมา คือ ด้านความรู้ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความรอบรู้และเข้าใจหลักการทำงานของเครื่องมือ/อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากันกับมีความรู้เกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎี และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ รองลงมา คือ มีการพัฒนาตนเองหาความรู้ใหม่ ๆ เสมอ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นผู้ตระหนักและพร้อมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ และการเปลี่ยนแปลงของโลก ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นผู้เรียนรู้อย่างรวดเร็ว ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีความรู้เกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎี และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

ลำดับสุดท้าย คือ ด้านทักษะ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานงานที่กำหนด เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ มีทักษะในการใช้เครื่องมือ/อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีทักษะในการทำงานอย่างเป็นระบบ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีทักษะในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับวิชาชีพ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และมีทักษะในการสื่อสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป - 20 ปี มีตำแหน่งงานในปัจจุบันเป็นหัวหน้างานของผู้สำเร็จการศึกษาหรือเทียบเท่า ปฏิบัติงานอยู่ในสถานประกอบการเอกชน สถานประกอบการตั้งอยู่ในเขตจังหวัดราชบุรี และเป็นสถานประกอบการขนาดใหญ่

5.2 สรุปผลการวิเคราะห์ความต้องการของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาไฟฟ้า วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี พบว่า ความต้องการของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาไฟฟ้า วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี โดยเรียงลำดับความต้องการจากมากไปน้อยได้ดังต่อไปนี้

5.2.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นความต้องการของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาไฟฟ้า วิทยาลัยเทคนิคราชบุรีอยู่ในระดับมากที่สุด และรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ทั้งนี้เนื่องจากการเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพจะส่งผลให้การปฏิบัติงานและองค์กรเป็นที่ยอมรับและประสบความสำเร็จสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร เจริญศรีวิริยะกุล [11] ได้ศึกษาความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า ความคาดหวังด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก โดยการมีจิตสาธารณะเป็นความคาดหวังสูงสุด รองลงมา คือ การมีวินัย การตรงต่อเวลา การเคารพกฎ ระเบียบ ข้อบังคับขององค์กรและสังคม อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐภา ศุขานุกา, ปริญญ์ ทองคำ และ

ธนาภรณ์ ทศนภักดิ์ [12] ได้ศึกษาความคาดหวังของสถานประกอบการในการทำข้อตกลงความร่วมมือในการร่วมผลิตบัณฑิตกับหลักสูตรแบบบูรณาการกับการทำงานพบว่า ผู้เรียนควรได้รับการส่งเสริมให้มีทักษะที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม ในการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพ

5.2.2 ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ เป็นความต้องการของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาไฟฟ้า วิทยาลัยเทคนิคราชบุรีอยู่ในระดับมากที่สุด และรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ รักษาความลับขององค์กร ความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ ทั้งนี้ เนื่องจากความสามารถของบุคคลอันเกิดมาจากกระบวนการเรียนรู้ การนำความรู้ไปใช้ทักษะทางสังคมในการทำงานหรือการอบรม เพื่อการพัฒนาวิชาชีพของแต่ละบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วยความตั้งใจ ความสามารถในการสื่อสาร ภาวะผู้นำความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง จิตสำนึกที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร และความเป็นอิสระในการดำเนินการต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ความสามารถในการรับมือและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติยาภรณ์ เขาวรากุล [13] ได้ศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตตามความต้องการของสถานประกอบการในศตวรรษที่ 21 พบว่า คุณลักษณะด้านการสื่อสารเป็นคุณสมบัติที่สถานประกอบการต้องการมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การแก้ปัญหาและการทำงานร่วมกันเป็นทีม การมีความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี การคิดวิเคราะห์ การมีคุณธรรม จริยธรรม การมีภาวะผู้นำ การบริหารจัดการ การตัดสินใจ การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง การเป็นผู้ประกอบการ การปรับตัวตามสถานการณ์ และการจัดการตนเอง ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้เป็นหน้าที่และความท้าทายของสถานศึกษาที่จะดำเนินการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาให้สามารถดำรงชีวิต พัฒนานตนเองและวิชาชีพท่ามกลางการแข่งขันและการเปลี่ยนแปลงของโลกแห่งศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.3 ด้านความรู้ เป็นความต้องการของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาไฟฟ้าวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี อยู่ในระดับมาก และรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความรู้เกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎี และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ และมีความรอบรู้ และเข้าใจหลักการทำงานของเครื่องมือ/อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากความรู้เป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นไม่แพ้คุณสมบัติใดๆ ที่สมควรมีอยู่ในตน ความรู้เป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาความคิดและการดำเนินการใหม่ๆ ในเรื่องเดิมหรือเรื่องใหม่ๆ ความรู้เป็นกระบวนการสะสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน ค้นคว้าหรือการได้มีประสบการณ์ในการได้เห็น ได้ยิน ได้อ่าน ได้เขียน ได้พูด ฯลฯ ผสมผสานหลอมรวมเข้าด้วยกัน ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถ การปฏิบัติและความเข้าใจของบุคคล และสามารถนำองค์ความรู้เหล่านั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเอง องค์กร สังคม และประเทศชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เทพรัตน์ เอื้อธรรมถาวร และพรทิพย์ เอื้อธรรมถาวร [14] ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ พบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความคาดหวังและต้องการ คือ การมีความเข้าใจในขั้นตอนและวิธีการในการดำเนินงาน การปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีความรู้ในการจัดลำดับความสำคัญในการทำงานต่างๆ อย่างเป็นระบบ ใฝ่หาความรู้ใหม่ มีความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาค้นคว้าอยู่ตลอดเวลา คิดนอกกรอบ และต่อยอดความรู้ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์กับสถานประกอบการ

5.2.4 ด้านทักษะเป็นความต้องการของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาไฟฟ้าวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี อยู่ในระดับมาก และรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามมาตรฐานงานที่กำหนด ทั้งนี้เนื่องจากทักษะ คือ

ความสามารถในการกระทำหรือปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างเชี่ยวชาญ ซึ่งเกิดขึ้นจากการฝึกฝนหรือการปฏิบัติในสิ่งนั้นซ้ำ ๆ บ่อย ๆ อาทิ ทักษะทางร่างกาย ทักษะทางสติปัญญา ทักษะทางอารมณ์ ทักษะทางสังคม หรือทักษะในการปฏิบัติงาน กล่าวได้ว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่โลกเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง และรวดเร็ว ส่งผลให้การดำเนินชีวิตของคนเปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งยังมีการแข่งขันด้านต่าง ๆ ที่สูงกว่าอดีตเป็นอย่างมาก คนจึงจำเป็นจะต้องมีทักษะในการดำเนินชีวิตและการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นไปที่การฝึกฝนและพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ดำรงตนและปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอน และมีการวางแผนการการดำเนินงานต่าง ๆ ในชีวิตที่มีความยืดหยุ่นและพร้อมรับสถานการณ์อย่างสม่ำเสมอ และเกิดความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในงานที่ปฏิบัติและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และองค์กร เป็นที่ยอมรับจากทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับรายงานวิจัยของ ณัฐดนัย เขียววาท, ฉัตร ชูชื่น และวินัย บังคมเนตร [15] ได้ศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิต สาขาวิชาระบบสารสนเทศทางธุรกิจ ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ปีการศึกษา 2556-2557 พบว่าความคิดเห็นของผู้ประกอบการในฐานะนายจ้างที่มีต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิต โดยรวมอยู่ในระดับมากและพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ระดับความคิดเห็นด้านทักษะทางปัญญา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความสามารถในการทำงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกันกับการมีความใฝ่รู้ พัฒนาค้นคว้า

จากผลการค้นคว้าอิสระ พบว่า ความต้องการของสถานประกอบการมีต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาไฟฟ้าวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ในระดับมากที่สุดคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ ในระดับ

มาก คือ ด้านความรู้และด้านทักษะ แสดงให้เห็นว่าสถานประกอบการให้ความสำคัญกับคัดเลือกบุคคลเข้ามาปฏิบัติงานในองค์กร โดยให้ความสำคัญและให้ค่าเน้นหนักที่ความดี และคุณสมบัติที่ควรมียู่ภายในตนของบุคคล โดยสถานประกอบการอาจมีความเชื่อว่าความรู้และทักษะสามารถฝึกฝนและพัฒนาเพิ่มพูนเพิ่มขึ้นได้ เนื่องจากผู้สำเร็จการศึกษาพึงจะได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะที่จำเป็นในสาขาวิชาชีพของตนเอง และได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะในด้านอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ตามกรอบคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ พ.ศ. 2562 จากสถาบันการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และต้องได้รับพัฒนา ฝึกฝน เพิ่มพูนองค์ความรู้ใหม่ ๆ และทักษะด้านต่าง ๆ อยู่เสมอ จากการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ควรศึกษาความต้องการของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากสถานศึกษา สาขาวิชาในจังหวัดอื่น ๆ

5.3.2 ควรนำผลจากการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพกับนักศึกษา และสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

เอกสารอ้างอิง

- [1] สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. (2566). [ออนไลน์]. 4 อุตสาหกรรม เผยผลสำรวจทักษะที่จำเป็น ยุกระดับกำลังคนภาคอุตสาหกรรม. [สืบค้นวันที่ 17 ตุลาคม 2566]. จาก <https://fti.or.th/2023/08/16/4-อุตสาหกรรม-เผยผลสำรวจ/>.
- [2] ราชกิจจานุเบกษา. (วันที่ 6 มีนาคม 2562). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ. กรอบคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ พ.ศ. 2562. เล่ม 136 ตอนพิเศษ 56 ง : 9-11.
- [3] วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี งานประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา. (2562). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี. (เอกสารภายใน). ราชบุรี : งานประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี.
- [4] วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี งานแนะแนวอาชีพและการจัดหางาน. (2562). รายงานการสำรวจติดตามการประกอบอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี. (เอกสารภายใน). ราชบุรี : งานแนะแนวอาชีพและการจัดหางาน วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี.
- [5] วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี งานแนะแนวอาชีพและการจัดหางาน. (2563). รายงานการสำรวจติดตามการประกอบอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี. (เอกสารภายใน). ราชบุรี : งานแนะแนวอาชีพและการจัดหางาน วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี.
- [6] วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี งานแนะแนวอาชีพและการจัดหางาน. (2564). รายงานการสำรวจติดตามการประกอบอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี. (เอกสารภายใน). ราชบุรี : งานแนะแนวอาชีพและการจัดหางาน วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี.
- [7] วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี งานแนะแนวอาชีพและการจัดหางาน. (2565). รายงานการสำรวจติดตามการประกอบอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี. (เอกสารภายใน). ราชบุรี : งานแนะแนวอาชีพและการจัดหางาน วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี.
- [8] วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. (2562). [ออนไลน์]. การหาขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย : มายาคติในการใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน และเครจซี่-มอร์แกน. [สืบค้นวันที่ 11 ตุลาคม 2566]. จาก <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/kupsrj/article/view/236119/162075>.

- [9] ชัยวิชิต เจริญชนะ. (2558). *ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology)*. กรุงเทพฯ : ศูนย์ผลิตตำราเรียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- [10] ฤทธิไกร ไชยงาม. (2562). [ออนไลน์]. *มาตรวัดเจตคติแบบลิเคิร์ต (Likert rating scales)*. [สืบค้นวันที่ 23 ตุลาคม 2566]. จาก <https://www.gotoknow.org/posts/659229>.
- [11] ศิริพร เจริญศรีวิริยะกุล. (2564). *ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*.
- [12] ณัฐศา เตชานุเบกษา, ปริญญา ทองคำ และ ธนาภรณ์ ทศนภักดิ์. (2564). *ความคาดหวังของสถานประกอบการในการทำข้อตกลงความร่วมมือในการร่วมผลิตบัณฑิตกับหลักสูตรแบบบูรณาการกับการทำงาน สาขาวิชาธุรกิจดิจิทัล คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*.
- [13] จิตยาภรณ์ เขาวรากุล (2563). คุณลักษณะของบัณฑิตตามความต้องการของสถานประกอบการ ในศตวรรษที่ 21. *HUSO Journal of Humanities and Social Sciences*. 4 (2) ,100-111.
- [14] เทพรัตน์ เอื้อธรรมถาวร และพรทิพย์ เอื้อธรรมถาวร. (2565). ความคาดหวังของผู้ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ*. 11 (1) : 1-8.
- [15] ณัฐดนัย เขียววาท, ฉัตร ชูชื่น และวินัย บังคมเนตร. (2558). รายงานการวิจัยเรื่อง *แบบสอบถามความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชา ระบบสารสนเทศทางธุรกิจที่สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ปีการศึกษา 2556-2557*. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

รูปแบบการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

Decision-making Model for Buying Auto Parts of Consumers in Bangkok and its Vicinity

ศุภกร เกตุเปลี่ยน¹ ณธชา เทียนธนาชัย² และทวีศักดิ์ ภูปลิง³

Supakorn Ketpien¹ Nathasa Theanruechai² & Taweesak Roopsing³

^{1,2} นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ กรุงเทพมหานคร 10800
Faculty of Business Administration, King Mongkut's University of Technology North Bangkok 10800

^{1,2} Corresponding Author : e-mail : supakornket@hotmail.com, nathasa.t@fba.kmutnb.ac.th

³ รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำหลักสูตร สาขาวิชาบริหารธุรกิจอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 10800

Associate Professor Dr. Program Faculty Member in Industrial Business Administration, Faculty of Business Administration, King Mongkut's University of Technology North Bangkok 10800

e-mail : roopsingt@gmail.com

Received : 1 มี.ค. 67 Revised : 31 มี.ค. 67 Accepted : 3 เม.ย. 67

DOI : 10.14416/j.edii.2026.06.003

บทคัดย่อ

รูปแบบการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ เมื่อทราบรูปแบบแล้วสามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน แต่ในปัจจุบันข้อมูลรูปแบบการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ของผู้บริโภคยังมีน้อย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ ดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ สืบค้นจากผู้ตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้วยการใช้แบบสอบถาม จำนวน 400 ราย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ที่เรียงลำดับความสำคัญทั้ง 7 ด้านได้ดังนี้ 1) ด้านสิ่งที่ให้บริการหรือสิ่งที่ธุรกิจเสนอให้กับลูกค้า รายข้อที่สำคัญที่สุด ได้แก่ สินค้าสามารถตอบสนองตามความต้องการ 2) ด้านการจัดการเกี่ยวกับคนหรือพนักงาน รายข้อที่สำคัญที่สุด ได้แก่ พนักงานมีความรู้ สามารถหยิบสินค้าได้ถูกต้อง 3) ด้านช่องทางในการให้บริการและเข้าถึงลูกค้า รายข้อที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ร้านค้าอยู่ในที่ตั้งสะดวก เข้าถึงง่าย 4) ด้านกระบวนการในการให้บริการ รายข้อที่สำคัญที่สุด ได้แก่ รวดเร็วในการหาสินค้า ถูกต้อง ครบถ้วนตามความต้องการ 5) ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ลูกค้าที่มาใช้บริการต้องพบเจอ รายข้อที่สำคัญที่สุด ได้แก่ บรรยากาศเหมาะกับการเข้ามาใช้บริการ 6) ด้านวิธีการส่งเสริมการขาย รายข้อที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ส่วนลดพิเศษสำหรับในส่วนผู้มาซื้อประจำ ขายส่ง 7) ด้านการตั้งราคาบริการ รายข้อที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ราคาเหมาะสมเมื่อเทียบกับร้านค้าทั่วไป รูปแบบการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการจัดการร้านค้า 2) ด้านความสะอาดสบายในการให้บริการ 3) ด้านบรรยากาศ

ของร้านค้า 4) ด้านภาพลักษณ์ของร้านค้า และ 5) ด้านบริการหลังการขาย ประโยชน์จากข้อมูลสามารถนำไปพัฒนาร้านค้าได้

คำสำคัญ : รูปแบบการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ การวิเคราะห์องค์ประกอบ

Abstract

Decision-making model for buying auto parts is a model that can create a competitive advantage. But at present there is little information on Decision-making model for buying auto parts. The purpose of this research was to study the approach of Decision-making model for buying auto parts. The quantitative data gather from consumers in the 400 who buying auto parts in Bangkok and its vicinity by using questionnaire, and the statistics used in the data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and composition analysis.

The research shows Decision-making model for buying auto parts composed of 7 aspects. The most important item of each aspects are as following: 1) Product the most important item include : Products can respond to needs 2) People the most important item include : Knowledgeable employees can pick products correctly 3) Process the most important item include : The store is in a convenient location and easy to access 4) Place the most important item include : Quick to find products that are accurate and complete according to your needs 5) Physical Evidence the most important item include : The area is suitable for coming to use the service 6) Promotion the most important item include : Special discounts for regular customer and wholesale, and 7) Price the most important item include : The price is reasonable compared to general stores. According to Factor analysis of the factors affecting the intentions of consumers toward buying auto parts in Bangkok and its vicinity, there were 5 components : 1) Store management 2) Convenience in providing services 3) Physical Evidence 4) The image of the store and 5) After-sales service. Benefits from data can be used to develop the store.

Keywords : Decision-making model for buying auto parts, Factor analysis

1. บทนำ

รถยนต์เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญในชีวิต ปัจจุบันในหลากหลายด้าน ทั้งการเดินทาง การขนส่ง การเกษตร เมื่อใช้รถยนต์เป็นประจำส่งผลให้เกิดความเสื่อมสภาพไปตามกาลเวลา จากข้อมูลสถิติยอดขายรถยนต์ภายในประเทศไทยย้อนหลัง 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561-2565 มียอดขายเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง หลังจากสถานการณ์โรคติดเชื้อโควิด-19 ผ่านไป ซึ่งนับ

ย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563-2565 มียอดขายเพิ่มขึ้น 7% ซึ่งเป็นสถานการณ์ปกติ [1] ประกอบกับพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่ที่มีการใช้รถยนต์มากที่สุดเมื่อเทียบกับพื้นที่อื่นของประเทศ [2] จึงมีโอกาสมียอดขายสูงกว่าพื้นที่อื่น ส่งผลให้ชิ้นส่วนรถยนต์มียอดขายสูงตามไปด้วย เมื่อมียอดขายสูงทำให้มีร้านค้าที่ขายชิ้นส่วนรถยนต์เกิดขึ้นมากมาย การแข่งขันกันสูงขึ้นส่งผลดีต่อผู้บริโภคในการมีตัวเลือกร้านค้าสำหรับการซื้อ

มากขึ้น ผู้วิจัยจึงเห็นประโยชน์ของการทำแบบสอบถาม ผู้บริโภคเรื่องการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการจากร้านค้าต่าง ๆ ซึ่งมีปัจจัยอื่นเกี่ยวข้องในการเลือกซื้อของผู้บริโภค เช่น ร้านค้ามีสินค้าที่ตรงตามความต้องการครบชุด เพราะบุคคลที่มาซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ของบางอย่างเสีย ต้องเปลี่ยนหลายอย่างทำให้ต้องซื้อให้ครบ ตัวอย่าง เช่น ชุดลูกยางเบรก ลูกค้ายาจอยากซื้อแหวนรองยางเบรกด้วย ปัจจัยในการตั้งราคาขายมีการตัดราคาให้ถูก เมื่อมีหลายร้านที่อยู่บริเวณใกล้เคียง ถ้ามีร้านเดียว โดยในบริเวณใกล้เคียงไม่มีร้านค้าคู่แข่งทางร้านค้าอาจตั้งราคาสูง ซึ่งผู้บริโภคต้องเสียประโยชน์เมื่อต้องซื้อชิ้นส่วนอย่างเร่งด่วน สถานที่ใกล้เคียงได้เปรียบในการเลือกซื้อ พนักงานที่มีความรู้ในการขายสินค้าที่ตรงรุ่นไม่ทำให้ขายชิ้นส่วนผิดทำให้รถยนต์พัง หรือต้องเสียเวลาไปซื้อใหม่ การบริการลูกค้าที่มีการให้เครดิตลูกค้าในการขายเชื่อ ทำให้ลูกค้าสะดวกในการจ่ายเงินทีเดียว เพราะลูกค้ารายใหญ่บางคนมีรถยนต์หลายคัน ซ่อมหลายอยู่ ในการซ่อมมีการให้ช่างขับรถยนต์มาซื้อชิ้นส่วนรถยนต์เอง โดยลงบิลขายเชื่อให้ลูกค้าเจ้าใหญ่ โดยทางร้านค้าจะให้บริการถ่ายบิลรายละเอียดสินค้าขายเชื่อที่ช่างมาซื้อของให้ฝ่ายบัญชีของลูกค้ารายใหญ่ มีการตรวจสอบได้ง่าย เมื่อมีการบริการที่ดีทำให้ลูกค้ารายใหญ่ไม่ต้องการไปซื้อที่อื่น ผู้วิจัยจึงหาข้อมูลทางด้านส่วนผสมการตลาด (7Ps) มาใช้ทำแบบสอบถามในการถามความคิดเห็นผู้บริโภค ซึ่งส่วนผสมการตลาด (7Ps) ประกอบด้วย 1) Product คือ สิ่งให้บริการหรือสิ่งที่ธุรกิจเสนอให้กับลูกค้า 2) Price คือ การตั้งราคาบริการ 3) Place คือ ช่องทางในการให้บริการและเข้าถึงลูกค้า 4) Promotion คือ วิธีการส่งเสริมการขาย 5) People การจัดการเกี่ยวกับคนหรือพนักงาน 6) Process คือ กระบวนการในการให้บริการ 7) Physical Evidence คือ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ลูกค้าที่มาใช้บริการต้องพบเจอ [3]

จากสถานการณ์ปัจจุบันผู้วิจัยได้สืบค้นข้อมูลพบปัญหาคือ อุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์ไทยมีการเติบโตช้าลงจากปัญหาขาดแคลนชิป เนื่องจากสงครามเทคโนโลยี

ระหว่างสหรัฐอเมริกากับจีน เกิดภาวะเงินเฟ้อสูงทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น ภาวะชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก ส่งผลต่อกระบวนการผลิตรถยนต์ โดยเฉพาะชิ้นส่วนเพื่อประกอบยานยนต์ (OEM) การผลิตชิ้นส่วน จะยังเติบโตได้ในอัตราไม่สูงนัก ขณะที่ความต้องการชิ้นส่วนเพื่อการทดแทน (REM) ยังคงขยายตัวเพิ่มขึ้นจากจำนวนรถยนต์สะสมประกอบกับผู้บริโภคมีแนวโน้มซ่อม/บำรุงรถยนต์เก่าเพื่อยืดเวลาการซื้อยานยนต์ใหม่ออกไป ดังนั้นจากปัญหาชิ้นส่วนเพื่อประกอบยานยนต์ (OEM) ลดลงแต่ชิ้นส่วนเพื่อการทดแทน (REM) เพิ่มขึ้น จึงเกิดการแข่งขันสูง ประกอบกับมีการนำเข้าชิ้นส่วน (REM) จากต่างประเทศเข้ามาทดแทนประเทศไทยมากขึ้น [4] จึงควรรู้ความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งการตัดสินใจซื้อของกลุ่มผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีหลายปัจจัยในการให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อ เช่น การที่ลูกค้าเกิดรถยนต์เสีย จำเป็นต้องใช้รถยนต์ ต้องมีการรับรู้มีร้านขายชิ้นส่วนรถยนต์ที่ใกล้ที่ไหน มีชิ้นส่วนที่ต้องการ ราคาไม่แพง ลูกค้ารายใหญ่ซื้อสินค้าที่ร้านไหนจะทำให้ร้านค้ามีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

การเดินทางที่สะดวกในการซื้อ บริการหลังการขาย โดยส่วนมากลูกค้าที่มาซื้อชิ้นส่วนรถยนต์มีการซื้อสินค้าผิดเป็นประจำ เนื่องจากลูกค้าบางส่วนไม่มีข้อมูลชิ้นส่วนที่มาซื้อ ไม่รู้ยี่ห้อรถยนต์ ขนาดที่ประกอบไม่พอดี ลูกค้าบางท่านรู้ยี่ห้อรถยนต์แต่ตัวรถยนต์แต่งเครื่องยนต์มาไม่ตรงยี่ห้อ สามารถให้ลูกค้าเปลี่ยนของได้เลย ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบในการมีหน้าร้านค้ามากกว่าทางออนไลน์ เพราะสะดวก รวดเร็ว สามารถถามข้อมูลผู้ขายได้ เนื่องจากทางผู้วิจัยมีกิจการจำหน่ายชิ้นส่วนรถยนต์ จากการที่ลูกค้ามีหลายปัจจัยในการเลือกซื้อมาประกอบกับการแข่งขันสูง การไม่ทราบปัจจัยในการให้ลูกค้าเข้ามาใช้บริการซื้อชิ้นส่วนรถยนต์เป็นการเสียเปรียบทางการค้า ผู้วิจัยจึงเห็นปัญหาดังกล่าว จึงนำความรู้ทางด้านการตอบแบบสอบถามมาใช้เพื่อรู้ถึงสิ่งที่ควรทำปรับปรุง แก้ไข มาเป็นแนวทางในการพัฒนา ให้ยอดขายมากขึ้นในอนาคต

2. วัตถุประสงค์

การศึกษารูปแบบการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2.2 เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบในการตัดสินใจซื้อที่มีผลต่อรูปแบบการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2.3 เพื่อกำหนดรูปแบบการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล กับสถานภาพส่วนบุคคล

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่ซื้อชิ้นส่วนรถยนต์อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยจำนวนประชากรกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 5,476,145 คน ปริมณฑล 5 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร มีจำนวนประชากร 922,548 1,302,764 1,212,223 1,367,731 591,107 ตามลำดับ [5] รวมจำนวนประชากรทั้งหมด 10,872,518 คน (ข้อมูลเดือนสิงหาคม พ.ศ.2566)

3.1.2 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จำนวนประชากรทั้งหมด 10,872,518 คน กำหนดการยอมรับความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ 5% ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 400 คน ในขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง (Random Sampling) ใช้ลักษณะของการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) [6] เนื่องจากประชากรในกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นทั้งหมด 6 จังหวัด ประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร โดยสุ่มตัวอย่างแต่ละจังหวัดโดยประมาณ 67 คน

3.2 เครื่องมือในการวิจัย (Research Instruments)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของข้อคำถามเป็นการสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) อาชีพ 4) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยแบบสอบถามเป็นลักษณะเลือกตอบ (Check List) จำนวนทั้งสิ้น 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ปัจจัยการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ของผู้บริโภคภายใต้ปัจจัยของส่วนผสมการตลาด (7Ps) ได้แก่ 1) Product คือ สิ่งที่ทำให้บริการหรือสิ่งที่ธุรกิจเสนอให้กับลูกค้า 2) Price คือ การตั้งราคาบริการ 3) Place คือ ช่องทางในการให้บริการและเข้าถึงลูกค้า 4) Promotion คือ วิธีการส่งเสริมการขาย 5) People คือ การจัดการเกี่ยวกับคนหรือพนักงาน 6) Process คือ กระบวนการในการให้บริการ 7) Physical Evidence คือ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ลูกค้าที่มาใช้บริการต้องพบเจอ โดยแบบสอบถามเป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับความคิดเห็น ด้านจำนวนข้อแบ่งด้านละ 5 ข้อ รวมทั้งสิ้นจำนวน 35 ข้อ

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 ศึกษารวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ช่องทางอินเทอร์เน็ต เอกสารวิจัยใกล้เคียงกับหัวข้อเรื่องการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ให้ตรงกับเรื่องที่ต้องการศึกษา

3.3.2 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่มีทั้งแบบเลือกตอบ (Check List) และการให้คะแนนแบบประเมินค่า (Rating Scale) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ได้สะดวกตรงตามปัญหา วัตถุประสงค์ ประโยชน์ ได้ครบถ้วน

3.3.3 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอที่ปรึกษาเพื่อได้รับการปรับปรุงแก้ไขก่อนทำจดหมายเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ช่วยหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อหาดัชนีสอดคล้องกับเนื้อหาหรือวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence : IOC)

3.3.4 นำแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ในแต่ละรายข้อมีค่า IOC > 0.50 นำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อให้แบบสอบถามมีคุณภาพมากขึ้น โดยทำ Try Out หรือ Pre Test

3.3.5 นำข้อมูลจากการทดลองใช้ Try Out หรือ Pre Test ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน มาวิเคราะห์ โดยนำคะแนนที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็น มาหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นรายข้อ ในส่วนของข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

3.3.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามผลจากการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริง

3.3.7 จัดทำชุดแบบสอบถามฉบับจริงด้วยการสร้างแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมจากการแจกให้กับผู้บริโภครู้ที่ตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 400 ชุด ทำการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2566

3.4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ข้อมูลส่วนนี้ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดงานวิจัย และนำมาใช้ในการสร้างเครื่องมือ โดยทำการศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ รายงานทางสถิติของภาครัฐ เกี่ยวกับรถยนต์สะสม เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทความทางวิชาการออนไลน์ และวารสารออนไลน์ เป็นต้น

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

3.5.1 วิเคราะห์ปัจจัยด้านข้อมูลส่วนบุคคล จากแบบสอบถามตอนที่ 1 ที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) 4 ด้าน ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) อาชีพ 4) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน วิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา

(Descriptive Statistics) จากการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.5.2 วิเคราะห์ระดับความสำคัญของปัจจัยในการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสำคัญของการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ของผู้บริโภคภายใต้ปัจจัยของส่วนผสมการตลาดโดยภาพรวม 1 ด้าน และวิเคราะห์ภายใต้ปัจจัยของส่วนผสมการตลาดเป็นรายด้าน 7 ด้าน วิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) จากการหาค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

3.5.3 วิเคราะห์รูปแบบในการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) จากแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยใช้สถิติเชิงตัวแปรพหุ (Multivariate Statistics) ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis)

4. ผลการวิจัย

4.1 ลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีสัดส่วนที่เท่ากันทั้งเพศชายและเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.25 ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 38.75 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.75

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสำคัญของการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ของผู้บริโภคภายใต้ปัจจัยของส่วนผสมการตลาดโดยภาพรวมปรากฏผล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญของรูปแบบการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ของผู้บริโภคภายใต้ปัจจัยของส่วนผสมการตลาด โดยภาพรวม

รูปแบบการตัดสินใจซื้อ ชิ้นส่วนรถยนต์ของผู้บริโภค ภายใต้ปัจจัยของส่วนผสม การตลาด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ สำคัญ
1. ด้านสิ่งที่ให้บริการหรือสิ่งที่ธุรกิจ เสนอให้กับลูกค้า (Product)	4.10	0.57	มาก
2. ด้านการจัดการเกี่ยวกับคนหรือ พนักงาน (People)	3.96	0.70	มาก
3. ด้านกระบวนการในการให้บริการ (Process)	3.95	0.78	มาก
4. ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ ลูกค้าที่มาใช้บริการต้องพบเจอ (Physical Evidence)	3.91	0.64	มาก
5. ด้านช่องทางในการให้บริการและ เข้าถึงลูกค้า (Place)	3.88	0.74	มาก
6. ด้านการตั้งราคาบริการ (Price)	3.80	0.80	มาก
7. ด้านวิธีการส่งเสริมการขาย (Promotion)	2.50	0.44	มาก
ระดับความสำคัญของรูปแบบ การตัดสินใจซื้อ โดยภาพรวม	3.94	0.63	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสำคัญของรูปแบบการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ของผู้บริโภคภายใต้ปัจจัยของส่วนผสมการตลาด พบว่าโดยภาพรวมมีระดับความสำคัญอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 ผลการพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ 1) ด้านสิ่งที่ให้บริการหรือสิ่งที่ธุรกิจเสนอให้กับลูกค้า (Product) อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 2) ด้านการจัดการเกี่ยวกับคนหรือพนักงาน (People) อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 3) ด้านกระบวนการในการให้บริการ (Process) อยู่ในระดับมาก โดยมี

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 4) ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ลูกค้าที่มาใช้บริการต้องพบเจอ (Physical Evidence) อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 5) ด้านช่องทางในการให้บริการและเข้าถึงลูกค้า (Place) อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 6) ด้านการตั้งราคาบริการ (Price) อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ตามลำดับ 7) ด้านวิธีการส่งเสริมการขาย (Promotion) อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50

4.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และความเหมาะสมของตัวแปรรูปแบบการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ของรูปแบบปัจจัยการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลสามารถจัดกลุ่มปัจจัยได้ 5 องค์ประกอบหลัก และ 34 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

4.3.1 ด้านการจัดการร้านค้า ประกอบด้วย 19 องค์ประกอบย่อย เรียงจากค่าน้ำหนักมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ช่องทางการชำระเงินสะดวกและหลากหลาย (0.924) ใบเสร็จรับเงินแสดงรายละเอียดครบถ้วน ชัดเจน (0.914) และมีการบริการส่งถึงที่บ้านสะดวก รวดเร็ว (0.893) ตามลำดับ

4.3.2 ด้านความสะดวกสบายในการให้บริการ ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบย่อย เรียงจากค่าน้ำหนักมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ พนักงานมีความรู้สามารถหยิบสินค้าได้ถูกต้อง (0.818) ร้านค้าอยู่ในที่ตั้งสะดวกเข้าถึงง่าย (0.748) และสินค้าสามารถตอบสนองตามความต้องการ (0.617) ตามลำดับ

4.3.3 ด้านบรรยากาศของร้านค้า ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย เรียงจากค่าน้ำหนักมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ป้ายร้านค้าพบเห็นได้ง่าย (0.738) ร้านค้าสะอาด (0.736) และพนักงานบริการสุภาพ (0.669) ตามลำดับ

4.3.4 ด้านภาพลักษณ์ของร้านค้า ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ร้านค้ามีชื่อเสียงในทางที่ดี (0.865) และส่วนลดพิเศษสำหรับผู้มาซื้อประจำ ขายส่ง (0.865) ตามลำดับ

4.3.5 ด้านบริการหลังการขาย ประกอบด้วย 1 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ มีการรับประกันหลังการขายและบริการหลังการขายในกรณีซื้อสินค้าผิดสามารถปรับเปลี่ยนสินค้าได้ (0.521)

5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย

5.1.1 ผู้บริโภคกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายกับหญิงจำนวน 200 คน เท่ากัน มีอายุระหว่าง 31-40 ปี อาชีพเกษตรกรรม และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ซึ่งสอดคล้องกับ นัฐรา ธิติโยธิน (2556) [7] ได้ศึกษาการตัดสินใจเลือกซื้ออะไหล่รถยนต์ของผู้บริโภคจากผู้แทนจำหน่ายในเขตอำเภอศรีราชา ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ยอยู่ในช่วง 31-40 ปี สถานภาพสมรส มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพธุรกิจส่วนตัว และมีรายได้อยู่ในช่วง 10,000 - 20,000 บาทต่อเดือน

5.1.2 ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับรูปแบบการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนที่ใช้ในการขับเคลื่อนรถยนต์สันดาปภายใน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) ทุกด้านในระดับมาก ได้แก่ 1) ด้านสิ่งที่ให้บริการหรือสิ่งที่ธุรกิจเสนอให้กับลูกค้า (Product) 2) ด้านการตั้งราคาบริการ (Price) 3) ด้านช่องทางในการให้บริการและเข้าถึงลูกค้า (Place) 4) ด้านวิธีการส่งเสริมการขาย (Promotion) 5) ด้านการจัดการเกี่ยวกับคนหรือพนักงาน (People) 6) ด้านกระบวนการในการให้บริการ (Process) 7) ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ลูกค้าที่มาใช้บริการต้องพบเจอ (Physical Evidence) สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญมา อิมวิเศษ และคณะ (2564) [8] ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรม

การซื้ออะไหล่รถบรรทุกของลูกค้า อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) มีผลต่อการตัดสินใจซื้ออะไหล่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการขาย ด้านพนักงาน ด้านกระบวนการ และด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงควรให้ความสำคัญกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดทั้ง 7 ด้าน โดยเน้นให้ความสำคัญกับด้านสิ่งที่ให้บริการหรือสิ่งที่ธุรกิจเสนอให้กับลูกค้า (Product) มากที่สุด เนื่องจากผู้บริโภคที่ตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์มาใช้บริการมีความจำเป็นต้องซ่อมแซมรถยนต์ที่เสีย เพื่อนำไปใช้งานในชีวิตประจำวันอย่างเร่งด่วน เช่น นำไปใช้สำหรับการเดินทางที่สะดวกรวดเร็ว นำไปใช้เพื่อประกอบอาชีพเลี้ยงดูครอบครัว จึงจำเป็นในการเข้าใช้บริการร้านค้าที่มีสินค้าตรงตามความต้องการครบชุด ไม่ต้องเดินทางตามหาสินค้าร้านอื่น มีคุณภาพและมาตรฐานการผลิตสามารถใช้ได้นานไม่ต้องเสียเวลาซ่อมบ่อย สินค้าน่าเชื่อถือ เช่น มียี่ห้อติดข้างผลิตภัณฑ์ เพราะจากประสบการณ์ของผู้วิจัย ผู้บริโภคบางส่วนชอบยี่ห้อเพราะคิดว่าทนกว่า ใช้ได้ดี มีการรับประกันหลังการขายและบริการหลังการขายในกรณีซื้อสินค้าผิดสามารถปรับเปลี่ยนสินค้าได้ จากการที่ผู้เข้ามาใช้บริการหลายท่านไม่มีความรู้เรื่องชิ้นส่วนรถยนต์ทำให้การสื่อสารอาจผิดพลาดจึงมีโอกาซื้อสินค้าผิดสูง ร้านค้าที่มีชื่อเสียงในทางที่ดีทำให้มีความมั่นใจในการเข้ามาใช้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับ อังษณา ปัญญาพัฒนสกุล (2565) [9] ได้ศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้ออะไหล่รถยนต์ในเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือ เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร ประชากรคือ กลุ่มผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในเขตมีนบุรี ที่เลือกซื้ออะไหล่รถยนต์ในเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในเขตมีนบุรี ที่เลือกซื้ออะไหล่รถยนต์ในเขตมีนบุรี โดยอาศัยใช้สูตรของ Cochran กำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และค่าความคลาดเคลื่อนอยู่ที่ร้อยละ 5 จึงมีจำนวน

ตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม รวบรวมข้อมูล ผลวิจัย พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด โดยมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้ 1) ด้านผลิตภัณฑ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านราคา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ด้านสถานที่หรือช่องทางจัดจำหน่าย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 4) ด้านการส่งเสริมการขาย ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 5) ด้านบุคลากร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 6) ด้านกระบวนการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 7) ด้านสภาพแวดล้อม ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

5.1.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ของรูปแบบการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนที่ใช้ในการขับเคลื่อนรถยนต์สันดาปภายในของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (PCA) หมุนแกนแบบวารีแมกซ์ (Varimax Rotation) สามารถจัดกลุ่มปัจจัยได้ 5 องค์ประกอบหลัก และ 34 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านการจัดการร้านค้า ด้านความสะดวกสบายในการให้บริการ ด้านบรรยากาศของร้านค้า ด้านภาพลักษณ์ของร้านค้าและด้านบริการหลังการขาย

ด้านการจัดการร้านค้า ประกอบด้วย ปัจจัยย่อย 19 ข้อ ได้แก่ 1) ช่องทางการชำระเงินสะดวกและหลากหลาย 2) ใบเสร็จรับเงินแสดงรายละเอียดครบถ้วน ชัดเจน 3) มีการบริการส่งถึงที่บ้าน สะดวก รวดเร็ว 4) พนักงานมีความรู้ในการประกอบชิ้นส่วนรถยนต์ได้ถูกต้อง 5) บริการสินค้าเก่าแลกเปลี่ยนใหม่ 6) ราคามีความหลากหลายให้เลือกซื้อ 7) มีสินค้าน่าเชื่อถือ เช่น มียี่ห้อติดข้างผลิตภัณฑ์ 8) ราคาเหมาะสมเมื่อเทียบกับคุณภาพ 9) การตรวจสอบสินค้าก่อนจ่ายเงินมีความถูกต้อง 10) พนักงานสามารถให้คำแนะนำสินค้าได้เชี่ยวชาญ 11) สามารถสั่งซื้อช่องทางโทรศัพท์หรือทางไลน์ได้สะดวก 12) การสรุปยอดขายแต่ละเดือนในกรณีขายเชื่อทำให้สะดวกในการจ่ายเงินทีเดียว 13) สินค้ามีคุณภาพและมาตรฐานการผลิต 14) ร้านค้าอยู่บริเวณใกล้กับอู่ซ่อมรถยนต์ 15) พนักงานมีความรู้รถยนต์รุ่นไหนมีสินค้าที่ทดแทนกันได้ 16) สามารถต่อรองราคาได้สะดวก 17) มีนามบัตรแสดงสถานที่ เบอร์โทรศัพท์ชัดเจน 18) ไวนิล

โพรมิตสินค้าเห็นชัดเจน และ 19) รวดเร็วในการหาสินค้าถูกต้อง ครบถ้วนตามความต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องคุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้า ธุรกิจร้านอะไหล่รถยนต์ ในจังหวัดหนองบัวลำภู ของ Phupattarajinda (2563) [10] พบว่า ปัจจัยด้านความมั่นใจ ส่งผลต่อความภักดีต่อลูกค้าร้านอะไหล่รถยนต์ ในจังหวัดหนองบัวลำภู อย่างมีนัยสำคัญ สามารถอธิบายได้ว่า ด้านความมั่นใจ ลูกค้าจะให้ความสำคัญกับเจ้าของร้าน/ผู้ประกอบการ และพนักงาน มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ด้านอะไหล่ มีความซื่อสัตย์ต่อลูกค้า สุภาพ กิริยาท่าทาง และมารยาทดี ซึ่งเป็นปัจจัยหลักของการบริการ

ด้านความสะดวกสบายในการให้บริการ ประกอบด้วยปัจจัยย่อย 9 ข้อ ได้แก่ 1) พนักงานมีความรู้สามารถหยิบสินค้าได้ถูกต้อง 2) ร้านค้าอยู่ในที่ตั้งสะดวกเข้าถึงง่าย 3) สินค้าสามารถตอบสนองตามความต้องการ 4) บรรยากาศเหมาะกับการเข้ามาใช้บริการ 5) ที่จอดรถสะดวกในการเข้ามาใช้บริการ 6) เมื่อไม่มีสินค้าในร้านสามารถสั่งซื้อเพิ่มได้และมาในเวลาอันรวดเร็ว 7) ร้านค้ามีการปรับปรุงใหม่สม่ำเสมอ ไม่ทรุดโทรมจนเกินไป 8) ราคาเหมาะสมเมื่อเทียบกับร้านค้าทั่วไป และ 9) ร้านค้าดูเด่นเป็นเอกลักษณ์สามารถจดจำได้ง่าย สอดคล้องกับงานวิจัย เรื่องแนวทางการเพิ่มยอดขายสินค้าอะไหล่รถยนต์มือสองในศูนย์อะไหล่หลักสี่ของ จตุพร ประถมรัตน์ (2563) [11] พบว่า ปัจจัยด้านช่องทางจัดจำหน่าย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเลือกซื้ออะไหล่จากร้านที่มีคมนาคมสะดวก เข้าถึงง่าย อยู่ใกล้บ้าน

ด้านบรรยากาศของร้านค้า ประกอบด้วย ปัจจัยย่อย 3 ข้อ ได้แก่ 1) ป้ายร้านค้าพบเห็นได้ง่าย 2) ร้านค้าสะอาด และ 3) พนักงานบริการสุภาพ

ด้านภาพลักษณ์ของร้านค้า ประกอบด้วย ปัจจัยย่อย 2 ข้อ ได้แก่ 1) ร้านค้ามีชื่อเสียงในทางที่ดี และ 2) ส่วนลดพิเศษสำหรับผู้มาซื้อประจำ ขายส่ง พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้ออะไหล่รถยนต์มือสองจากญี่ปุ่นผ่านแอปพลิเคชันซ้อปี้ในประเทศไทย โดยผู้ประกอบการมีภาพลักษณ์ที่ดีไปในเชิงบวก มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักแพร่หลาย ทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจเข้ามาใช้บริการมากขึ้น

ด้านบริการหลังการขาย ประกอบด้วย ปัจจัยย่อย 1 ข้อ ได้แก่ มีการรับประกันหลังการขายและบริการหลังการขายในกรณีซื้อสินค้าผิดสามารถเปลี่ยนสินค้าได้ สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้ออะไหล่รถยนต์ของผู้บริโภค กรณีศึกษาอำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของ นโรดม แจ่มจรัส (2564) [14] พบว่า ร้านขายอะไหล่ควรมีสินค้าให้เลือกหลากหลายรายการ เพื่อให้ลูกค้าได้เปรียบเทียบ ทั้งในด้านคุณภาพและราคาและที่สำคัญต้องมีบริการหลังการขาย เช่น การรับประกันสินค้าที่จำหน่าย

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้งาน

1) จากผลงานวิจัยนี้ผู้บริโภคที่ตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนที่ใช้ในการขับเคลื่อนรถยนต์สันดาปภายในส่วนใหญ่เลือกใช้บริการร้านที่มีอะไหล่ครบถ้วนตรงตามความต้องการ ร้านค้ามีชื่อเสียงในทางที่ดี ราคาเหมาะสม เมื่อเทียบกับร้านค้าทั่วไป ร้านค้าอยู่ในที่ตั้งสะดวกเข้าถึงง่ายที่จอดรถสะดวกในการเข้ามาใช้บริการส่วนลดพิเศษสำหรับผู้มาซื้อประจำ ขายส่ง มีของแถม เช่น เสื้อ พนักงานมีความรู้สามารถหยิบสินค้าได้ถูกต้องรวดเร็วในการหาสินค้า ถูกต้อง ครบถ้วนตามความต้องการ เมื่อไม่มีสินค้าในร้านสามารถสั่งซื้อเพิ่มได้และมาในเวลาอันรวดเร็วบรรยากาศเหมาะกับการเข้ามาใช้บริการ ร้านค้ามีการปรับปรุงใหม่สม่ำเสมอ ไม่ทรุดโทรมจนเกินไป ดังนั้นผู้ประกอบการจึงควรศึกษาปัจจัยพฤติกรรม แล้วกำหนดกลุ่มเป้าหมายของผู้บริโภคให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถออกแบบกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

2) ผู้บริโภคที่ตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนที่ใช้ในการขับเคลื่อนรถยนต์สันดาปภายในให้ความสำคัญอย่างมากกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ได้แก่ (1) ด้านสิ่งที่ให้บริการหรือสิ่งที่ธุรกิจเสนอให้กับลูกค้า (Product) (2) ด้านการตั้งราคาบริการ (Price) (3) ด้านช่องทางในการให้บริการและเข้าถึงลูกค้า (Place) (4) ด้านวิธีการส่งเสริม

การขาย (Promotion) (5) ด้านการจัดการเกี่ยวกับคนหรือพนักงาน (People) (6) ด้านกระบวนการในการให้บริการ (Process) (7) ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ลูกค้าที่มาใช้บริการต้องพบเจอ (Physical Evidence) ดังนั้น ผู้ประกอบการควรวางแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ทั้ง 7 ด้าน โดยเน้นให้ความสำคัญกับด้านสิ่งที่ให้บริการหรือสิ่งที่ธุรกิจเสนอให้กับลูกค้า (Product) เช่น สินค้าสามารถตอบสนองตามความต้องการ ร้านค้ามีชื่อเสียงในทางที่ดีและมีการรับประกันหลังการขายและบริการหลังการขายในกรณีซื้อสินค้าผิดสามารถเปลี่ยนสินค้าได้ เป็นต้น

3) ปัจจัยในการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนรถยนต์มีทั้งหมด 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ด้านการจัดการร้านค้า ด้านความสะดวกสบายในการให้บริการ ด้านบรรยากาศของร้านค้า ด้านภาพลักษณ์ของร้านค้า และด้านบริการหลังการขาย ดังนั้น ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบย่อย เช่น ช่องทางการชำระเงินสะดวกและหลากหลาย ใบเสร็จรับเงินแสดงรายละเอียดครบถ้วน ชัดเจน มีการบริการส่งถึงที่บ้าน สะดวก รวดเร็ว พนักงานมีความรู้สามารถหยิบสินค้าได้ถูกต้อง ร้านค้าอยู่ในที่ตั้งสะดวกเข้าถึงง่าย สินค้าสามารถตอบสนองตามความต้องการ ป้ายร้านค้าพบเห็นได้ง่าย ร้านค้าสะอาด พนักงานบริการสุภาพ ร้านค้ามีชื่อเสียงในทางที่ดี ส่วนลดพิเศษสำหรับผู้มาซื้อประจำขายส่ง มีการรับประกันหลังการขายและบริการหลังการขาย ในกรณีซื้อสินค้าผิดสามารถเปลี่ยนสินค้าได้ เป็นต้น

5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) งานวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้บริโภคเพียงอย่างเดียว จึงควรเพิ่มความคิดเห็นให้รอบด้าน โดยควรเพิ่มการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบกับการวิจัยเชิงปริมาณ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกจากทั้งทางด้านผู้ประกอบการ และกลุ่มผู้บริโภคที่ตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนที่ใช้ในการขับเคลื่อนรถยนต์สันดาปภายใน เพื่อให้ได้งานวิจัยที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2) งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเฉพาะปัจจัยในการตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนที่ใช้ในการขับเคลื่อนรถยนต์สันดาปภายใน ดังนั้น งานวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้บริโภคที่ตัดสินใจซื้อชิ้นส่วนที่ใช้ในการขับเคลื่อนรถยนต์สันดาปภายในเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง แก้ไข เป็นแนวทางในการพัฒนาให้ยอดขายมากขึ้นในอนาคต โดยมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค

เอกสารอ้างอิง

- [1] สมาคมอุตสาหกรรมยานยนต์ไทย. (2566). *จำนวนยอดขายรถยนต์*. สืบค้น 12 สิงหาคม 2566. จาก <https://taia.or.th/statistic/>.
- [2] กลุ่มสถิติการขนส่ง. (2566). *จำนวนรถที่จดทะเบียนสะสม*. สืบค้น 10 มีนาคม 2566 จาก <https://web.dlt.go.th/statistics/>.
- [3] ส่วนผสมการตลาด. (2566). *Marketing mix*. สืบค้น 10 มีนาคม 2566. จาก <https://thedigitaltips.com/blog/marketing/7p/>.
- [4] วิจัยกรุงศรี. (2566). *แนวโน้มธุรกิจ อุตสาหกรรม ปี 2566-2568 : อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์*. สืบค้น 10 พฤศจิกายน 2566. จาก <https://www.krungsri.com/th/research/industry/industry-outlook/hi-tech-industries/auto-pasts/io/auto-pasts-2023-2025>.
- [5] สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. (2566). *สถิติประชากรทางการทะเบียนราษฎร*. สืบค้น 19 กันยายน 2566. จาก <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statmonth/#/mainpage>
- [6] ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2563). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพมหานคร : บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- [7] นัฐฐา ธิติโยธิน. (2556). *การศึกษาการตัดสินใจเลือกซื้ออะไหล่รถยนต์ของผู้บริโภคจากผู้แทนจำหน่ายในเขตอำเภอศรีราชา*. [วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- [8] บุญมา อิมวิเศษ, สุวรรณ เชน้อย และณฤชล ธนจิตชัย. (2564). *ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรม การซื้ออะไหล่รถบรรทุกของลูกค้า อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี*. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยปทุมธานี*. 13(1). 130-142.
- [9] อังณา ปัญญาพัฒนสกุล. (2565). *ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้ออะไหล่รถยนต์ในเขตเมืองกรุงเทพมหานคร*. [วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [10] Phupattarajinda, S., & Phakdeeying, R. (2563). *คุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้า ธุรกิจร้านอะไหล่รถยนต์ในจังหวัดหนองบัวลำภู*. *Journal of Modern Learning Development*. 5(6). 116-127.
- [11] จตุพร ประถมรัตน์. (2563). *แนวทางการเพิ่มยอดขายสินค้าอะไหล่รถยนต์มือสองในศูนย์อะไหล่หลักสี่*. ในการประชุมวิชาการ Rangsit Graduate Research Conference ครั้งที่ 15 (น. 666-677). มหาวิทยาลัยรังสิต.

- [12] จตุพร เพียรสุภาพ. (2562). *คุณภาพบริการและความพึงพอใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการรถเครนของบริษัท อี เอช แอล เครน*. [วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- [13] วรวิทย์ โสภณอุดมสิทธิ และสุมาลย์ ปานคำ. (2567). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้ออะไหล่รถยนต์มือสองจากญี่ปุ่นผ่านแอปพลิเคชันข้อปในประเทศไทย*. วิทยาลัยนวัตกรรมการดิจิทัลเทคโนโลยี. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- [14] นโรดม แจ่มจรัส. (2564). *ส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้ออะไหล่รถยนต์ของผู้บริโภค กรณีศึกษาอำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. [วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

การถ่ายทอดภูมิปัญญาศิลปประดิษฐ์แบบไทยจากใบไม้ ดอกไม้ ผ่านสื่อดิจิทัล เพื่อบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

The Transmission of Local Wisdom in Thai handicrafts from Leaves and Flowers through Digital Media for Integrated Learning Management in Career and Technology Education

ปริศนา มัชฌิมา¹ พญูพรรณ พรสุขสวัสดิ์² บรรพต พิจิตรกำเนิด³ บุญญลักษณ์ ตำนานจิตร⁴ ชุติวรรณ บุญอาชาทอง⁵ และสายสุดา ปันตระกูล^{6*}
Prisana Mutchima¹ Ponyupun Pornsuksawa² Bunpod Pijitkamnerd³ Boonyalak Tumnanichit⁴ Chutiwan Boonarchatong⁵
& Saisuda Pantrakool^{6*}

^{1, 3, 4, 6} คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

Faculty of Humanities and Social Sciences, Suan Dusit University

² หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ โรงเรียนการเรือน มหาวิทยาลัยสวนดุสิต 10300

Bachelor of Arts (Home Economics), School of Home Economics, Suan Dusit University 10300

⁵ หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสวนดุสิต 10300

Bachelor of Information Technology, Faculty of Science and Technology, Suan Dusit University 10300

*Corresponding Author : e-mail : saisuda_pan@dusit.ac.th

Received : 26 ต.ค. 67 Revised : 14 พ.ย. 67 Accepted : 19 พ.ย. 67

DOI : 10.14416/j.edii.2026.06.010

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลวัตถุดิบในศิลปประดิษฐ์แบบไทยจากใบไม้ ดอกไม้ ที่นำมาใช้เพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยของจังหวัดสุพรรณบุรี และ 2) พัฒนาสื่อดิจิทัลสำหรับการถ่ายทอดภูมิปัญญา ศิลปะประดิษฐ์แบบไทยจากใบไม้ ดอกไม้ สำหรับการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ เป็นการวิจัย เชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการจัดประชุม กลุ่มย่อย จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 15 คน และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) วัตถุดิบ ที่นิยมใช้ในงานศิลปประดิษฐ์แบบไทย จำนวน 31 ชนิด แบ่งเป็นใบไม้และดอกไม้หลากหลายชนิด มีเทคนิคการทำงาน 7 วิธีหลัก ได้แก่ การพับและการม้วน การมัดและการสาน การร้อย การเย็บแบบ การติดแบบ การเรียงแบบ และการกรอ รวมถึงเทคนิคพิเศษ เช่น การต่อก้านและการย้อมสี 2) การพัฒนาสื่อดิจิทัล ประเภทวิดีโอ จำนวน 20 เรื่อง ครอบคลุม งานศิลปประดิษฐ์หลากหลายรูปแบบ เช่น เครื่องแขวน แจกันดอกไม้ กระเช้า ดอกไม้ประดิษฐ์ และบายศรี ผลการ วิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล

คำสำคัญ : ศิลปะประดิษฐ์แบบไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อดิจิทัล การจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพ

Abstract

The objectives of this research were : 1) to study and collect data on materials used in Thai handicrafts from leaves and flowers to preserve Thai local wisdom in Suphan Buri Province, and 2) to develop digital media for transmitting the wisdom of Thai handicrafts from leaves and flowers for learning management in career and technology education. This qualitative research collected data through document analysis, in-depth interviews, participant observation, and focus group discussions from 15 key informants. Data analysis was conducted through content analysis. The results revealed that : 1) There were 31 types of popular materials used in Thai handicrafts, consisting of various leaves and flowers, with 7 main working techniques: folding and rolling, tying and weaving, threading, sewing patterns, attaching, arranging, and straining, including special techniques such as stem extension and dyeing. 2) Development of 20 digital video media resources, covering various forms of art crafts such as hanging arrangements, flower vases, baskets, artificial flowers, and ceremonial offerings (Bai Sri). The findings of this research will benefit the conservation of local wisdom and educational management in the digital era.

Keywords : Thai Handicrafts, Local Wisdom, Digital Media, Learning Management, Career and Technology Education

1. บทนำ

การอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการรักษาเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของแต่ละภูมิภาค ศิลปะประดิษฐ์แบบไทยจากใบไม้ ดอกไม้ เป็นหนึ่งในภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย ซึ่งสะท้อนถึงความคิด ความละเอียดอ่อน และจินตนาการอันงดงามของช่างฝีมือไทยในการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ในการงานศิลปะที่ทรงคุณค่า แสดงให้เห็นถึงการสร้างสรรค์งานศิลปะจากการใช้วัสดุท้องถิ่นอย่างคุ้มค่าและรักษาสิ่งแวดล้อม [1], [2] โดยเฉพาะจังหวัดสุพรรณบุรีที่เป็นแหล่งภูมิปัญญาที่สำคัญด้านวัฒนธรรมศิลปะและการแสดงการสร้างสรรค์งานประดิษฐ์จากดอกไม้ และใบไม้ชนิดต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น [3] เช่น ใบตอง ใบมะพร้าว ใบเตย และใบกระป๋อง มาสร้างสรรค์เป็นงานศิลปะที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น

การถ่ายทอดองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบดั้งเดิมจากรุ่นสู่รุ่น ภายในครอบครัวหรือคนในชุมชนของไทยเริ่มขาดความต่อเนื่อง เด็กและเยาวชนรุ่นใหม่มีโอกาสน้อยลง

ในการเรียนรู้และสืบสานงานศิลปะประดิษฐ์ ประกอบกับการจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันที่มุ่งเน้น การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมากขึ้น การบูรณาการสื่อดิจิทัลเข้ากับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ในโรงเรียนประถมศึกษาจึงเป็นแนวทางสำคัญในการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น [4] โดยการนำสื่อดิจิทัลที่มีองค์ความรู้เกี่ยวกับการประดิษฐ์ดอกไม้จากใบไม้ และยังเป็นการปรับเปลี่ยนวิธีการถ่ายทอดความรู้แบบดั้งเดิมที่มีการสอนแบบตัวต่อตัวไปสู่การเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ และเป็นการบันทึกองค์ความรู้ไว้อย่างเป็นระบบ

การใช้สื่อดิจิทัลเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาเป็นวิธีการที่สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้เรียนได้อย่างกว้างขวาง [5] อีกทั้งยังช่วยให้การเรียนรู้ไม่ถูกจำกัดด้วยเวลาและสถานที่ ผู้สนใจสามารถเลือกเรียนรู้ได้ตามความต้องการ สื่อดิจิทัลมีรูปแบบการนำเสนอขั้นตอนการทำงานศิลปะประดิษฐ์แบบไทยจากใบไม้ ดอกไม้ ได้อย่างชัดเจน มีภาพและ

เสียงประกอบ การอธิบายแต่ละขั้นตอนโดยละเอียดทำให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีการ ขั้นตอนการประดิษฐ์และสามารถปฏิบัติตามได้ นอกจากนี้เมื่อผู้เรียนเกิดการฝึกปฏิบัติจริงในงานศิลปะประดิษฐ์ ยังสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้เรียน ให้เห็นถึงคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นและเกิดความรู้สึกรักอยากสืบสานงานฝีมือแขนงนี้สืบไป ดังที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพได้กำหนดให้จัดการการเรียนรู้เกี่ยวกับงานประดิษฐ์และการใช้วัสดุท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และตระหนักถึงคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น [6] ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาการถ่ายทอดภูมิปัญญาศิลปะประดิษฐ์แบบไทยจากใบไม้ ดอกไม้ ผ่านสื่อดิจิทัล เพื่อบูรณาการในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลวัตถุดิบในงานศิลปะประดิษฐ์แบบไทยจากใบไม้ ดอกไม้ ที่นำมาใช้เพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยของจังหวัดสุพรรณบุรี และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้และทักษะปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนส่งเสริมการเข้าถึงองค์ความรู้อย่างทั่วถึงในยุคดิจิทัล

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลวัตถุดิบในศิลปะประดิษฐ์แบบไทยจากใบไม้ ดอกไม้ ที่นำมาใช้เพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยของจังหวัดสุพรรณบุรี

2.2 เพื่อพัฒนาสื่อดิจิทัลสำหรับการถ่ายทอดภูมิปัญญาศิลปะประดิษฐ์แบบไทยจากใบไม้ ดอกไม้ สำหรับการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้านี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับศิลปะประดิษฐ์แบบไทยจากใบไม้ ดอกไม้ ในจังหวัดสุพรรณบุรี และพัฒนาสื่อดิจิทัลเผยแพร่ความรู้ด้านงานศิลปะประดิษฐ์แบบไทยจากใบไม้ ดอกไม้

3.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 คน ประกอบด้วยช่างฝีมือและปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 2 คน ผู้ประกอบการและแม่ค้า จำนวน 5 คน ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้ด้านศิลปะประดิษฐ์งานดอกไม้และใบไม้ จำนวน 8 คน โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกจากความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการทำงานหรือการสอนด้านศิลปะประดิษฐ์หรืองานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.1.1 มีคุณวุฒิและประสบการณ์ด้านงานศิลปะประดิษฐ์ หรือมีประสบการณ์สอนงานศิลปหัตถกรรม ไม่น้อยกว่า 3 ปี

3.1.2 ความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง หรือชำนาญการในงานศิลปะประดิษฐ์จากใบไม้และดอกไม้

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured In-depth Interview) แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม แบบบันทึกการประชุมกลุ่มย่อย อุปกรณ์บันทึกภาพและเสียง และแบบประเมินคุณภาพของสื่อดิจิทัล

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 การศึกษาเอกสาร (Documentary Study) ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย และสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศิลปะประดิษฐ์แบบไทยจากใบไม้ ดอกไม้ ทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา วัตถุดิบ และเทคนิคการประดิษฐ์

3.3.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านวัตถุดิบ เทคนิค และกระบวนการประดิษฐ์ โดยทำการบันทึกข้อมูลด้วยการจดบันทึกและการบันทึกเสียง

3.3.3 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) สังเกตวิธีการ เทคนิคการประดิษฐ์งานดอกไม้จากใบไม้ โดยขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลบันทึกขั้นตอน เทคนิค และวิธีการถ่ายทอดความรู้

3.3.4 การจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) จัดประชุมผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อดิจิทัล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดหมวดหมู่ข้อมูลตามประเด็นที่ศึกษา วิเคราะห์ความสอดคล้องและความแตกต่างของข้อมูล และใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เปรียบเทียบข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ และการสังเกต

3.5 การพัฒนาสื่อดิจิทัล

นำข้อมูลจากผลการสำรวจและการประชุมกลุ่มย่อยมาใช้ในการออกแบบและพัฒนา วิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ออกแบบเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอ และพัฒนาต้นแบบสื่อดิจิทัล โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

3.5.1 ขั้นเตรียมการ ทำการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และรวบรวมองค์ความรู้ด้านศิลปะประดิษฐ์จากใบไม้และดอกไม้

3.5.2 ขั้นการออกแบบ ทำการเขียน Storyboard ออกแบบโครงสร้างเนื้อหา เลือกรูปแบบการนำเสนอ และกำหนดระยะเวลาความยาวของวิดีโอ

3.5.3 ขั้นการผลิต จัดเตรียมอุปกรณ์และวัสดุ ถ่ายทำวิดีโอโดยผู้เชี่ยวชาญ บันทึกเสียง/คำบรรยาย ตัดต่อและใส่กราฟิก

3.5.4 ประเมินและตรวจสอบคุณภาพสื่อ จากผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อดิจิทัล จำนวน 3 คน และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการสำรวจและรวบรวมข้อมูลวัตถุดิบในการทำศิลปะประดิษฐ์แบบไทยจากใบไม้ ดอกไม้ที่นำมาใช้เพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยของจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่ามีวัตถุดิบในท้องถิ่นที่นำมาใช้ในงานประดิษฐ์มากที่สุดจำนวน 31 ชนิด ได้แก่ (1) ใบตองตานี (2) ใบทิววรรณ หรือใบลิ้นกระบือ หรือใบกระบือ (3) ใบหมากผู้ หมากเมีย หรือใบทับทิมสยาม (4) ใบแก้ว (5) ใบขี้มกระต่ายดำ (6) ใบเตยทอง หรือใบเตยต่าง หรือใบเตยลาย (7) ใบมะพร้าวอ่อน (8) ใบเข็มสามสี (9) กรรขี้น หรือกกไหล (10) ดอกพุดมาลัย หรือดอกพุดฝรั่ง หรือดอกมะลิฝรั่ง หรือดอกพุดตูม (11) ดอกพุดพิชญา (12) ดอกรัก (13) ดอกแพงพวย หรือดอกแพงพวยฝรั่ง (14) ดอกกระเม็ง (15) ดอกเบญจมาศน้ำ (16) ดอกผกากรอง (17) ดอกเฟื่องฟ้า (18) ดอกดาวเรือง (19) ดอกกล้วยไม้ (20) ดอกประทัดจีน (21) ดอกเข็ม (22) บัวหลวง (23) บัวสาย (24) ดอกเล็บมือนาง (25) ดอกบานไม่รู้โรย (26) ดอกมะลิ (27) ดอกหงอนไก่ไทย (28) ดอกกุหลาบมอญ (29) ดอกชบา (30) ใบก้านแพงเงิน และ (31) ดอกขจร

4.2 การนำใบไม้และดอกไม้มาใช้ในการงานศิลปะประดิษฐ์แบบไทย พบว่ามีวิธีการพบและการม้วน การมัด และการสาน การร้อย การเย็บแบบ การติดแบบการเรียงแบบ และการกรอง โดยแบ่งวัตถุดิบตามวิธีการที่นำไปใช้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 วิธีการทำศิลปะประดิษฐ์แบบไทยด้วยใบไม้และดอกไม้

วิธีการ	ใบไม้	ดอกไม้
การพับและการม้วน	ใบตองตานี ใบทิววรรณ ใบทับทิมสยาม ใบเตยลาย	ดอกเฟื่องฟ้า ดอกบัวหลวง ดอกบัวฉัตร ดอกบัวสาย ดอกกำแพงเงิน
การมัดและการสาน	ใบเข็มสามสี ใบมะพร้าวอ่อน	ดอกพุททิษฐา ดอกกล้วยไม้ ดอกเข็ม
การร้อย	ใบแก้ว ใบเตยลาย	ดอกเล็บมือนาง ดอกแพงพวย ดอกพุท ดอกมะลิ ดอกรักขาวตุ้ม ดอกรักขาวแก้ว ดอกรักม่วง ดอกกะเม็ง ดอกผกากรอง ดอกเบญจมาศน้ำ ดอกเฟื่องฟ้า ดอกดาวเรือง ดอกกล้วยไม้ ดอกประทัดจีน ดอกบานไม่รู้โรย ดอกหงอนไก่ ดอกกุหลาบมอญ ดอกขจร
การเย็บแบบ	ใบทิววรรณ ใบทับทิมสยาม	ดอกเล็บมือนาง ดอกดาวเรือง ดอกบัวสาย ดอกกุหลาบมอญ ดอกพลับพลึง
การติดแบบ	-	ดอกรักขาวแก้ว ดอกบานไม่รู้โรย ดอกหงอนไก่
การเรียงแบบ	-	ดอกรักขาวตุ้ม ดอกรักขาวแก้ว ดอกรักม่วง ดอกดาวเรือง
การกรอง	-	ดอกเล็บมือนาง ดอกบานไม่รู้โรย ดอกดาวเรือง ดอกขจร

การนำใบไม้และดอกไม้มาใช้ในการงานศิลปะประดิษฐ์ต้องพิจารณาถึงลักษณะของใบไม้และดอกไม้แต่ละชนิดที่มีความแตกต่างกัน มีจุดเด่นและจุดด้อยแตกต่างกันออกไป ดอกไม้บางชนิดมีสีสวยงาม แต่มีความบอบบางจึงจำเป็นต้องใช้เทคนิคพิเศษบางอย่าง ได้แก่ เทคนิคการต่อกัน เป็นวิธีการที่ช่วยเสริมจุดด้อยของดอกไม้ให้สามารถนำจุดเด่นของดอกไม้ชนิดนั้นมาใช้งานได้ เช่น ดอกกระเม็ง เป็นดอกไม้ที่มีฟอร์มดอกสวยงาม แต่ก้านดอกมีขนาดเล็ก ไม่เหมาะที่จะนำมาร้อย ดังนั้น จึงต้องนำก้านต้นกกมาขึ้น มาต่อกันให้ดอกกระเม็งแล้วนำมาร้อยได้ง่ายขึ้น

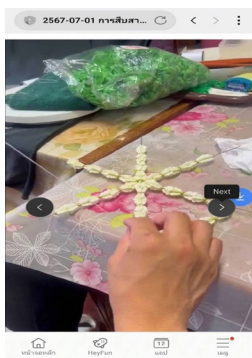
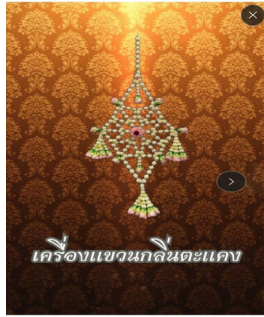
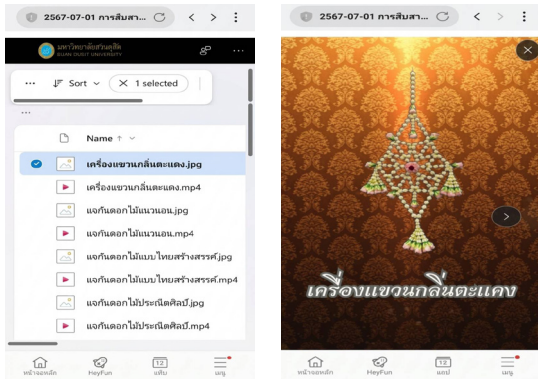
เทคนิคการย้อมสี เป็นวิธีการที่ช่วยทำให้ดอกไม้มีสีสันสวยงามตามความต้องการเพื่อนำไปใช้ให้สามารถเข้ากันได้กับใบไม้และดอกไม้อื่น ๆ โดยส่วนใหญ่มักจะพบว่าการใช้เทคนิคการย้อมสีจะใช้กับดอกไม้ที่มีสีขาว เช่น ดอกรัก และดอกกล้วยไม้ เป็นต้น

4.3 สื่อดิจิทัลเผยแพร่ความรู้ด้านงานศิลปะประดิษฐ์แบบไทย

สื่อดิจิทัลเผยแพร่ความรู้ด้านงานศิลปะประดิษฐ์แบบไทยจากใบไม้ ดอกไม้ จำนวน 20 เรื่อง ได้แก่ สื่อเครื่องแขวนกลั่นตะแคง แจกันดอกไม้แนวนอน แจกันดอกไม้แบบไทยสร้างสรรค์ แจกันดอกไม้ประณีตศิลป์ แจกันดอกบัว แจกันดอกทับทิมสยาม แจกันทรงสูงแบบไทย ประณีตศิลป์ แจกันบันไดเรียง แจกันรูปทรง L ประยุกต์สื่อกระเช้าใบตองแบบไทย ดอกไม้ประดิษฐ์ 5 กลีบ ดอกไม้ประดิษฐ์วงกลม ดอกประกอบเรียงรัก 5 กลีบ ดอกประกอบวงกลมเรียงรัก ดอกประดิษฐ์แบบวงกลม เทคนิคการเย็บแบบโบราณ ถาดดอกไม้ประณีตศิลป์ บายศรีปากชาม บายศรีพรหม มาลัยสองชายดอกรัก มาลัยสองชายอุบะ จากกลีบเฟื่องฟ้า ตัวอย่างดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 สื่อดิจิทัลเผยแพร่ความรู้ด้านงานศิลปะประดิษฐ์แบบไทย

ภาพที่ 2 สื่อวิดีโอการถ่ายทอดภูมิปัญญาศิลปประดิษฐ์แบบไทยจากใบไม้ ดอกไม้

ผลการประเมินคุณภาพสื่อดิจิทัลเผยแพร่ความรู้ด้านงานศิลปประดิษฐ์แบบไทยจากผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ดังนี้

4.3.1 ด้านเนื้อหาและความถูกต้อง พบว่า สื่อมีความถูกต้องทางวิชาการและสะท้อนภูมิปัญญาดั้งเดิมอย่างครบถ้วน มีรายละเอียดเทคนิคและขั้นตอนการสร้างงานศิลปประดิษฐ์ที่ชัดเจน

4.3.2 ด้านคุณภาพการนำเสนอ พบว่า วิดีโอมีความคมชัด การจัดลำดับขั้นตอนเข้าใจง่าย น่าติดตาม

4.3.3 ด้านประโยชน์และการใช้งาน พบว่า สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้จริง เหมาะสำหรับเป็นสื่อประกอบการเรียน ตัวอย่างสื่อดิจิทัลประเภทวิดีโอ ดังภาพที่ 2

5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับวัตถุดิบและเทคนิคในงานศิลปประดิษฐ์แบบไทย จากใบไม้ ดอกไม้ของจังหวัดสุพรรณบุรี รวมถึงสื่อดิจิทัลที่ช่วยในการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยพบว่า วัตถุดิบที่นิยมนำมาใช้ในงานประดิษฐ์มีหลากหลาย ทั้งใบไม้และดอกไม้ในท้องถิ่น โดยมีวิธีการประดิษฐ์จากการพับและการม้วน การมัดและการสาน การร้อย การเย็บแบบ การติดแบบ การเรียงแบบ และการกรอง และได้พัฒนาสื่อดิจิทัลเกี่ยวกับเครื่องแขวนแจกันดอกไม้ กระเช้าใบตอง ดอกไม้ประดิษฐ์ ดอกประกอบดอกไม้ประดิษฐ์แบบวงกลม เทคนิคการเย็บแบบโบราณ ถาดดอกไม้ บายศรีปากชาม บายศรีพรหม มาลัยสองชาย ดอกกรัก มาลัยสองชายอุษะ ที่ครอบคลุมงานศิลปประดิษฐ์แบบไทยหลากหลายรูปแบบ ผลการวิจัยนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยให้คงอยู่อย่างยั่งยืน รวมทั้งสามารถนำไปใช้เป็นส่วนประกอบการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ หรือผู้ที่สนใจในงานศิลปประดิษฐ์แบบไทยด้วย

5.2 อภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้ การสำรวจและรวบรวมวัตถุดิบในงานศิลปะประดิษฐ์แบบไทยจากใบไม้ ดอกไม้ พบวัตถุดิบที่นิยมใช้ 31 ชนิด แบ่งเป็นใบไม้และดอกไม้หลากหลายชนิด สะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเลือกใช้วัสดุธรรมชาติที่มีในท้องถิ่นมาสร้างสรรค์เป็นงานศิลปะ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รจนา จันทราสา และภานุ พัฒนปณิธิพงศ์ [7] ศึกษาดอกไม้สู่ศิลปะสร้างสรรค์ สัมพันธภาพระหว่างดอกไม้กับวัฒนธรรมและการออกแบบผลิตภัณฑ์ พบว่า ดอกไม้ที่มีสัมพันธภาพครบทั้ง 4 ด้าน ความเชื่อ พิธีกรรม ภูมิปัญญา และประเพณี ได้แก่ ดอกมะลิ ดอกกรัก ดอกบานไม่รู้โรย ดอกดาวเรือง และดอกบัว ส่วนการสร้างรูปแบบการเชื่อมโยงเชิงสร้างสรรค์สู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทุนวัฒนธรรมจากดอกไม้ พบว่า สามารถนำเสนอสัญลักษณ์ความเชื่อที่มีอยู่ในแรงบันดาลใจ/ทุนทางวัฒนธรรม ดอกไม้ สี หลักการการจัดองค์ประกอบ การออกแบบ นำมาดัดแปลง ปรับประยุกต์ใช้ในการออกแบบลวดลาย และรูปทรงจากดอกไม้ ควรมีการตัดทอน ลดทอนรูปทรงและลวดลายให้เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอยวัสดุและกรรมวิธีการผลิต และความสวยงาม สอดคล้องกับแนวคิดการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ [1] ที่ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า และรักษาสืบสานวัฒนธรรม เทคนิคและวิธีการในงานศิลปะประดิษฐ์แบบไทยที่พบ ได้แก่ การพับ การม้วน การมัด การสาน การร้อย การเย็บแบบ การติดแบบ การเรียงแบบ และการกรอง แสดงให้เห็นถึงความละเอียดอ่อนและความประณีตของช่างฝีมือไทย นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาเทคนิคพิเศษ เช่น การต่อก้านและการย้อมสี เพื่อเพิ่มความสวยงามและแก้ไขข้อจำกัดของวัสดุธรรมชาติ [8] สะท้อนถึงการพัฒนาและสร้างสรรค์งานศิลปะที่ผสมผสานระหว่างภูมิปัญญาดั้งเดิมกับนวัตกรรมใหม่ สอดคล้องกับข้อค้นพบจากงานวิจัยของ ศิริธร สุดตานนท์ [9] ศึกษาการสืบทอดคุณค่างานช่างดอกไม้สดแบบราชสำนัก

ผลการวิจัย พบว่า คุณค่าด้านสุนทรียศาสตร์ การนำเอาองค์ประกอบศิลป์ทั้ง 10 ด้าน มาหลอมรวมกันเพื่อสร้างสรรค์ชิ้นงานให้เกิดความสวยงาม วิจิตรตระการตา และมีคุณค่ามาก ส่วนคุณค่าด้านเชิงช่างประณีตศิลป์ แสดงลักษณะเด่นทางด้านศิลปวัฒนธรรมไทยอย่างเด่นชัด ถือเป็นงานช่างฝีมือชั้นสูงที่ต้องใช้ทักษะฝีมือและระยะเวลาในการฝึกฝน แสดงศักยภาพให้เป็นที่ประจักษ์แก่สายตาประชาคม

การถ่ายทอดภูมิปัญญาศิลปะประดิษฐ์แบบไทยจากใบไม้ ดอกไม้ ผ่านสื่อดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพในจังหวัดสุพรรณบุรี ข้อค้นพบจากการวิจัย แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้สื่อดิจิทัลในการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ อาจเนื่องมาจากการใช้สื่อดิจิทัลสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลความรู้ด้านศิลปะประดิษฐ์ได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย นอกจากนี้ยังช่วยให้การเรียนรู้สามารถเข้าถึงได้กว้างขวางมากขึ้นและเป็นระบบที่สามารถบันทึกองค์ความรู้ไว้ได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับหลักการของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา [2] ที่ได้รับรู้ถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการเรียนรู้และการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยเทคโนโลยีดิจิทัลสามารถเชื่อมโยงข้อมูลที่ซับซ้อนให้เข้าใจได้ง่าย สัมพันธ์กับแนวคิดของ ไกรวิทย์ สุขวิน และนงนุช สุนทรธนผล [5] พบว่า สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดและสร้างความเข้าใจองค์ความรู้ เช่นเดียวกับ Syauqi, Munadi and Triyono [10] พบว่า การใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายสามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนให้สามารถจดจำกับบทเรียนได้ตลอดระยะเวลาของการเรียน ทดแทนหรือเสริมประสบการณ์ที่ควรได้รับ เช่นเดียวกับการเรียนแบบปกติ

การพัฒนาสื่อดิจิทัลครอบคลุมงานศิลปะประดิษฐ์หลากหลายรูปแบบ สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

[2] ได้เสนอแนะ เป็นการปรับเปลี่ยนวิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้แบบดั้งเดิมสู่การเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ที่เข้าถึงได้ง่ายและสะดวก นอกจากนี้ยังสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ผ่านประสบการณ์เสมือนจริงโดยไม่จำเป็นต้องอาศัยการเรียนรู้แบบตัวต่อตัว ซึ่งส่งผลดีต่อการอนุรักษ์ภูมิปัญญางานศิลปะประดิษฐ์แบบไทยที่เสี่ยงต่อการสูญหายเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในสังคมและยุคสมัยที่มีการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ควรมีการศึกษาวัตถุุดิบและเทคนิคศิลปะประดิษฐ์จากภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบเอกลักษณ์ทางภูมิปัญญาในแต่ละพื้นที่ และเพิ่มความหลากหลายในการถ่ายทอดศิลปะประดิษฐ์แบบไทย

5.3.2 ควรมีการพัฒนาสื่อดิจิทัลที่ใช้เทคโนโลยี AR หรือ VR เพื่อให้ผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมและทดลองสร้างงานศิลปะเสมือนจริง พร้อมประเมินผลการใช้งานเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2563). *มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- [2] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2563-2564*. กรุงเทพมหานคร: พรินทวาทกรฟิค.
- [3] สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี. (2563). *รายงานประจำปี 2563 : การส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี*. สุพรรณบุรี: สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี.
- [4] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพมหานคร: พรินทวาทกรฟิค.
- [5] ไกรวิทย์ สุขวิน และนันทิภา สุนทรชนผล. (2565). การเข้าถึงสื่อการเรียนรู้เพื่อประสิทธิผลในการจัดการเรียนรู้ออนไลน์. *วารสารวิชาการสังคมมนุษย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*. 12(1). 91-109.
- [6] กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- [7] รจนา จันทราสา และกานู พัฒนปณิธิพงศ์. (2562). *ดอกไม้สู่ศิลปะสร้างสรรค์ : สัมพันธภาพพระหว่างดอกไม้กับวัฒนธรรมและการออกแบบผลิตภัณฑ์*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- [8] พรยูพรรณ พรสุขสวัสดิ์. (2561). *วิถีการกรองร้อยมวลมาลี เย็บร้อย ค่อยจีบ ประดิษฐ์ใบทองระดับชาติ ครั้งที่ 1-8*. (หนังสือที่ระลึกในงานประกวดเย็บร้อยค่อยจีบ ประดิษฐ์ใบทองระดับชาติ ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- [9] ศิริธร สุดตานนท์. (2563). *การสืบทอดคุณค่างานช่างดอกไม้สดแบบราชสำนัก*. (ปริญาญาศาสตร์ดุขภูิบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [10] Syauqi K., Munadi S. and Triyono Mochamad B. (2020). Students' perceptions toward vocational education on online learning during the COVID-19 pandemic. *International Journal of Evaluation and Research in Education*. 9(4). 881-886.

การพัฒนาสื่อไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้ง บนโลกออนไลน์ของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น Development Microlearning with Activity-Based Learning to Enhance Cyberbullying Awareness Skills of Lower Secondary Students

ภัทรวรินทร์ เครือโสม¹ ณัฐพล รำไพ² และสุติเทพ ศิริพิพัฒนกุล³

Pattarawarin Kruasom¹ Nattaphon Rampai² & Sutithep Siripipat³

¹ นิสิตปริญญาโท ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 10900

Master student in Department of Educational Technology and Communications Faculty of Education Kasetsart University 10900

^{2,3} รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 10900

Assistant Professor Dr. in Department of Educational Technology and Communications Faculty of Education Kasetsart University 10900

³ Corresponding Author : e-mail : fedunpra@ku.ac.th,

Received : 29 มิ.ย. 67 Revised : 14 ก.ค. 67 Accepted : 24 ก.ค. 67

DOI : 10.14416/j.edii.2026.06.008

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาสื่อไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ให้มีคุณภาพเหมาะสม และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) ศึกษาทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ผ่านสื่อไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อสื่อไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น จำนวน 66 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สื่อไมโครเลิร์นนิ่ง แบบประเมินทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ และแบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) สื่อไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานมีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านรูปแบบและการใช้ภาษาเป็นอันดับแรกรองลงมาคือด้านจุดประสงค์การประเมินผล กิจกรรมการเรียนการสอน และเนื้อหา ตามลำดับ และประสิทธิภาพของสื่อไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น เท่ากับ 95.68/96.60 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 2) ทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ผ่านสื่อไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การเรียนรู้แบบไมโคร การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์

Abstract

This research aims to 1) develop microlearning media integrated with activity-based learning to enhance cyberbullying awareness skills to an appropriate and effective quality level, following the 80/80 criteria, 2) study the cyberbullying awareness skills through microlearning media integrated with activity-based learning, and 3) examine the satisfaction with microlearning media integrated with activity-based learning. The sample group consisted of 66 lower secondary students. The tools used are lesson plans based on activity-based learning, microlearning media, an evaluate skills in cyberbullying awareness, and a student satisfaction survey. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research results found that : 1) The overall quality of microlearning media was at the highest level. When considering individual aspects, experts rated the format and language usage the highest, followed by objectives, assessment, teaching activities, and content, respectively. The efficiency of the microlearning media integrated with activity-based learning was 95.68/96.60, following the standard criteria. 2) Cyberbullying awareness skills through microlearning media integrated with activity-based learning were significantly higher after the lesson at the 0.05 level. 3) Students had an overall satisfaction at the highest level.

Keywords : Microlearning, Activity-based learning, Cyberbullying awareness skills

1. บทนำ

การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ เป็นการสื่อสารที่ส่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น ข้อความ รูปภาพ และคลิปวิดีโอทางสื่อออนไลน์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อส่งผลกระทบทางจิตใจต่อผู้ถูกกระทำ ลักษณะนี้แตกต่างจากการกลั่นแกล้งแบบดั้งเดิม เนื่องจากเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากขึ้น [1] ในประเทศไทย การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์เริ่มเกิดขึ้นประมาณปีพ.ศ. 2545 และจากงานวิจัยพบว่ามักเกิดขึ้นในกลุ่มนักเรียนที่มีปัญหาครอบครัว [2] การกลั่นแกล้งที่พบบ่อย ได้แก่ การนินทา ด่าทอ หมิ่นประมาท ข่มขู่ และการคุกคามทางเพศ ส่งผลให้นักเรียนรู้สึกเครียด วิตกกังวล และอับอาย รวมถึงผลกระทบทางอ้อม เช่น สุขภาพจิตเสื่อม และภาวะซึมเศร้า วิธีการรับมือเมื่อถูกรังแกมักจะเป็นการเจรจาโต้ตอบ หรือการลบและบล็อกผู้กระทำ [3] แต่ไม่ค่อยมีการปรึกษาผู้ปกครองหรือดำเนินคดีตามกฎหมาย เนื่องจากเชื่อว่าไม่สามารถแก้ไขได้ [1] นักเรียนจึงควรมีทักษะการรู้

เท่าทันการกลั่นแกล้งออนไลน์ ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบริบทของโลกออนไลน์ และสามารถรับมือกับปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) เน้นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการปฏิบัติจริง “Learning by Doing” และ “Doing by Learning” โดยมีครูเป็นพี่เลี้ยง กิจกรรมที่นำมาใช้ต้องมีประสิทธิภาพและน่าสนใจ ไม่ซ้ำซาก เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ และการสำรวจด้วยตนเอง สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม และการใช้สื่อที่ส่งเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณค่า และเพิ่มความมั่นใจในการแสวงหาองค์ความรู้ด้วยตนเอง การใช้กิจกรรมเป็นฐานช่วยให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ เพิ่มการแสดงออกทางความคิด และสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครูและเพื่อน [4] ซึ่งการผสมผสานการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมกับสื่อไมโครเลิร์นนิงยังช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ทำให้การเรียนรู้มีความสนุกสนานและลดความเบื่อหน่าย

ไมโครเลิร์นนิ่ง หรือการเรียนรู้แบบไมโคร (Micro Learning) เป็นการเรียนรู้ที่เน้นเนื้อหากระชับ ตรงประเด็น และใช้เวลาเรียนรู้สั้น ๆ ประมาณ 5-7 นาที ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มักสนใจเนื้อหาไม่เกิน 20 นาที การเรียนรู้แบบไมโครจึงช่วยให้ผู้เรียนได้ความรู้ใหม่ๆ และสามารถต่อยอดความรู้เดิมได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การเรียนรู้แบบไมโครยังช่วยเพิ่มความตั้งใจและความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ เนื่องจากเนื้อหาที่น่าสนใจสั้นและจัดลำดับขั้นตอนได้ดี สามารถเข้าถึงได้ง่ายผ่านสมาร์ตโฟนหรือโน้ตบุ๊ก ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง เช่น การฟังพอดคาสท์หรือยูทูบเป็นต้น [5]

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น เพื่อให้นักเรียนมีทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกมากขึ้น ซึ่งเป็นบทเรียนสำคัญที่จะช่วยลดปัญหาดังกล่าวลงได้

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาสื่อไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ให้มีคุณภาพเหมาะสม และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2.2 เพื่อศึกษาทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ผ่านสื่อไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น

2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นที่มีต่อสื่อไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

3. สมมติฐานการวิจัย

ทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ผ่านสื่อไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น โรงเรียนธงชัยโชติไตรวิเทศศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกลุ่มเดียวมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (The One-Group Pretest Posttest Design) โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานวิจัยดังนี้

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

4.1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น โรงเรียนธงชัยโชติไตรวิเทศศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 80 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น โรงเรียนธงชัยโชติไตรวิเทศศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 66 คน โดยใช้การคำนวณด้วยสูตรของเครซีและมอร์แกน ซึ่งทราบค่าจำนวนประชากรที่แน่นอน โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นเท่ากับร้อยละ 95 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้และสื่อไมโครเลิร์นนิ่งด้านทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์เนื้อหาและผลการเรียนรู้ การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้และสื่อไมโครเลิร์นนิ่ง การนำเสนอและปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้และสื่อไมโครเลิร์นนิ่งโดยผู้เชี่ยวชาญ การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และการนำแผนที่ปรับปรุงแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4.2.2 แบบประเมินทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 10 ข้อ และมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ 9 ขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสร้างและกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน การนำเสนอและปรับปรุงแบบประเมินตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ การวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การทดลองใช้แบบประเมินกับกลุ่มที่คล้ายคลึงกับตัวอย่าง การหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก การหาค่าความเชื่อมั่น (KR-20) และการนำแบบประเมินที่สมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4.2.3 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่ องค์กรประกอบศิลป์ เนื้อเรื่อง การออกแบบ โหมดอินเตอร์แอคทีฟ และการใช้เสียงประกอบ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ 6 ขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสร้างและนำเสนอแบบสอบถามฉบับร่าง ต่ออาจารย์ที่ปรึกษา การนำเสนอและปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ การวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การทดลองใช้และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม และการนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.3.1 ผู้วิจัยอธิบายกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน และชี้แจงวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้

4.3.2 ผู้วิจัยประเมินทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นก่อนเรียน โดยใช้แบบประเมินทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ จำนวน 10 ข้อ

4.3.3 ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน จำนวน 12 ชั่วโมง และเก็บคะแนนระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดการสอนดังนี้

(1) ความหมายของการกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียล จำนวน 1 ชั่วโมง

(2) การกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียลกับการกลั่นแกล้งทางกายภาพ จำนวน 1 ชั่วโมง

(3) ประเภทของการกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียล จำนวน 1 ชั่วโมง

(4) สาเหตุของปัญหาการกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียล จำนวน 1 ชั่วโมง

(5) ผลกระทบที่เกิดจากการกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียล จำนวน 1 ชั่วโมง

(6) การกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียล มักเกิดขึ้นที่ไหน จำนวน 1 ชั่วโมง

(7) ทำไมต้องให้ความสำคัญต่อการกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียล จำนวน 1 ชั่วโมง

(8) ผู้มีบทบาทในการช่วยเหลือเด็กจากการกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียล จำนวน 1 ชั่วโมง

(9) ทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ จำนวน 3 ชั่วโมง

(10) ควรทำอย่างไร เมื่อถูกกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียล จำนวน 1 ชั่วโมง

4.3.4 เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ผู้วิจัยได้ประเมินทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน โดยใช้แบบประเมินทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ จำนวน 10 ข้อ ซึ่งเป็นฉบับเดียวกับก่อนเรียน

4.3.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานที่เสริมสร้างทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ จำนวน 10 ข้อ

4.3.6 นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.4.1 การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ โดยใช้สถิติประกอบไปด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test Dependent)

4.4.2 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อการสอน (E_1/E_2) จากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีค่าเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้ 80/80

4.4.3 การวิเคราะห์ความพึงพอใจโดยใช้สถิติประกอบไปด้วย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์คุณภาพของสื่อไมโครเลิร์นนิ่ง เรื่อง ทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณภาพของสื่อไมโครเลิร์นนิ่ง เรื่องทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	จุดประสงค์			
	สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และตัวชี้วัด	4.67	0.58	มากที่สุด
	สามารถวัดและประเมินได้	4.67	0.58	มากที่สุด
	รวมด้านจุดประสงค์	4.67	0.58	มากที่สุด
2	เนื้อหา			
	ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด	4.67	0.58	มากที่สุด
	มีความง่ายพอเหมาะ	4.00	0.00	มาก
	รวมด้านเนื้อหา	4.33	0.29	มาก
3	กิจกรรมการเรียนการสอน			
	ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้จริง	5.00	0.00	มากที่สุด
	เหมาะสมกับเด็ก และยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง	4.67	0.58	มากที่สุด
	การดำเนินเรื่องจากง่ายไปยาก	4.33	0.58	มาก
	มีความหลากหลาย มีการสอดแทรกคุณธรรม และค่านิยมที่ดี	4.00	0.00	มาก
	รวมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.50	0.29	มากที่สุด
4	รูปแบบ			
	สร้างความสนใจโดยใช้สี และภาพประกอบ	5.00	0.00	มากที่สุด
	มีความสะดวกในการใช้งาน	5.00	0.00	มากที่สุด
	น่าสนใจ สวยงาม และชัดเจน	4.67	0.58	มากที่สุด
	รวมด้านรูปแบบ	4.89	0.19	มากที่สุด

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณภาพของสื่อไมโครเลิร์นนิ่ง เรื่องทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5	การใช้ภาษา			
	ขนาดและแบบอักษรที่เลือกใช้มีความชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด
	ใช้ภาษาสุภาพ	5.00	0.00	มากที่สุด
	คำอธิบายชัดเจน	4.67	0.58	มากที่สุด
	รวมด้านการใช้ภาษา	4.89	0.19	มากที่สุด
6	การประเมินผล			
	สอดคล้องกับจุดประสงค์	5.00	0.00	มากที่สุด
	ให้ผู้เรียนมีบทบาทในการประเมินผลร่วมกับผู้สอน	4.33	0.58	มาก
	รวมด้านการประเมินผล	4.67	0.29	มากที่สุด
	รวม	4.66	0.30	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณภาพของสื่อไมโครเลิร์นนิ่ง เรื่อง ทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.30) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นด้านรูปแบบและการใช้ภาษาเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.19) รองลงมา คือ ด้านจุดประสงค์ ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.58) การประเมินผล ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.29) กิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.29) และเนื้อหา ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.29) ตามลำดับ

จากตารางที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพสื่อไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานกับเกณฑ์ร้อยละ 80 พบว่า ประสิทธิภาพของสื่อไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น เท่ากับ 95.68/96.60 ดังนั้น การเรียนการสอนด้วยสื่อไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

5.2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ผ่านสื่อไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพสื่อไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานกับเกณฑ์ร้อยละ 80

คะแนน				ร้อยละ	ประสิทธิภาพ (E_1/E_2)
คะแนน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)		
ระหว่างเรียน	100	95.68	5.26	95.68	95.68/96.60
หลังเรียน	20	19.32	0.79	96.60	

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ผ่านสื่อโมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

คะแนน	จำนวน นักเรียน	คะแนน			t-test	Sig.
		คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)		
ระหว่างเรียน	66	20	11.33	2.40	-24.85	.001*
หลังเรียน	66	20	19.32	0.79		

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ผ่านสื่อโมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน พบว่าทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ผ่านสื่อโมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานหลังเรียน ($\bar{X} = 19.32$, S.D. = 0.79) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 11.33$, S.D. = 2.40) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อสื่อโมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อสื่อโมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความพึงพอใจ
1. ด้านองค์ประกอบศิลป์			
ตัวหนังสือมีความเหมาะสม	4.89	0.31	มากที่สุด
การใช้สีมีความเหมาะสม	4.88	0.33	มากที่สุด
การจัดองค์ประกอบภาพมีความสวยงาม	4.85	0.36	มากที่สุด
รวมด้านองค์ประกอบศิลป์	4.87	0.33	มากที่สุด

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อสื่อไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (ต่อ)

ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความพึงพอใจ
2. ด้านเนื้อเรื่อง			
เนื้อหาเข้าใจง่าย	4.98	0.12	มากที่สุด
การเรียงลำดับเนื้อหาที่มีความน่าสนใจ	4.95	0.21	มากที่สุด
รวมด้านเนื้อเรื่อง	4.97	0.17	มากที่สุด
3. ด้านการออกแบบโมชันกราฟิก			
การใช้สัญลักษณ์ที่สื่อความหมายได้เข้าใจง่าย	4.97	0.17	มากที่สุด
ความสวยงามในการออกแบบกราฟิก	4.94	0.24	มากที่สุด
การเคลื่อนไหวของกราฟิกมีความเหมาะสม	4.92	0.27	มากที่สุด
รวมด้านการออกแบบโมชันกราฟิก	4.94	0.23	มากที่สุด
5. การใช้เสียงประกอบ			
การใช้เสียงเพลงประกอบ	4.97	0.17	มากที่สุด
การใช้เสียงบรรยาย	4.95	0.21	มากที่สุด
รวมการใช้เสียงประกอบ	4.96	0.19	มากที่สุด
รวม	4.94	0.23	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสื่อไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.94$, S.D. = 0.23) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจด้านเนื้อเรื่อง ($\bar{X} = 4.97$, S.D. = 0.17) เป็นอันดับแรกอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การใช้เสียงประกอบ ($\bar{X} = 4.96$, S.D. = 0.19) อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการออกแบบโมชันกราฟิก ($\bar{X} = 4.94$, S.D. = 0.23) อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านองค์ประกอบศิลป์ ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.33) อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

6. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

6.1 ผลการศึกษาคุณภาพของสื่อไมโครเลิร์นนิ่ง เรื่องทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นด้านรูปแบบและการใช้ภาษา เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านจุดประสงค์ การประเมินผล กิจกรรมการเรียนการสอน และเนื้อหา ตามลำดับ ซึ่งการที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและการใช้ภาษามากที่สุดนั้นเป็นสิ่งที่น่าสนใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบและการใช้ภาษามีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความเข้าใจและการ

สร้างความตระหนักในด้านคุณภาพของสื่อ เนื่องจากภาษา และรูปแบบการสื่อสารที่ชัดเจนและเหมาะสม ช่วยให้ ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้อย่างง่ายดาย การใช้ภาษา ที่เข้าใจง่ายและสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายทำให้การ สื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้การออกแบบ รูปแบบที่น่าสนใจและใช้งานง่าย ช่วยกระตุ้นความสนใจ ของผู้เรียนและส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เมื่อผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาและเห็นความสำคัญ ของเนื้อหาได้ชัดเจน ผู้เรียนจะมีความตระหนักถึงประเด็น ต่าง ๆ ที่ถูกนำเสนอในสื่อมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ ช่วยให้การเรียนรู้มีคุณภาพและสามารถนำไปประยุกต์ ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การประเมินผลและกิจกรรมการเรียนการสอนก็เกี่ยวข้อง อย่างมาก เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดตาม และปรับปรุงกระบวนการการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้น การพัฒนาเนื้อหาที่เหมาะสมและกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ จึงเป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญเช่นกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับ การศึกษาที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพในการรับมือ การถูกกลั่นแกล้งออนไลน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พนธกร สุขประเสริฐ, สิทธิกร สุมาลี และอุดมลักษณ์ กุลศรีโรจน์ (2565) [6] ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรม การเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระดับชั้นมัธยม- ศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนทวีธาภิเศก พบว่า การพัฒนากิจกรรม การเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนทวีธาภิเศก ทั้งหมด 4 หน่วยการเรียนรู้ มีคุณภาพ อยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด ทั้งในด้านกิจกรรม การเรียนรู้คุณภาพสื่อการสอน และการประเมินผลโดยผู้ทรง- คุณวุฒิ ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 5 ท่านประเมิน

6.2 ผลการศึกษาทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้ง บนโลกออนไลน์ด้วยไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการ เรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานกับเกณฑ์ร้อยละ 80 พบว่า ประสิทธิภาพของสื่อไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการ

เรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาตอนต้น เท่ากับ 95.68/96.60 ดังนั้น การเรียน การสอนด้วยสื่อไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความสามารถในการสร้าง การมีส่วนร่วมและการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับสื่อ การเรียนรู้ รวมถึงการนำเสนอสื่อในรูปแบบที่น่าสนใจและ เข้าใจง่าย ซึ่งสามารถกระตุ้นความสนใจและความกระตือ- รือร้นในการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การใช้กิจกรรมเป็นฐานในการจัดการเรียนรู้ ยังส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทักษะ การคิดวิเคราะห์และ การแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่เหมาะสม สอดคล้องกับ งานวิจัยของ พระสุริยา ไชยประเสริฐ, สุภาณี เสงศรี และ กอบสุข คงนัส (2566) [7] ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรม การเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาร่วมกับไมโครเลิร์นนิ่ง เพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติ สำหรับนักเรียนธรรม- ศึกษาชั้นตรี ระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่า กิจกรรมการ เรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาร่วมกับไมโครเลิร์นนิ่ง เพื่อส่งเสริม การเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติ สำหรับนักเรียนธรรมศึกษาชั้นตรี ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าประสิทธิภาพ สูงกว่าเกณฑ์เท่ากับ 86.8/87.83

6.3 ผลการศึกษาทักษะการรู้เท่าทันการกลั่นแกล้ง บนโลกออนไลน์ผ่านสื่อไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการ เรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน พบว่า ทักษะการรู้เท่าทัน การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ผ่านสื่อไมโครเลิร์นนิ่ง ร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนรู้ผ่านสื่อไมโครเลิร์นนิ่งช่วยให้ ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้อย่างรวดเร็วและเข้าใจ ง่าย โดยการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กิจกรรมเป็นฐาน ช่วยเพิ่ม ความน่าสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนทั้งสองปัจจัยนี้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะ และความรู้เท่าทันการกลั่นแกล้ง บนโลกออนไลน์ได้ดีขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพ ของวิธีการสอนที่ผสมผสานระหว่างไมโครเลิร์นนิ่งและ

การเรียนรู้ที่ใช้กิจกรรมเป็นฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสุริยา ไชยประเสริฐ, สุภาณี เสงศรี และกอบสุข คงมนัส (2566) [7] ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลัก ไตรสิกขาร่วมกับไมโครเลิร์นนิ่ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่อง พุทธประวัติ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาชั้นตรี ระดับชั้น มัธยมศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาร่วมกับ ไมโครเลิร์นนิ่ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาชั้นตรี ระดับชั้นมัธยมศึกษา สูงกว่าคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดลพร ใบบัว, ไพฑูรย์ ศรีฟ้า และสุติเทพ ศิริพิพัฒน์กุล (2565) [8] ได้ศึกษาการพัฒนา สื่อโมชันกราฟิกตามแนวคิดไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการ เรียนการสอนแบบออนไลน์ เรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนหลัง เรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

6.4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ สื่อไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม เป็นฐาน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักเรียนมีความ พึงพอใจด้านเนื้อเรื่อง เป็นอันดับแรก อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การใช้เสียงประกอบ ด้านการออกแบบโมชัน กราฟิก และด้านองค์ประกอบศิลป์ อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเนื้อหาที่ใช้ในการเรียนรู้ ผ่านสื่อไมโครเลิร์นนิ่งมีความน่าสนใจและเข้าใจง่าย การใช้ เสียงประกอบช่วยเพิ่มความน่าสนใจและทำให้การ เรียนรู้มีความมีชีวิตชีวา การออกแบบโมชันกราฟิกที่มี ความสวยงามและดึงดูดความสนใจของนักเรียน รวมถึง องค์ประกอบศิลป์ที่ถูกนำมาใช้อย่างลงตัวในการสื่อสาร เนื้อหา สิ่งเหล่านี้ทำให้การเรียนรู้ผ่านสื่อไมโครเลิร์นนิ่ง มีประสิทธิภาพสูง และเป็นสิ่งที่พึงพอใจของนักเรียน สอดคล้อง กับงานวิจัยของ พระสุริยา ไชยประเสริฐ, สุภาณี เสงศรี และกอบสุข คงมนัส (2566) [7] ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรม

การเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาร่วมกับไมโครเลิร์นนิ่ง เพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา ชั้นตรี ระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ร่วมกับไมโครเลิร์นนิ่ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาชั้นตรี ระดับชั้นมัธยมศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ พนธกร สุขประเสริฐ, สิทธิกร สุมาลี และอุดมลักษณ์ กุลศรีโรจน์ (2565) [6] ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบ ไมโครเลิร์นนิ่งสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนิน ชีวิตในสังคม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนทวีธาภิเศก พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรม การเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งโดยใช้การบันทึกความพึงพอใจ ลงในอนุทิน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรม การเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้อง กับงานวิจัยของดลพร ใบบัว, ไพฑูรย์ ศรีฟ้า และสุติเทพ ศิริพิพัฒน์กุล (2565) [8] ได้ศึกษาการพัฒนาสื่อโมชัน กราฟิกตามแนวคิดไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการเรียน การสอนแบบออนไลน์ เรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความ พึงพอใจต่อสื่อโมชันกราฟิกในระดับมากที่สุด

6.5 ข้อเสนอแนะ

6.5.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

(1) การทำให้เนื้อหาสื่อไมโครเลิร์นนิ่งมีความ เหมาะสมและน่าสนใจต่อนักเรียนมีความสำคัญอย่างมาก ควรพัฒนาเนื้อหาเพื่อให้เกี่ยวข้องกับประสบการณ์และ สถานการณ์ที่นักเรียนสามารถตั้งคำถามหรือสนทนาได้ เกี่ยวกับปัญหาการกลั่นแกล้งออนไลน์ที่เคยพบเจอใน ชีวิตประจำวัน

(2) การสร้างสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์ จริงที่นักเรียนจะเผชิญหน้าในการใช้ทักษะการรู้เท่าทัน การกลั่นแกล้งออนไลน์จะช่วยให้การเรียนรู้มีความหมาย มากขึ้นและเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

(3) การเตรียมพร้อมและการสนับสนุนจากบุคลากรทางการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ ควรเตรียมคู่มือหรือทรัพยากรการเรียนรู้สำหรับครูเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาหรือตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

6.5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรศึกษาประสิทธิภาพของแนวทางการใช้สื่อไมโครเลิร์นนิ่งอื่น ๆ ที่อาจมีอยู่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนและการเรียนรู้

(2) ควรนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้กับการสอนนักเรียนระดับชั้นเรียนอื่น ๆ และควรประยุกต์ใช้กับรูปแบบการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น การใช้สมองเป็นฐาน การใช้โครงงานเป็นฐาน การใช้เกมเป็นฐาน เป็นต้น

(3) ควรนำการวิจัยในครั้งนี้ไปต่อยอดโดยการพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ ที่สนใจ เช่น ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการรู้เท่าทันดิจิทัล หรือทักษะอื่น ๆ ที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 หรือนักเรียนในระดับชั้นเรียนอื่น ๆ จะช่วยให้ครอบคลุมวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพที่สุดในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- [1] อุษณีย์ ตันสูงเนิน. (2565). ปัญหาทางกฎหมายในการกำกับดูแลผู้ให้บริการทางอินเทอร์เน็ตและการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ถูกกลั่นแกล้งผ่านโซเชียล. *วารสารปัญญาปนิธาน*. 7(1). 29–40.
- [2] สวาทรี สุขศรี. (2561). อาชญากรรมความรุนแรงบนอินเทอร์เน็ต. *วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. 47(2). 268–300.
- [3] ฉันทากร ตุดแก้ว และมาลี สบายยิ่ง. (2560). รูปแบบผลกระทบ และวิธีการจัดการเมื่อถูกรังแกบนโลกโซเชียลของนักศึกษาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคใต้ของประเทศไทย. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา*. 9(2). 220–236.
- [4] ชนาธิป บุปผามาศ และอุบลวรรณ ส่งเสริม. (2566). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาคูรุ่มวัย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี*. 13(1). 125–135.
- [5] ภูษนิษา งามพลกรัง, ภัทรวรินทร์ เครือโสม และบุญรัตน์ แผลงสร. (2566). คอนสตรัคติวิสต์ในไมโครเลิร์นนิ่ง: วิธีการเรียนรู้ใหม่ในโลกร่วมสมัย. *วารสารการศึกษาและนวัตกรรมการเรียนรู้*. 3(2). 182–190.
- [6] พนธกร สุขประเสริฐ, สิทธิกร สุมาลี และอุดมลักษณ์ กุลศรีโรจน์. (2565). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนทวีธาภิเศก. *วารสารจันทร์เกษมสาร*. 28 (1). 62–77.
- [7] พระสุริยา ไชยประเสริฐ, สุภาณี เส่งศรี และกอบสุข คงมนัส. (2566). ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาร่วมกับไมโครเลิร์นนิ่ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติ สำหรับนักเรียนธรรมศึกษาชั้นตรี ระดับชั้นมัธยมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มมร*. 11(2). 71–86.
- [8] ดลพร ใบบัว, ไพฑูรย์ ศรีฟ้า และสุติเทพ ศิริพิพัฒนกุล. (2565). การพัฒนาสื่อชิ้นกรรพิกตามแนวคิดไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 5(15). 127–140.

แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยาน ของประชาชนในจังหวัดพังงา

The Management Guidelines of Health Tourism with People's Bicycles in Phang Nga Province

เครืออรุณ ปรีดาผล¹

Khrueaarun Predaphon¹

¹ นิสิต/นักศึกษา คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการกีฬา มหาวิทยาลัยมหิดล
จังหวัดนครปฐม 73170

Faculty of Social Sciences and Humanities, Master Of Arts Program in Sport Management, Mahidol University,
Nakhon Pathom Province 73170

¹ Corresponding Author : e-mail : san.152537@gmail.com,

Received : 10 มี.ค. 67 Revised : 15 เม.ย. 67 Accepted : 18 เม.ย. 67

DOI : 10.14416/j.edii.2026.06.004

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยานของจังหวัดพังงา 2) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยานของจังหวัดพังงา และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยานของจังหวัดพังงา เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง มีผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 6 คน และนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสอบถามกับสมาชิกชมรมจักรยานเพื่อสุขภาพจังหวัดพังงา จำนวน 130 คน และนำมาวิเคราะห์ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยานของจังหวัดพังงา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยสูงสุดในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน รองลงมา คือ ลักษณะทางธรรมชาติ การบริการทางการกีฬา สิ่งอำนวยความสะดวกที่สร้างขึ้น การบริการคมนาคม แหล่งบันเทิง และกิจกรรม และองค์กรกีฬา ตามลำดับ

คำสำคัญ : การจัดการ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยาน

Abstract

This mixed-methods research aims to investigate 1) the management of health tourism with people's bicycles in Phang Nga province, 2) the attitudes towards the management of health tourism with people's bicycles in Phang Nga province, and 3) the guidelines of management of health tourism with people's bicycles in Phang Nga province. The content analysis in this research was based on the qualitative data collected from the separate in-depth interviews with 6 participants using purposive sampling technique. The quantitative data was drawn from the questionnaires answered by 130 members of the Cycling Club for Health in Phang Nga Province and then analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The findings of the study suggest that the levels of the opinions towards the general management of bicycle tourism in Phang Nga province is above average. The questionnaires reveal that the participants are in agreement with Facilities and Infrastructure the most followed by Natural Features Services Built Amenities Transport Services while the least items in agreement are Entertainment and Activities and Sport.

Keywords : Management, Health Tourism, Health Tourism with People's Bicycles

1. บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบันนั้น มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นบริบททางสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ อันเนื่องมาจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่เข้มข้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายของประชากรและสังคมอย่างเสรีมากขึ้นกว่าเมื่อก่อน การต้องรับมือกับโรคติดต่อและโรคอุบัติใหม่จึงเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ [1] สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) [2] คนไทยมีแนวโน้มเป็นโรคไม่ติดต่อมากขึ้น ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการเสียชีวิต คนไทยมีการเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำคัญใน 5 โรคเพิ่มขึ้น ได้แก่ โรคหัวใจ เบาหวาน หลอดเลือดสมอง ความดันโลหิตสูง และมะเร็ง โดยช่วงปี 2544 - 2557 มีอัตราเพิ่มเฉลี่ยกว่าร้อยละ 12 สาเหตุสำคัญมาจากการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพที่ไม่เหมาะสม สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาด้านสุขภาพ โดยมุ่งเน้นการลดพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพและปัจจัยสภาพแวดล้อม

ซึ่งการกีฬานั้นนับเป็นส่วนสำคัญต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ดังคำกล่าวที่ว่า “กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ” เพื่อพัฒนาการกีฬาให้สามารถสร้างประชาชนที่มีคุณภาพ ในปัจจุบันได้ใช้แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560-2564) [3] ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ การพัฒนาการกีฬาไว้ 6 ประเด็นยุทธศาสตร์ โดยเนื้อหาประเด็นหลักประการหนึ่งที่ได้อยู่ในยุทธศาสตร์ที่ 2 กล่าวคือการส่งเสริมให้มวลชนมีการออกกำลังกายและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการกีฬา เพื่อเสริมสร้างการออกกำลังกายสำหรับประชาชนทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย ยุทธศาสตร์นี้ถือว่ามีความสำคัญสำหรับประชาชนทั่วไป ทั้งนี้เพราะการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬาย่อมทำให้สุขภาพพลานามัยแข็งแรง ลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ลดปัญหาสังคมสามารถใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาสุขภาพ และอบายมุข โดยมีการสร้างโอกาสการเข้าถึงกิจกรรมการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา และมีการจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนทุก

กลุ่มอย่างทั่วถึง รวมไปถึงการส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตสาธารณะ และพัฒนาระบบอาสาสมัครการกีฬา

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนั้นเป็นการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและกิจกรรมรักษาฟื้นฟูสุขภาพ ซึ่งในปัจจุบันกระแสความนิยมเรื่องการปั่นจักรยานได้เพิ่มขึ้นสูงมากในสังคมไทย อาจเป็นเพราะมาจากปัญหาเรื่องการจราจรที่ติดขัด ราคาพลังงานที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ มลภาวะทางอากาศที่เป็นพิษ และความต้องการในการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ แต่ไม่มีเวลา การหันมาปั่นจักรยานถือว่าเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่สามารถตอบโจทย์ในการช่วยลดและแก้ปัญหาดังกล่าวได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะคนในกลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มวัยทำงานที่ได้ให้ความสนใจกับการหันมาปั่นจักรยานเป็นอย่างมากจนเกิดเป็นเทรนด์ขึ้นในสังคม ซึ่งเราจะสามารถสังเกตได้ว่าปัจจุบันมีชมรมคนรักจักรยานเกิดขึ้น หรือว่าจะเป็นงานการกุศลในปัจจุบันที่ได้ให้ความสนใจในการเลือกใช้จักรยานมาเป็นกิจกรรมหลักในงานเพื่อดึงดูดให้คนมาร่วมงาน และจังหวัดพังงา เป็น 3 จังหวัดภาคใต้ ชุมพร ระนอง และพังงา จัดให้มีการทำบันทึกความเข้าใจร่วมกัน (MOU) เพื่อส่งเสริมการสร้างเมืองที่เป็นมิตรต่อคนเดินและใช้จักรยานในชีวิตประจำวัน โดยมีสมาพันธ์ผู้ใช้จักรยานและการเดิน (ภาคใต้ตอนบน) เป็นเครือข่าย “เมืองที่เป็นมิตรต่อการเดินและการใช้จักรยาน (Walk and Bike Friendly City)” [4] จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจัดทำวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยานของประชาชนในจังหวัดพังงา เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปเสนอต่อผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และเป็นแนวทางการส่งเสริมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประชาชนในจังหวัดพังงา

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยานของจังหวัดพังงา

2.2 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยานของจังหวัดพังงา

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยานของจังหวัดพังงา

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 เชิงคุณภาพ คือกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิของชมรมจักรยานเพื่อสุขภาพจังหวัดพังงา สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 6 คน

3.1.2 เชิงปริมาณ คือ สมาชิกชมรมจักรยานเพื่อสุขภาพจังหวัดพังงา จำนวน 142 คน ประกอบด้วยสมาชิกประเภทสามัญตลอดชีพ จำนวน 75 คน และสมาชิกสามัญประเภทรายปี จำนวน 67 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้วิจัย

3.2.1 เครื่องมือเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรในการจัดการใน 4 ด้าน

1. (Man) ด้านคน

2. (Money) ด้านการเงิน

3. (Materials) ด้านวัสดุสิ่งของ

4. (Management) ด้านการจัดการ

3.2.2 เครื่องมือเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Ranking Scale)

1. (Natural features) ลักษณะทางธรรมชาติ

2. (Facilities and infrastructure) สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน

3. (Built amenities) สิ่งอำนวยความสะดวกที่สร้างขึ้น

4. (Sport services) การบริการทางการกีฬา
5. (Sport organization) องค์กรกีฬา
6. (Transport services) การบริการคมนาคม
7. (Entertainment and activities) แหล่งบันเทิงและกิจกรรม

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่นและข้อเสนอแนะ เป็นคำถามแบบปลายเปิดเพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์วิจัยเพิ่มเติม

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน จากนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

3.3.2 การรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ จากแบบสอบถามผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม ทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์ผลด้วยวิธีการทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปในการประเมินผล รวมทั้งสิ้น 130 คน

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลของขั้นตอนที่ 1 โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) นำเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก มาวิเคราะห์แล้วสรุปในรูปแบบความเรียง

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลของขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความถูกต้อง และครบถ้วนสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล และนำแบบสอบถามที่ได้มาลงรหัสตัวเลขเพื่อให้ข้อมูลที่ได้สามารถประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อวิเคราะห์หาค่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยานของจังหวัดพังงา ดังนี้

(1) ข้อมูลสภาพทั่วไปของนักปั่นจักรยานที่เป็นสมาชิกชมรมจักรยานเพื่อสุขภาพจังหวัดพังงา ประกอบด้วย

ข้อมูลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) และนำเสนอเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

(2) ข้อมูลระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยานของจังหวัดพังงา ประกอบด้วย ลักษณะทางธรรมชาติ สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกที่สร้างขึ้น การบริการทางการกีฬา องค์กรกีฬา การบริการคมนาคม และแหล่งบันเทิงและกิจกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

(3) การวิเคราะห์ข้อมูลของขั้นตอนที่ 3 โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) นำเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก มาวิเคราะห์แล้วสรุปในรูปแบบความเรียง

4. ผลการวิจัย

4.1 เพื่อศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยานของจังหวัดพังงา

4.1.1 ด้านคน (Man) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า ชมรมจักรยานเพื่อสุขภาพจังหวัดพังงามีโครงสร้างการบริหารที่มีคณะกรรมการประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เหนียวญิก และสมาชิก ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ประชุมกันเพื่อสนับสนุนกิจกรรมของชมรม มีการเขียนโครงการและนำเสนอให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงาทุกปี สมาชิกของชมรมแบ่งเป็นสองประเภท สมาชิกกิตติมศักดิ์ ซึ่งเป็นบุคคลที่ทำประโยชน์ให้ประเทศหรือสนับสนุนกิจกรรมชมรม และสมาชิกสามัญ ที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมหรือค่าบำรุงรายปี สมาชิกสามัญคือบุคคลที่ชื่นชอบการขี่จักรยานหรือสนับสนุนการใช้จักรยานโดยไม่จำกัดเชื้อชาติหรือศาสนา ทุกคนสามารถสมัครเป็นสมาชิกได้ และสมาชิกทั่วไปที่มีสุขภาพแข็งแรงสามารถเข้าร่วมได้โดยชำระ

ค่าธรรมเนียมที่ 30 บาทในการสมัครครั้งแรก และค่าสมัครสมาชิกรายปีที่ 100 บาท หรือสามารถเลือกสมัครสมาชิกตลอดชีพครั้งเดียวที่ 1,000 บาท

4.1.2 ด้านการเงิน (Money) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า ทางชมรมได้รับเงินสนับสนุนจากการสมัครสมาชิกสามัญทั้งรายปีและตลอดชีพ โดยส่วนที่ได้มาจากค่าสมัครร่วมกิจกรรมนั้น ถูกนำมาใช้เป็นค่าใช้จ่ายของชมรม ซึ่งเป็นจำนวนที่ไม่มาก นอกจากนี้โครงการต่าง ๆ ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา ทั้งนี้ทางชมรมได้ยื่นขอรับเงินสนับสนุนเพื่อจัดกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา นอกจากนี้ค่าสมัครเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ก็มีบทบาทในการสนับสนุนทางการเงิน โดยส่วนหนึ่งจากค่าสมัครนั้นนำมาใช้สำหรับการจัดทำเสื้อ และอาหารของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ในกรณีที่มีรายได้เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรม ส่วนที่เหลือจากค่าสมัครก็ถือเป็นทุนสนับสนุนกิจกรรมของชมรม การดำเนินกิจกรรมของชมรมในปีที่ผ่านมาสถานการณ์โรคระบาดทำให้ไม่สามารถจัดโครงการต่าง ๆ ได้ ทำให้ส่วนหนึ่งของรายได้ที่จะได้รับจากกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ได้รับเข้ามาในช่วงเวลานี้ ย้อนกลับไปในปีที่มีการจัดกิจกรรมชมรมจักรยานมักจะเก็บเงินค่าลงทะเบียนจากผู้เข้าร่วมสมัครเพื่อใช้เป็นรายได้ส่วนหนึ่ง ตลอดจนส่วนที่เหลือก็ถือเป็นทุน เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมย่อยต่าง ๆ ที่ชมรมสนับสนุน ทั้งนี้แม้ในสถานการณ์ปัจจุบันที่ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ตามปกติ การร่วมมือและทำงานร่วมกันของสมาชิกจะเป็นกำลังใจให้กับชมรมและพยายามทำงานในสถานการณ์ที่ท้าทาย

4.1.3 ด้านวัสดุสิ่งของ (Materials) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า ปัจจุบันที่ทำการของชมรมจักรยาน เพื่อสุขภาพจังหวัดพังงาได้ตั้งอยู่ที่อาคารจำหน่ายสินค้า OTOP ที่เทศบาลเมืองพังงา ตำบลท้ายช้าง อำเภอเมือง จังหวัดพังงา อาคารนี้มีลักษณะเป็นอาคารเช่า โดยทางชมรมต้องชำระค่าเช่าทุกเดือน จำนวน 2,400 บาท ภายหลังจากที่ชมรมมีกิจกรรมน้อยมากในปี 2563 ทำให้ทางชมรมต้องทำสัญญาเช่าใหม่ในปีปัจจุบัน ก่อนที่จะทำสัญญา ทาง

ชมรมต้องเข้าประชุมคณะกรรมการภายใน เพื่อสอบถามความคิดเห็นของคณะกรรมการเพื่อตัดสินใจว่าจะเช่าต่อที่เดิมหรือพิจารณาการเปลี่ยนสถานที่จัดตั้งชมรม การตัดสินใจนี้ยังไม่แน่นอนในตอนนี นอกจากนั้นชมรมได้เช่าสถานที่ บริเวณหน้าหลวงปู่ทวด เป็นสถานที่ทำการของชมรม และบางส่วนของการประชุมได้ใช้สถานที่ของมูลนิธิของท่านอาจารย์เชื่อนที่วัดประชาสันติ ปัจจุบันทางชมรมกำลังพิจารณาและให้ความสำคัญต่อความพอใจและความต้องการของสมาชิกทุกคนในการตัดสินใจเกี่ยวกับสถานที่ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการตั้งของชมรมในอนาคต

4.1.4 ด้านการจัดการ (Management) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า ปัจจุบันการบริหารชมรมได้มีประธานชมรมที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลและบริหารของชมรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป็นไปตามมติที่ได้รับจากการประชุมคณะกรรมการภายในชมรม ประกอบด้วย เลขานุการ คณะกรรมการ เจริญญิก ภูมิคน นายทะเบียน และสารานุกรม ณ ปัจจุบันชมรมไม่มีกิจกรรมที่เน้นการรวมกลุ่มมากนัก เนื่องจากสถานการณ์ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ทำให้ไม่มีการออกไปข้างนอกในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา การจัดกิจกรรมใหญ่ ๆ มีการลดลงและมีเพียงกิจกรรมที่มีลักษณะย่อยมากขึ้น เนื่องจากการลดการรวมกลุ่ม ช่วงที่ผ่านมาทางชมรมได้จัดประชุมใหญ่ประจำปีทุก ๆ ปี และทุก ๆ 2 ปี มีการหมุนเวียนเปลี่ยนประธานชมรมที่มีการเลือก และปฏิบัติตามระเบียบที่ชมรมกำหนด การก่อตั้งชมรมเริ่มต้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 – 2564 ปัจจุบันอายุประมาณ 14 ปี ทั้งนี้มีข้อตกลงว่า เมื่อมีสมาชิกที่เผชิญกับความเดือดร้อนหรือคนในครอบครัวเสียชีวิต ทางชมรมจะเป็นเจ้าภาพในการจัดงาน นอกจากนั้นทางชมรมมีส่วนร่วมในการดำเนินการแข่งขันตุรเดอฟรองซ์ ที่เน้นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางจักรยาน และไม่มี การเข้าร่วมในส่วนอื่น ๆ เนื่องจากมีทีมงานอื่น ๆ ที่รับผิดชอบดำเนินการในทั้งหมด

4.2 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยานของจังหวัดพังงา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
ด้วยจักรยานของจังหวัดพังงา ในภาพรวม

ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1. ลักษณะทางธรรมชาติ	4.19	0.67	มาก
2. สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน	4.21	0.68	มากที่สุด
3. สิ่งอำนวยความสะดวกที่สร้างขึ้น	4.16	0.66	มาก
4. การบริการทางการกีฬา	4.18	0.68	มาก
5. องค์กรกีฬา	4.12	0.64	มาก
6. การบริการคมนาคม	4.13	0.70	มาก
7. แหล่งบันเทิงและกิจกรรม	4.12	0.66	มาก
ภาพรวม	4.16	0.67	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยานของจังหวัดพังงา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยสูงที่สุดในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน รองลงมาคือ ลักษณะทางธรรมชาติ การบริการทางการกีฬา สิ่งอำนวยความสะดวกที่สร้างขึ้น การบริการคมนาคม แหล่งบันเทิงและกิจกรรม และองค์กรกีฬา ตามลำดับ

4.3 เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยานของจังหวัดพังงา

4.3.1 ด้านคน (Man) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า แนวทางการจัดการด้านคน เพื่อให้ความรู้และความตั้งใจในการเป็นส่วนหนึ่งของชมรมขยายตัวไปสู่ทุก ๆ ส่วนของจังหวัดพังงา ควรทำการประชาสัมพันธ์ที่เน้นคุณค่าและประโยชน์ของกิจกรรมในชมรม นำเสนอข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับกิจกรรมที่น่าสนใจ ประโยชน์ที่ได้รับจากการปั่นจักรยานและวิธีการเข้าร่วม การใช้สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์ หรือโซเชียลมีเดียเป็นช่องทางในการแบ่งปันข้อมูล สามารถช่วยเพิ่มการรับรู้และผลักดันให้คนมีส่วนร่วมมากขึ้น

4.3.2 ด้านการเงิน (Money) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า แนวทางการจัดการด้านการเงินทางชมรมจักรยานเพื่อสุขภาพจังหวัดพังงา เพื่อเสริมสร้างรายได้ในชมรมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมปั่นจักรยานจะนำเสนอแนวทางการทำประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนักรู้ที่มากขึ้นในท้องถิ่น การใช้สื่อสารทางสังคมออนไลน์ และการจัดทำโฆษณาเหมาะสมจะช่วยเพิ่มการรับรู้ของชมรมและกิจกรรมที่จัดขึ้น

4.1.3 ด้านวัสดุสิ่งของ (Materials) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า แนวทางการจัดการในด้านวัสดุสิ่งของ เพื่อขับเคลื่อนชมรมให้ก้าวหน้ายุค และตอบสนองความต้องการของสมาชิกทุกท่าน ทางชมรมกำลังพิจารณาแผนการจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของชมรม มีบทบาทสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเกิดกิจกรรม และการเข้าร่วมของสมาชิก ด้วยเหตุนี้ จะนำเสนอความคิดเห็น แนวทาง หรือไอเดียที่เกี่ยวข้องในการรวบรวมข้อมูลและการดำเนินการในอนาคต

4.3.4 ด้านการจัดการ (Management) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า แนวทางการจัดการในการจัดการ การประชุม และการร่วมกิจกรรมในชมรม

จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของสมาชิกทุกท่าน เนื่องจากสมาชิกแต่ละคนมีงานหลักที่เป็นงานประจำและเวลาว่างที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งอาจทำให้การนัดประชุมหรือการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีความยากลำบากในการจัดเตรียม และการเข้าร่วมได้ไม่ครบถ้วนตามจำนวนสมาชิกทั้งหมด

4.3.5 ด้านลักษณะทางธรรมชาติ (Natural Features) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า แนวทางการจัดการในด้านลักษณะทางธรรมชาติ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหนึ่งในพื้นฐานของการดำเนินงานของชมรม ทุกคนในชมรมร่วมมือในการรักษาและประหยัทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเช่น การจัดที่ตั้งชมรมให้เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ การส่งเสริมการปั่นจักรยานเป็นทางเลือกที่ยั่งยืนในการเดินทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

4.3.6 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน (Facilities and Infrastructure) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า แนวทางการจัดการในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก และโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมของชมรม ควรมีการประสานงานระหว่างทีมงานภายในชมรม และทีมงานนอกชมรมอย่างเต็มที่ เพื่อให้การจัดกิจกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและรอบคอบทุกด้าน นอกจากนี้ สมาชิกที่มีส่วนรับผิดชอบในด้านนั้น ๆ ควรเตรียมเอกสารที่จำเป็น และเขียนคำขอ ขอใช้สถานที่ให้ครบถ้วน โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมของสถานที่กับลักษณะของกิจกรรมที่จะจัด เพื่อให้การใช้สถานที่เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพในการสนับสนุนกิจกรรมของชมรมอย่างเหมาะสม

4.3.7 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่สร้างขึ้น (Built Amenities) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า แนวทางการจัดการในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่สร้างขึ้น การจัดการในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการปั่นจักรยานมีขั้นตอนที่เรียบง่าย และมีประสิทธิภาพ โดยทีมงานจะทำการสำรวจเส้นทางก่อนเพื่อให้แน่ใจว่า

มีเส้นทางที่ปลอดภัย และเหมาะสมสำหรับการปั่นจักรยาน นอกจากนี้ เมื่อมีการปั่นในระยะทางที่ไกล จุดแวะพักจะถูกกำหนดขึ้น เพื่อให้สมาชิกได้พักผ่อนและเติมพลังงาน โดยจุดพักนี้อาจได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกภายในกลุ่ม และอาจมีการรับการสนับสนุนจากชมรมตามที่ได้ตกลงไว้ก่อนหน้านี้ เพื่อให้สมาชิกมีความสะดวกสบาย และเพลิดเพลินในการปั่นจักรยานได้ดียิ่งขึ้น การเตรียมการนี้มีผลทำให้ประสบการณ์การปั่นจักรยานเป็นที่พอใจและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในทุกครั้งที่สมาชิกออกเดินทาง

4.3.8 ด้านการบริการทางการกีฬา (Sport Services) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า แนวทางการจัดการด้านการบริการทางการกีฬาเป็นส่วนสำคัญที่ชมรมให้ความสำคัญ เพื่อสร้างความมั่นใจและความพึงพอใจให้กับสมาชิก ดังนั้น ในปัจจุบันชมรมได้ใช้ช่องทางการสื่อสารออนไลน์ เช่น Page Facebook เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมและกำหนดการสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาให้กับสมาชิกและผู้สนใจ โดยการโพสต์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เพื่อให้พวกเขาทราบเกี่ยวกับกิจกรรมและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชมรม ทั้งนี้ยังมีการใช้ Line Application Group เพื่อนัดประชุมและแบ่งปันข่าวสารสำคัญต่าง ๆ เพื่อให้สมาชิกสามารถเข้าถึงข้อมูลและการประชุมได้อย่างรวดเร็วและสะดวกสบาย

4.3.9 ด้านองค์กรกีฬา (Sport Organization) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า แนวทางการจัดการในด้านองค์กรกีฬา ด้านการจัดการองค์กรกีฬาของชมรมจักรยานสุขภาพจังหวัดพังงา การจัดแข่งขันและกิจกรรมมักจะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว เนื่องจากต้องใช้งบประมาณและความเชี่ยวชาญในการจัดงาน ดังนั้น การวางแผนและร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญในการจัดงานจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้กิจกรรมที่จัดมีความเป็นอยู่จริง และประสบความสำเร็จในทุก ๆ ครั้งที่จัดขึ้น มีการวางแผนและร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญในการจัดงาน ไม่เพียงแต่เป็นการให้ความสำคัญแก่ความสำเร็จของกิจกรรมเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้แก่สมาชิกว่าชมรม

มีความมั่นคง และมีการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับประสบการณ์ที่ดีและคุ้มค่าที่สุด

4.3.10 ด้านการบริการคมนาคม (Transport Services) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า แนวทางการจัดการในด้านการบริการคมนาคมของชมรมจักรยานสุขภาพจังหวัดพังงา มีบริการรถรับส่งสมาชิกในกรณีที่ต้องการปั่นจักรยานในระยะทางไกล มีบริการรถรับส่งสมาชิกกลับที่จุดเริ่มต้น โดยจะต้องสอบถามสมาชิกล่วงหน้าเพื่อสำรวจความต้องการในการใช้บริการรถรับส่ง บางคนอาจต้องการพักผ่อนหรือรอครอบครัวให้มารับ หลังจากการปั่นจักรยานเสร็จสิ้น อีกทั้งจำนวนสมาชิกในชมรมไม่มาก จึงต้องการการเตรียมความพร้อมก่อนการปั่นทุกครั้ง

4.3.11 ด้านแหล่งบันเทิงและกิจกรรม (Entertainment and Activities) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า แนวทางการจัดการในด้านแหล่งบันเทิงและกิจกรรม ในขณะนี้ต้องรอให้สถานการณ์ดีขึ้นก่อนที่จะจัดกิจกรรม ในอดีตชมรมมีกิจกรรมปั่นจักรยานร่วมกันเป็นประจำเกือบทุกสัปดาห์ มีทั้งกิจกรรมใหญ่และกิจกรรมย่อย ซึ่งกิจกรรมย่อยเหล่านี้จะมีระยะทางที่ไม่ไกล และเวลาที่ไม่นานเพื่อปั่นไปและกลับ นอกจากนี้สถานที่จัดกิจกรรมก็ต้องไม่ห่างจากตัวเมืองมากนัก และเส้นทางต้องเหมาะสมสำหรับการปั่น หากต้องการจัดกิจกรรม จะต้องพิจารณาสถานการณ์ปัจจุบันและเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีตเพื่อเลือกทางที่เหมาะสมที่สุด

5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล

5.1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 73.6 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.9 รองลงมาคือ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.3 ซึ่งส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.4 รองลงมาคือ ต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 27.9 มีอาชีพรับราชการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ

53.6 รองลงมาคือ ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 22.9 และส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 61.4 รองลงมาคือ 15,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35

5.1.2 ข้อมูลระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยานของจังหวัดพังงาในภาพรวม

(1) ลักษณะทางธรรมชาติ (Natural Features) ระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยานของจังหวัดพังงา ด้านลักษณะทางธรรมชาติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยสูงที่สุดในเรื่องของการพัฒนาและตระหนักถึงการรักษาสีงแวดล้อมทางธรรมชาติ รองลงมาคือ มีการปลูกป่าทดแทนสิ่งแวดลอมตามธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และมีการอนุรักษ์สิ่งแวดลอม และพัฒนาภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ตามลำดับ สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดพังงา 5 ปี พ.ศ. 2561-2565 [5] ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างเสริมระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดลอมอย่างมีประสิทธิภาพและสมดุล โดยใช้กลยุทธ์คือ 1) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และสร้างจิตสำนึกมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดลอมอย่างสมดุล 2) กำหนดเขตการใช้พื้นที่ประโยชน์ที่ดิน และแหล่งน้ำให้เหมาะสม 3) ส่งเสริมฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดลอมอย่างยั่งยืน

(2) สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน (Facilities and Infrastructure) ระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยานของจังหวัดพังงา ในสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยสูงที่สุดคือ มีการพัฒนาสนามกีฬา สถานที่จัดการแข่งขันกีฬา ลานกิจกรรมกีฬา รองลงมาคือ มีการพัฒนาถนน ทางรถไฟ ทางอากาศ และการขนส่งมวลชน และมีการพัฒนาการประปา การไฟฟ้า การสื่อสาร การกำจัดขยะ

การบำบัดน้ำเสีย ตามลำดับ สอดคล้องกับอินซ์ และไฮแกม (2004) [6] กล่าวถึง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน (Facilities and Infrastructure) อย่างเช่น สนามกีฬา (Stadia) สถานที่ปิดสำหรับการจัดการแสดงหรือการจัดการแข่งขันกีฬา (Arena) โถงกิจกรรม (Sport Hall) โครงสร้างพื้นฐานการคมนาคม (Transport Infrastructure) แหล่งรับประทานอาหาร (Dinning)

(3) สิ่งอำนวยความสะดวกที่สร้างขึ้น (Built Amenities) ระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยานของจังหวัดพังงา ในสิ่งอำนวยความสะดวกที่สร้างขึ้น ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยสูงที่สุดคือ มีป้ายบังคับหรือป้ายเตือน เพื่อความปลอดภัย และมีป้ายแนะนำเส้นทางจักรยานในแต่ละจุด รองลงมาคือ มีห้องน้ำสาธารณะที่สะอาดและเพียงพอต่อความต้องการ และมีการพัฒนาสถานที่จอดรถที่เหมาะสม ตามลำดับ สอดคล้องกับ อินซ์ และไฮแกม (2004) [6] กล่าวถึง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกที่สร้างขึ้น (Built Amenities) อย่างเช่น ห้องน้ำสาธารณะ (Public Toilets) สถานที่จอดรถ (Parking Facilities) ป้ายบอกทาง (Signposts) ที่พักอาศัย (Shelters)

(4) การบริการทางการกีฬา (Sport Services) ระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยานของจังหวัดพังงา ในการบริการทางการกีฬา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยสูงที่สุดคือ มีการบริการข้อมูลข่าวสารกิจกรรมกีฬา เช่น แผนที่ หนังสือคู่มือ เป็นต้น รองลงมาคือ มีการจัดตั้ง และพัฒนาศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาและการวิจัย และมีการดูแลรักษาความปลอดภัย และการป้องกันอุบัติเหตุตามลำดับ ตรงกับ อินซ์ และไฮแกม (2004) [6] กล่าวถึง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในเรื่องการบริการทางการกีฬา (Sport Services) อย่างเช่น การฝึกสอนกีฬา และการเป็นผู้นำ (Coaching and Leadership) อุปกรณ์

กีฬา (Equipment) เช่าและหรือซื้อชุดกีฬา (Clothing hire and/or Purchase) การจัดเก็บและการบริหารจัดการกีฬา (Storage and Management) การควบคุมดูแลและความปลอดภัย (Supervision and Safety) การเช่าเกี่ยวกับการบริการทางการกีฬา (Hiring) การปฏิบัติการบริการทางการกีฬา (Operations) สถานที่ฝึกซ้อม (Training Facilities) การป้องกันอุบัติเหตุและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์ (Injury Prevention and Medical Facilities) สิ่งอำนวยความสะดวกทางวิทยาศาสตร์การกีฬาและการวิจัย (Science and Research Facilities)

(5) องค์กรกีฬา (Sport Organization) ระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยานของจังหวัดพังงา ในองค์กรกีฬา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยสูงที่สุดคือ มีการพัฒนาสโมสรกีฬาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยาน รองลงมาคือ มีอาสาสมัครและกลุ่มชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยาน และมีศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยาน ตามลำดับ สอดคล้องกับแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 6 พ.ศ.2560 -2564 [3] ยุทธศาสตร์ที่ 6 การยกระดับการบริหารจัดการด้านการกีฬาให้มีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการพัฒนาระบบการบริหารจัดการทางการกีฬา โดยเสริมสร้างการบูรณาการตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติการ ทำการจัดตั้งผ่านกลไกของคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติที่จะมีการจัดตั้งขึ้น รวมไปถึงพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่มีมาตรฐาน เพื่อประโยชน์ในการเชื่อมโยงข้อมูลสำหรับการติดตามและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งส่งเสริมการยกระดับการบริหารจัดการขององค์กรกีฬาต่าง ๆ ให้ทัดเทียมสากล และอยู่บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล

(6) การบริการคมนาคม (Transport Services) ระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยานของจังหวัดพังงา ในการบริการคมนาคมภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วย

สูงที่สุดคือ มีความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยาน รองลงมาคือ มีการจัดการบริการรถโดยสารหรือรถรับส่งเพื่อเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยาน และมีการปรับปรุงสภาพเส้นทางให้อำนวยความสะดวกในการเดินทาง เพื่อเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยาน ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พณภุช อุตมกิตติ (2556) [7] ที่กล่าวถึงการจัดการเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวยั่งยืนในพื้นที่เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ในการวิจัยมีประวัติความเป็นมา และมีทรัพยากรวัฒนธรรมที่มีคุณค่าทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ ศิลปะ จิตวิญญาณ และคุณค่าต่อวิถีชีวิตชุมชน กอปรกับมีถนนเส้นหลักและเส้นรองเชื่อมต่อกันเป็นโครงข่ายทั่วพื้นที่ รวมทั้งมีศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยว ทั้งสถานที่ที่น่าสนใจ กิจกรรมการท่องเที่ยวและบุคลากรด้านการท่องเที่ยว จึงมีความเหมาะสมในการจัดการเส้นทางจักรยานท่องเที่ยวขึ้น หากแต่ต้องพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก และมีการจัดการที่เหมาะสมเพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดการตระหนักรู้คุณค่าของทรัพยากรวัฒนธรรม และส่งผลให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรในพื้นที่ จนนำไปสู่การพัฒนาของชุมชนทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนต่อไป

(7) แหล่งบันเทิงและกิจกรรม (Entertainment and Activities) ระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยานของจังหวัดพังงา ในแหล่งบันเทิงและกิจกรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยสูงที่สุดคือ มีกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยาน รองลงมาคือ มีเอนกกิจกรรมกีฬา สถานที่จัดงานกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยาน และมีพิพิธภัณฑ์กีฬา หอเกียรติยศสำหรับนักกีฬาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยจักรยาน ตามลำดับ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2560-2564 [8] ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมและสนับสนุนการออกกำลังกายกีฬาพื้นฐาน และกีฬามวลชน สนับสนุน ส่งเสริมการออกกำลังกาย การเล่นเกมกีฬาพื้นฐานและกีฬามวลชน โดยการส่งเสริมการพัฒนา

การออกกำลังกาย กีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬา เพื่อให้ประชาชนโดยทั่วไปตระหนักถึงการเล่นกีฬาและการประกอบกิจกรรมกีฬา การส่งเสริมการพัฒนาอาสาสมัครกีฬาและผู้นำการออกกำลังกาย และการเผยแพร่ความรู้เพื่อส่งเสริมการตระหนักด้านการออกกำลังกาย การเล่นเกมกีฬา และการดูแลสุขภาพให้กับประชาชน อันจะเป็นการกระตุ้นการเล่นกีฬาพื้นฐานและกีฬามวลชน ตลอดจนการจัดทำแนวทางเพื่อสร้างกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกในการออกกำลังกายและเล่นกีฬาสำหรับประชาชน

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ควรมีการศึกษาการบูรณาการเส้นทางการปั่นจักรยานกับกิจกรรม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สำหรับจังหวัดพังงา และจังหวัดใกล้เคียง

5.2.2 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของส่วนราชการ และชุมชนในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สำหรับจังหวัดพังงาและจังหวัดใกล้เคียง

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2560). *แผนยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560*. สืบค้น 27 มกราคม 2563. จาก https://bps.moph.go.th/new_bps/Public_Document.
- [2] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานยกรัฐมนตรี. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*. สืบค้น 27 มกราคม 2563. จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422.

- [3] การกีฬาแห่งประเทศไทย. (2560). *แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2560-2564*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- [4] คณะกรรมการกำกับทิศทางโครงการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะการเดินและการใช้จักรยานในชีวิตประจำวัน. (2559). 5 พื้นที่ภาคใต้ตอนบน เดินหน้าสร้างเครือข่าย “เมืองเดินและปั่น”. *วารสารคลอโรฟิลล์*. 4(14). 13-14.
- [5] สำนักงานจังหวัดพังงา. (2562). *แผนพัฒนาจังหวัดพังงา 5 ปี พ.ศ. 2561-2565 (ฉบับทบทวน ณ ธันวาคม พ.ศ. 2562)*. สืบค้น 27 กรกฎาคม 2563. จาก https://drive.google.com/file/d/110Y7pZ7vuz6KWS8fll_YfUCCJTp26c_q/view.
- [6] Hinch, T., & Higham, J. (2004). *Sport Tourism Development*. Clevedon : Channel View Publications.
- [7] พณกฤษ อุดมกิตติ. (2556). *การจัดการเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในพื้นที่เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม]*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [8] กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). *ยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2560-2564*. สืบค้น 27 มกราคม 2563. จาก https://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=9689.

การพัฒนาการให้เหตุผลในประเด็นชีวจริยธรรม ในนักศึกษาครูวิทยาศาสตร์ Development of Reasoning in Bioethical Issues in Pre-service Science Teachers

นิติพงษ์ ศิริวงศ์^{1*} พงศประพันธ์ พงษ์โสภณ² และวีระศักดิ์ ฟุ้งเฟื่อง³

Nitipong Siri Wong^{1*} Pongpraphan Pongsophon² & Weerasak Fungfuang³

¹ นิติสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร 10900

² รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร 10900
Division of Science Education, Faculty of Education Kasetsart University Bangkok 10900

³ รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาสัตววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร 10900
Division of Zoology, Faculty of Science Kasetsart University Bangkok 10900

Corresponding Author : e-mail : nitosr@gmail.com,

Author : e-mail : feduppp@ku.ac.th, fsciwsf@ku.ac.th

DOI : 10.14416/j.edii.2026.06.009

Received : 19 พ.ค. 67 Revised : 24 ก.ค. 67 Accepted : 31 ก.ค. 67

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาการให้เหตุผลในประเด็นชีวจริยธรรมในนักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาศาสตร์ โดยใช้การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการจัดการเรียนรู้ชีวจริยธรรม วิจัยในกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาศาสตร์ชั้นปีที่ 5 จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดการให้เหตุผล ประกอบด้วยประเด็นชีวจริยธรรม 4 ประเด็น ได้แก่ ฝ่าย BT การตรวจโรคทางพันธุกรรม ข้าวสีทอง การวิจัยสเต็มเซลล์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้กรอบแนวคิด ทฤษฎีการให้เหตุผลทางจริยธรรมของ Sadler and Zeidler

ผลการศึกษา พบว่า หลังการอบรมนักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาศาสตร์ร้อยละ 93.5 มีการให้เหตุผลด้วยหลักจริยธรรมเพิ่มขึ้นและการใช้อารมณ์ในการเหตุผลลดลงแต่พบว่าการให้เหตุผลด้วยสัญญาณกลับเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1 โดยเฉพาะประเด็นชีวจริยธรรมเรื่องการวิจัยสเต็มเซลล์ที่มีความอ่อนไหวยากต่อการตัดสินใจ ปัจจัยที่มีผลต่อการให้เหตุผลทางจริยธรรมมีดังนี้ คือ 1) ประเด็นชีวจริยธรรมที่มีความอ่อนไหวยากต่อการตัดสินใจทำให้มีแนวโน้มที่จะใช้อารมณ์หรือสัญญาณในการให้เหตุผลมากกว่าใช้หลักชีวจริยธรรม 2) การจัดสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ชีวจริยธรรมควรส่งเสริมความมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น

คำสำคัญ : ประเด็นชีวจริยธรรม หลักชีวจริยธรรม การให้เหตุผลทางจริยธรรม

Abstract

This study aims to develop reasoning on bioethics issues among pre-service science teachers through a workshop on teaching bioethics. The participants include 24 pre-service science teachers. The research instrument includes Ethical Reasoning for Making an Informed Decision Test that consists of 4 bioethics issues: BT cotton, genetic screening, golden rice, and stem cell research. Data analysis employed an analytical framework proposed by Sadler and Zeidler. The results show that after the training, 93.5% of the participants increased their ethical reasoning; emotional reasoning decreased, but intuition reasoning increased by 3.1%, especially on the issues of stem cell research ethical reasoning. Emotional reasoning decreased, but intuition reasoning increased by 3.1%, especially on stem cell research issues, which is sensitive and makes it hard to make informed decisions. Factors that affect bioethical reasoning are the sensitivity of the bioethics issues : the participants tend to use emotion or intuition rather than bioethical principles. Second, establishing a safe learning environment would promote the freedom of expression and openness to different perspectives.

Keywords : Bioethical issues, Bioethics principles, Ethical reasoning

1. บทนำ

ชีวจริยธรรม (Bioethics) หมายถึง หลักจริยธรรมที่ใช้ในการพิจารณาประเด็นที่มีความคลุมเครือในสังคม ซึ่งเกิดขึ้นจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ การแพทย์และเทคโนโลยีที่มีผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิต หลักชีวจริยธรรมประกอบด้วย 4 ข้อ ได้แก่ 1) ความเป็นอิสระ (Autonomy) หมายถึง มนุษย์ต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของตนเอง ไม่ถูกครอบงำหรือบังคับจากผู้อื่น 2) ความยุติธรรม (Justice) หมายถึง มนุษย์ต้องได้รับการปฏิบัติด้วยความเท่าเทียมเสมอภาค 3) ไม่ทำให้เจ็บปวด (Nonmaleficence) หมายถึง การปฏิบัติต่อสิ่งมีชีวิตไม่ให้เกิดความเจ็บปวดหรืออันตรายต่อชีวิต และ 4) การคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้ (Beneficence) หมายถึง การตัดสินใจในการกระทำต้องพิจารณาข้อดีข้อเสียและคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นตามมา [1, 2]

หลักชีวจริยธรรมจะนำไปใช้ในการตัดสินใจในปัญหาทางจริยธรรมของวิทยาศาสตร์ที่มีความคลุมเครือในสังคม หรือเรียกได้ว่าเป็นประเด็นชีวจริยธรรม (Bioethical Issues) เช่น พันธุวิศวกรรม การทำแท้ง การทำการุณฆาต

(Euthanasia), การอัมบุญ (Surrogacy) การปลูกถ่ายอวัยวะ (Organ Donation) เป็นต้น [3] ดังนั้นประเด็นชีวจริยธรรมจะมีสองด้านคือ ด้านที่เป็นประโยชน์และด้านที่เป็นผลกระทบด้านลบควบคู่กันเสมอ ดังนั้น ต้องใช้ความรู้วิทยาศาสตร์ร่วมกับเหตุผลทางจริยธรรมที่ดีเพียงพอ มากกว่าเพียงการใช้ความคิด ความรู้สึกส่วนตัวในการพิจารณาดังกล่าว [4, 5] การให้เหตุผลทางจริยธรรม (Moral Reasoning) เป็นกระบวนการทำงานของจิตใจสำนึกในการเปลี่ยนข้อมูลที่ได้รับมาจากบุคคลหรือสถานการณ์เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจทางจริยธรรม (Moral Judgment) ภายใต้กรอบของเหตุผล โดยขึ้นอยู่กับมโนทัศน์ของแต่ละบุคคลที่มีพื้นฐานมาจากการเคารพในศีลธรรมที่สร้างขึ้นมาจากวัฒนธรรมของสังคมที่แตกต่างกันไป การตัดสินใจทางจริยธรรมมีแรงขับเคลื่อนจากสัญชาตญาณของมนุษย์สามารถเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มได้จากสังคมและการโน้มน้าวด้วยเหตุผล อย่างไรก็ตามจากเอกสารการวิจัยพบว่า การให้เหตุผลทางจริยธรรมของนักเรียนมักเป็นเหตุผลที่มาจากอารมณ์และสัญชาตญาณส่วนตัวมากกว่าการใช้

หลักชีวจริยธรรม ปัจจัยที่มีผลต่อการให้เหตุผลทางจริยธรรม ได้แก่ ความรู้ ประสบการณ์ อคติ ค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรม และประเด็นชีวจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ เช่น การทำแท้ง เป็นต้น [6, 7, 8] และยังพบว่า ประเด็นชีวจริยธรรม สามารถพบได้ทั่วไปในบทเรียนวิทยาศาสตร์และมาตรฐานหลักสูตรวิทยาศาสตร์ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม โดยเนื้อหาแตกต่างกันไปในแต่ละระดับชั้นดังปรากฏในผลการเรียนรู้ที่คาดหวังระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และตัวชี้วัดในหลายเรื่อง อาทิ พันธุศาสตร์ เทคโนโลยีดีเอ็นเอ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ดังนั้นครูควรให้ความสำคัญกับการใช้หลักจริยธรรมในการตัดสินใจในประเด็นชีวจริยธรรม มากกว่าการใช้เพียงความรู้ [9] แต่อย่างไรก็ตามพบว่า ครูวิทยาศาสตร์ไม่ให้ความสำคัญต่อการบูรณาการชีวจริยธรรมในการสอนวิทยาศาสตร์ ขาดองค์ความรู้ในการนำประเด็นชีวจริยธรรมและหลักชีวจริยธรรมให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิทยาศาสตร์ [10] จากการศึกษาของ Lindahl พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาในการใช้ความรู้วิทยาศาสตร์ในการอธิบายและให้เหตุผลในประเด็นชีวจริยธรรม [11]

จากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยได้สังเคราะห์ลักษณะสำคัญของการสอนชีวจริยธรรม ได้แก่ 1) การนำประเด็นทางชีวจริยธรรมมาเป็นตัวอย่าง เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกวิเคราะห์ประเด็นปัญหาผนวกกับการอภิปรายการโต้แย้งและการสร้างทางเลือกเพื่อการแก้ปัญหา [12] 2) การสืบเสาะทางจริยธรรม (Ethical Inquiry) เป็นกระบวนการของการตั้งคำถาม สืบค้นหาหลักฐานประกอบการให้เหตุผล คิดไตร่ตรอง เพื่อสร้างการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด [13, 14] Saunders and Rennie กล่าวว่า รูปแบบการสืบเสาะทางจริยธรรมประกอบด้วย การทำความเข้าใจทฤษฎีวิทยาศาสตร์ที่อยู่ในประเด็นชีวจริยธรรม การตระหนักถึงจริยธรรมในประเด็นปัญหา นักเรียนแต่ละคนสะท้อนคิด อภิปรายกลุ่มลงข้อสรุป เพื่อระบุประเด็นปัญหา และการตัดสินใจด้วยหลักชีวจริยธรรม [10] 3) กิจกรรมการสอนที่ส่งเสริมให้เกิดทักษะในการตัดสินใจ (Decision Making) และ

ให้เหตุผลทางจริยธรรม (Ethical Reasoning) Dawson [15] กล่าวว่า การให้เหตุผลทางจริยธรรมและการตัดสินใจที่ดีได้ต้องมีความเข้าใจในการตั้งคำถามทางจริยธรรม (Ethical Question) เป็นคำถามที่ประกอบด้วยประเด็นที่มีความขัดแย้ง กลุ่มเครื่องมือทางศีลธรรม คำตอบของคำถามไม่มีคำว่า “ถูกหรือผิด” มีการอ้างเหตุผลที่น่าเชื่อถือและหนักแน่น (Strong Justification) ประกอบด้วยหลักฐานที่มีการอ้างอิงถึงหลักการทางวิทยาศาสตร์ เชื่อมโยงกับประเด็นปัญหา การพิจารณาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ การใช้หลักชีวจริยธรรมในการพิจารณาจุดอ่อนและจุดแข็งของทางเลือกในการแก้ปัญหา 4) การบูรณาการหลักชีวจริยธรรมในเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาการให้เหตุผลและตัดสินใจด้วยหลักชีวจริยธรรมในประเด็นชีวจริยธรรมได้ Zaikowski and Garrett [16] สรุปว่า การส่งเสริมการเรียนรู้ชีวจริยธรรม 3 ขั้นคือ ขั้นที่ 1 บทนำ คือ การอธิบายความหมายและองค์ประกอบของหลักจริยธรรม ขั้นที่ 2 ขั้นบูรณาการจริยธรรมสู่บทเรียน เป็นการนำหลักจริยธรรมมาพิจารณาประเด็นทางชีวจริยธรรม และขั้นที่ 3 การนำเสนอหรือร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการให้เหตุผลด้วยหลักชีวจริยธรรม 5) การสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ชีวจริยธรรม ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง ปลูกฝังให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นพร้อมทั้งยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างจากตนเอง [2, 17, 18] และ 6) การวัดและประเมินผลทำให้เหตุผลทางชีวจริยธรรม โดยใช้แบบทดสอบที่เป็นประเด็นชีวจริยธรรมให้ผู้ที่ถูกประเมินได้เขียนบรรยายการให้เหตุผลและการตัดสินใจ จากนั้นคำตอบจะถูกนำไปใช้วิเคราะห์เชิงเนื้อหา เช่น Sadler and Zeidler [8] วัดและประเมินการให้เหตุผลทางจริยธรรมด้วยกรอบทฤษฎีการให้เหตุผลทางจริยธรรม 3 ระดับคือ Moral Reasoning, Moral Base Choice และ Moral Intuition เป็นต้น

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การพัฒนาความรู้ความเข้าใจในหลักชีวจริยธรรมและการให้เหตุผลด้านชีวจริยธรรมมีองค์ประกอบที่หลากหลาย ทั้งในส่วนของหลักชีวจริยธรรม ประเด็นชีวจริยธรรม การสืบเสาะข้อมูล การตั้งคำถาม และการให้เหตุผลที่ดี อย่างไรก็ตามจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า งานวิจัยเกี่ยวกับชีวจริยธรรมจะมุ่งไปที่การสอนในกลุ่มแพทย์และพยาบาล แต่ยังไม่พบว่ามีการสอนหรือส่งเสริมความเข้าใจในชีวจริยธรรมในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูยังไม่ส่งเสริมการให้เหตุผลทางจริยธรรมในการสอน เน้นเฉพาะการสอนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นชีวจริยธรรมเท่านั้น [19, 20] จากการศึกษาของ Lindahl [11] พบว่า นักเรียนไม่สามารถอธิบายการให้เหตุผลในการตัดสินใจในประเด็นชีวจริยธรรมได้เพราะขาดการเชื่อมโยงระหว่างความรู้ทางวิทยาศาสตร์กับหลักจริยธรรม และยังใช้อารมณ์และสัญชาตญาณในการให้เหตุผลด้วย ดังนั้น การพัฒนาความเข้าใจในหลักชีวจริยธรรมและการสอนชีวจริยธรรมของครูวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะในนักศึกษาครูและครูประจำการ จึงมีความจำเป็นโดยการพัฒนาความเข้าใจหลักชีวจริยธรรม การให้เหตุผลชีวจริยธรรม และทักษะการสอนชีวจริยธรรม เพื่อให้เกิดความพร้อมในด้านองค์ความรู้เนื้อหา การสอนและการปฏิบัติในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และเมื่อเป็นครูประจำการในอนาคตด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาผลของการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องหลักชีวจริยธรรมและการสอนชีวจริยธรรมว่าสามารถส่งเสริมการพัฒนาการให้เหตุผลชีวจริยธรรมในนักศึกษาครูวิทยาศาสตร์หรือไม่ ซึ่งข้อค้นพบที่ได้สามารถใช้ในการปรับกลยุทธ์และกระบวนการส่งเสริมการให้เหตุผลด้านชีวจริยธรรม สำหรับนักศึกษาและครูวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้ยังนำไปใช้ในการพัฒนาออกแบบโปรแกรมการสอนชีวจริยธรรม เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาครูวิทยาศาสตร์มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถสอนชีวจริยธรรมได้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการพัฒนาการให้เหตุผลในประเด็นชีวจริยธรรมของนักศึกษาครูวิทยาศาสตร์ด้วยโปรแกรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้ชีวจริยธรรม

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ใช้วิธีการวิจัย One-group Pretest Posttest โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการให้เหตุผลทางชีวจริยธรรมของนักศึกษาครูวิทยาศาสตร์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งหนึ่งผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการ

3.1 กลุ่มที่ศึกษา

กลุ่มที่ศึกษาเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป ชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 24 คน เป็นชาย 4 คน และหญิง 20 คน อายุโดยเฉลี่ยในช่วง 22 - 23 ปี

3.2 การออกแบบโปรแกรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้ชีวจริยธรรม

3.2.1 ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ชีวจริยธรรมและนำมาสังเคราะห์เป็นลักษณะสำคัญ และหน่วยการเรียนรู้ของการอบรมเชิงปฏิบัติการแบ่งออกเป็น 7 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทนำเข้าสู่ประเด็นชีวจริยธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจถึงความหลากหลายของประเด็นชีวจริยธรรมที่เกิดขึ้นในสังคมและฝึกให้นักศึกษาได้รู้จักการใช้เหตุผลในการตัดสินใจ [17, 21, 22] หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 หลักชีวจริยธรรมมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างพื้นฐานความเข้าใจในหลักชีวจริยธรรม ให้นักเรียนได้รู้จักการใช้เหตุผลในการตัดสินใจในประเด็นชีวจริยธรรม และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในหน่วยการเรียนรู้ต่อไป [23] หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การสืบเสาะทางจริยธรรม เพื่อให้นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลตามกระบวนการสืบเสาะทางจริยธรรมได้อย่างถูกต้อง [22, 24] หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การให้เหตุผลเพื่อการเรียนรู้ กระบวนการให้เหตุผล

ที่หนักแน่นเพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจในประเด็นด้านจริยธรรม [7, 16] หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การสะท้อนการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาได้นำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปมาบูรณาการเข้าด้วยกัน และสามารถนำไปใช้ในการให้เหตุผลในประเด็นชีวจริยธรรมได้ [2, 7, 18, 21] หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 การประเมินการวัดและประเมินผลการให้เหตุผลทางชีวจริยธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ชีวจริยธรรมด้วยกระบวนการเรียนรู้ชีวจริยธรรม 5 ขั้น (แต่ในบทความวิจัยนี้จะนำเสนอเฉพาะผลของการเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการของหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ถึง 5 เท่านั้น)

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล คือ แบบประเมินการให้เหตุผลชีวจริยธรรม ประกอบด้วยประเด็นชีวจริยธรรม ประกอบไปด้วย ข้อสอบอัตนัยอิงสถานการณ์ จำนวน 4 เรื่องได้แก่ ข้าวสีทอง (Golden Rice) การตรวจโรคทางพันธุกรรม ฝ้าย BT และการวิจัย Stem Cell เมื่อผู้อบรมอ่านแล้วให้เลือกตั้งสนใจ โดยจะมีตัวเลือก 3 ข้อคือ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่สามารถตัดสินใจได้จากนั้นจะมีคำถามว่า เพราะอะไรจึงตัดสินใจแบบนั้น โดยจะให้ผู้อบรมตอบในลักษณะเขียนบรรยายเหตุผลของตนเอง [8, 16]

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

โปรแกรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้ชีวจริยธรรม

3.3.1 ตรวจสอบวรรณกรรม รวบรวม แนวคิด ทฤษฎีจากงานวิจัยต่าง ๆ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยกรอบแนวคิด ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ชีวจริยธรรม 6 องค์ประกอบ จากนั้นผู้วิจัยได้สังเคราะห์ออกมาเป็นโปรแกรมการพัฒนาความสามารถการจัดการเรียนรู้ชีวจริยธรรมที่ประกอบไปด้วย 7 หน่วยการเรียนรู้

3.3.2 สร้างแบบประเมินคุณภาพเพื่อประเมินความเหมาะสม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านชีวจริยธรรมจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านชีวจริยธรรมในสัตว์ทดลอง ผู้เชี่ยวชาญด้านชีวจริยธรรมในการวิจัยในมนุษย์ และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนชีวจริยธรรม ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา กิจกรรม กลยุทธ์ เวลาของ

การพัฒนาการสอนชีวจริยธรรม ผู้เชี่ยวชาญให้นำข้อเสนอแนะปรับปรุงดังนี้คือ โมดูลที่ 3 ปรับกระบวนการสืบเสาะทางจริยธรรมให้มีขั้นตอนที่ชัดเจนขึ้น การสืบค้นต้องมาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ โมดูลที่ 4 เพิ่มเติมข้อมูลจรรยาบรรณการใช้สัตว์ทดลอง โมดูลที่ 7 ให้เน้นความสำคัญกับกระบวนการสะท้อนคิดจากภาพออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ชีวจริยธรรม ให้กำหนดเวลาในการทำกิจกรรมในทุกโมดูลให้ชัดเจน

3.3.3 นำข้อเสนอแนะไปปรับปรุง นำโปรแกรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้ชีวจริยธรรมให้มีความสมบูรณ์ จากนั้นนำไปทดลองใช้อบรมกับกลุ่มทดลองจำนวน 4 คน เป็นนักศึกษาครุศึกษาศาสตร์ชั้นปีที่ 4 ซึ่งมีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มที่ศึกษา (Tryout) หลังจากการทดลองใช้เครื่องมือ พบว่า ในโมดูลที่ 2 กิจกรรมที่ 2.1 กลุ่มทดลองใช้เวลาในกิจกรรมบทบาทสมมติมากเกินไป และโมดูลที่ 6 พบว่า กลุ่มทดลองบางคนยังไม่เข้าใจวิธีการประเมินการให้เหตุผลทางจริยธรรม

3.3.4 นำข้อสรุปไปปรับปรุงข้อบกพร่องของโปรแกรมการพัฒนาความสามารถการจัดการเรียนรู้ชีวจริยธรรมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วเตรียมนำไปใช้อบรมกับกลุ่มที่ศึกษาจริง

แบบประเมินการให้เหตุผลชีวจริยธรรม

(1) ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการวัดและการประเมินผล การให้เหตุผลทางจริยธรรมจากเอกสารงานวิจัย และเลือกวิธีการที่เหมาะสมสามารถตอบคำถามงานวิจัยได้

(2) ผู้วิจัยออกแบบเครื่องมือวิจัย จากนั้นนำไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญด้านชีวจริยธรรมจำนวน 3 ท่าน ปรับแก้ไขแบบประเมินตามการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผลการประเมินมีระดับค่าเฉลี่ยที่ 0.94 อยู่ในระดับมาก ผู้เชี่ยวชาญแนะนำประเด็นชีวจริยธรรมเรื่องข้าวสีทอง ควรปรับเนื้อหาให้มีความสมดุลระหว่างประโยชน์และผลกระทบ เพื่อไม่ให้เกิดความอคติ โน้มเอียงให้ตัดสินใจไปทางใดทางหนึ่งมากเกินไป

(3) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองจำนวน 10 คน เป็นนักศึกษาครุวิทยาาสตร์ทั่วไปชั้นปีที่ 5 ซึ่งมีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มที่ศึกษา จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ผู้วิเคราะห์ 2 คน คือ ตัวผู้วิจัยและผู้ศึกษาการสอนด้านชีวจริยธรรม ใช้การตีความจากคำตอบในแบบทดสอบและเปรียบเทียบกับผลการจำแนก และจัดกลุ่มข้อมูลของผู้วิจัย เพื่อดูว่าจะมีผลที่แตกต่างกันอย่างไร เครื่องมือมีความเที่ยงสามารถวัดได้ตรงกัน (Inter-rater Reliability) หรือไม่ โดยพบว่า ผู้วิเคราะห์ทั้ง 2 คน จำแนกกลุ่มข้อมูลเหมือนกันร้อยละ 100

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยประเมินการให้เหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาวิชาชีววิทยาาสตร์ก่อนการอบรม (Pre-test) จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการอบรมด้วยโปรแกรมพัฒนา

การจัดการเรียนรู้ชีวจริยธรรม 7 หน่วยการเรียนรู้ เป็นเวลา 15 ชั่วโมง หลังจากนั้นผู้วิจัยประเมินการให้เหตุผลชีวจริยธรรมหลังการอบรม (Post-test) การประเมินทั้ง 2 ครั้ง ใช้เวลาทำแบบทดสอบ 30 นาที ผู้วิจัยเน้นย้ำให้แสดงความเห็นได้อย่างอิสระเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มาจากแนวคิด ความเชื่อของตัวนักศึกษาอย่างแท้จริง จากนั้นผู้วิจัยจะนำแบบประเมินไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้รับเป็นข้อมูลเชิงบรรยายจะนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อตีความการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและจำแนกข้อมูลพื้นฐานของชีวจริยธรรม การวิเคราะห์ใช้กรอบการประเมินการให้เหตุผลทางจริยธรรมของ Sadler และ Zeidler [8] แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เกณฑ์การประเมินการให้เหตุผลทางจริยธรรม

เกณฑ์การประเมิน	คำอธิบาย	ตัวอย่าง
Non-moral	ให้เหตุผลโดยยึดความคิดของตนเองหรือผู้อื่นเป็นหลัก ปราศจากการคำนึงถึงจริยธรรม	“เพราะสเต็มเซลล์ไม่ถือว่าเป็นสิ่งมีชีวิตที่สมบูรณ์ เมื่อสร้างมาแล้วก็ต้องทำลายตัวอ่อนนั้นลงไป”
Intuition	การใช้สัญชาตญาณส่วนตัวในการพิจารณาประเด็นปัญหา ไม่มีปัจจัยด้านอารมณ์ หลักทางจริยธรรม หรือคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้น การตัดสินใจจะเป็นแบบ ถูก หรือ ผิด	“เมื่อพบความผิดปกติต่าง ๆ ตามมา หากต้องทำแท้งก็ควรที่ต้องทำ”
Emotion	การใช้อารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัวในการแสดงความห่วงใย (Care Base) ในการตัดสินใจ	“เพราะในบางรายพ่อแม่ก็อยากเห็นหน้าลูก ซึ่งต่อให้รู้ว่าลูกมีความผิดปกติแต่ก็รักและผูกพันในสายเลือด”
Ethical Reasoning	แสดงให้เห็นถึงการใช้หลักจริยธรรมในการอ้างเหตุผลและการตัดสินใจประกอบไปด้วย Autonomy, Non-maleficence Beneficence และ Justice	
Autonomy	การเป็นอิสระในการตัดสินใจในการกระทำ ไม่ถูกครอบงำหรือควบคุมจากบุคคลอื่น รวมไปถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น	“เห็นด้วยเพราะการตรวจโรคทำให้สามารถรู้อนาคตหรือสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น ทำให้พ่อแม่เตรียมพร้อมที่จะรับมือ ส่วนในเรื่องการตัดสินใจทำแท้งต้องคำนึงถึงข้อดีข้อเสียในการทำแท้ง

ตารางที่ 1 (ต่อ) เกณฑ์การประเมินการให้เหตุผลทางจริยธรรม

เกณฑ์การประเมิน	คำอธิบาย	ตัวอย่าง
		ควรได้รับการปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อการตัดสินใจที่รอบคอบ”
Non-maleficence	การคำนึงถึงความเสี่ยงที่ทำให้เกิดความเจ็บปวดหรือบาดเจ็บต่อสิ่งมีชีวิต	“ในเมื่อเขาเกิดมาแล้วพ่อแม่ก็ควรยอมรับเพราะเขาเกิดมาเป็นอีก 1 ชีวิต ถ้าเราทำแท้งก็เหมือนกับเราฆ่าไปอีก 1 ชีวิต”
Beneficence	การคำนึงถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการกระทำต่อผู้อื่น ซึ่งประกอบไปด้วย ความมีเมตตา ความห่วงใย ความปรารถนาดี และการแบ่งปัน	“การทำข้าวสีทองนั้นเป็นการเพิ่มสารอาหารซึ่งจะทำให้ผู้ที่ขาดวิตามินได้รับวิตามินเอไปด้วย นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจอีกด้วย”
Justice	การปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเป็นธรรม ยุติธรรม เท่าเทียม ปราศจากอคติ	“เพราะทุกชีวิตนั้นมีคุณค่าเท่ากัน หากเกิดความผิดปกติทางร่างกายผู้เป็นพ่อแม่สามารถดูแลได้อย่างเต็มที่ ี่ สุด”

4. ผลการวิจัย

จากผลการศึกษาการให้เหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาศาสตร์ ก่อนเข้ารับการอบรม (Pre-test) พบว่า นักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาศาสตร์มีการให้เหตุผลด้วยหลักชีวจริยธรรมร้อยละ 87.5 ถึง 95.8 แต่กลับพบว่า นักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาศาสตร์ร้อยละ 4.2 ไม่มีการใช้จริยธรรมปรากฏอยู่ในการให้เหตุผล ปรากฏอยู่ในประเด็นข้าวสีทองและการวิจัยสเต็มเซลล์ นักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาศาสตร์ร้อยละ 4.2 มีการให้เหตุผลที่ใช้อารมณ์ โดยพบในประเด็นการวิจัยสเต็มเซลล์ และร้อยละ 8.3 พบในประเด็นการตรวจโรคทางพันธุกรรม ตัวอย่างเช่น การให้เหตุผลของนักศึกษา N12 “เพราะในบางรายพ่อแม่ก็อยากเห็นหน้าลูก ซึ่งต่อให้รู้ว่าลูกมีความผิดปกติแต่ก็รักและผูกพันในสายเลือด” ในขณะที่การให้เหตุผลด้วยสัญชาตญาณพบในประเด็นข้าวสีทองร้อยละ 8.3 และพบในประเด็นการตรวจโรคทางพันธุกรรมร้อยละ 4.2 ตัวอย่างเช่น นักศึกษา N15 ให้เหตุผลว่า “เมื่อพบความผิดปกติต่าง ๆ ตามมา หากต้องทำแท้งก็ควรที่ควรทำ” เป็นต้น

การให้เหตุผลด้วยหลักจริยธรรมหลังจากอบรมพบว่า ไม่ปรากฏการให้เหตุผลโดยไม่มีจริยธรรม การใช้อารมณ์ในการให้เหตุผลในประเด็นการตรวจโรคทางพันธุกรรมลดลงจากร้อยละ 8.3 ลดลงเป็นศูนย์ แต่ในประเด็นข้าวสีทองพบว่าการเปลี่ยนแปลง อย่างไรก็ตาม กลับพบว่าการให้เหตุผลด้วยสัญชาตญาณลดลงเฉพาะประเด็นข้าวสีทองเท่านั้น จากร้อยละ 8.3 เป็น 4.2 ในขณะที่การให้เหตุผลด้วยสัญชาตญาณเพิ่มขึ้นในทุกประเด็นชีวจริยธรรม โดยพบในประเด็นการวิจัยสเต็มเซลล์เป็นร้อยละ 8.3 ประเด็นฝ่าย BT ร้อยละ 4.2 และประเด็นการตรวจโรคทางพันธุกรรมพบว่า มีร้อยละ 4.2 เท่ากับก่อนอบรม ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ร้อยละของการให้เหตุผลในประเด็นชีวจริยธรรม

ประเด็น ชีวจริยธรรม	No Moral		Emotion		Intuition		Ethical Reasoning	
	Pre	Post	Pre	Post	Pre	Post	Pre	Post
1) ฝ้าย BT	0	0	0	0	0	4.2	95.8	100
2) การตรวจโรคทางพันธุกรรม	0	0	8.3	0	4.2	4.2	87.5	95.8
3) ข้าวสีทอง	4.2	0	0	0	8.3	4.2	87.5	95.8
4) การวิจัยสเต็มเซลล์	4.2	0	4.2	4.2	0	8.3	91.6	87.5

ตารางที่ 3 ร้อยละของการให้เหตุผลแยกตามหลักชีวจริยธรรมแต่ละประเด็น

ประเด็น ชีวจริยธรรม	Autonomy		Non-maleficent		Beneficent		Justice	
	Pre	Post	Pre	Post	Pre	Post	Pre	Post
1) ฝ้าย BT	0	0	16.7	0	100	95.8	0	0
2) การตรวจโรคทางพันธุกรรม	16.7	8.3	29.2	29.2	70.8	66.7	4.2	4.2
3) ข้าวสีทอง	0	0	0	0	91.7	95.8	0	0
4) การวิจัยสเต็มเซลล์	0	0	50.0	33.3	50	58.3	0	0

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นถึงการให้เหตุผลด้วยหลักชีวจริยธรรม จะเห็นได้ว่าก่อนอบรมนักศึกษาวิชาชีวศรุตวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่ร้อยละ 87.5 ถึง 95.8 มีการให้เหตุผลด้วยหลักชีวจริยธรรม และหลังการอบรมเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 95.8 ถึง 100 โดยพบว่าหลักชีวจริยธรรม Beneficent จะปรากฏมากที่สุดในการให้เหตุผลในทุกประเด็น ถัดมาเป็น Non-maleficent, Autonomy และ Justice ตามลำดับ หลักชีวจริยธรรม Beneficent จะพบมากที่สุดในการให้เหตุผลในประเด็นฝ้าย BT และข้าวสีทอง ตัวอย่างเช่น การให้เหตุผลของนักศึกษา N6 (Post-test) “เพราะว่าเมื่อมีข้าวสีทองที่เกิดจากการพัฒนาขึ้นโดยวิธีทางพันธุวิศวกรรมนั้นให้ประโยชน์กับผู้บริโภคที่ขาดสารอาหารในบางพื้นที่ที่มีข้อจำกัดของอาหาร” ในขณะที่ Non-

maleficent จะพบในประเด็นฝ้าย BT การวิจัยสเต็มเซลล์ และการตรวจโรคทางพันธุกรรม ตัวอย่างเช่น N18 “ในเมื่อเขาเกิดมาแล้วพ่อแม่ก็ควรยอมรับเพราะเขาเกิดมาเป็นอีก 1 ชีวิต ถ้าเราทำแท้งก็เหมือนกับเราฆ่าไปอีก 1 ชีวิต..” ส่วน Autonomy และ Justice จะพบเฉพาะในประเด็นการตรวจโรคทางพันธุกรรมเท่านั้น ตัวอย่างเช่น การให้เหตุผลด้วยหลัก Autonomy ของนักศึกษา N6 “เพราะเมื่อทราบว่าเป็นโรคทางพันธุกรรมนั้นคือโรคอะไรและมีวิธีการรักษาหรือป้องกันหรือไม่ ถ้ามีวิธีจะได้ปรึกษาทางพ่อแม่เพื่อใช้ในการตัดสินใจ” และการให้เหตุผลด้วยหลัก Justice ของนักศึกษา N17 “เพราะทุกชีวิตนั้นมีคุณค่าเท่ากัน หากเกิดความผิดปกติทางร่างกายผู้เป็นพ่อแม่สามารถดูแลได้อย่างเต็มที่ ๆ สุด..” เป็นต้น

เมื่อเปรียบเทียบหลักชีวจริยธรรมระหว่างก่อนอบรมและหลังอบรม จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงการใช้หลักชีวจริยธรรมดังนี้คือ ประเด็นฝ่าย BT ก่อนอบรมมี Non-maleficent ในการให้เหตุผล แต่หลังจากอบรมไม่ปรากฏ และในประเด็นการวิจัยเพิ่มเติมเซลล์ก่อนอบรมพบ Non-maleficent ร้อยละ 50 หลังอบรมพบร้อยละ 33.3 ส่วนในประเด็นการตรวจโรคทางพันธุกรรม พบว่าก่อนอบรมมีหลัก Autonomy ร้อยละ 16.3 หลังอบรมพบร้อยละ 8.3 อย่างไรก็ตามพบว่าหลักชีวจริยธรรม Beneficent และ Justice ไม่มีความแตกต่างกันมากทั้งก่อนและหลังการอบรม การลดลงของหลักชีวจริยธรรมแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงมุมมองที่มีต่อประเด็นชีวจริยธรรม ทำให้นักศึกษาเลือกที่จะใช้หลักชีวจริยธรรมที่แตกต่างจากการทดสอบครั้งแรก

5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาการให้เหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาศาสตร์ ส่วนใหญ่ร้อยละ 87.5 ขึ้นไป มีการให้เหตุผลด้วยหลักชีวจริยธรรม จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่าก่อนเข้ารับการอบรมการจัดการเรียนรู้ชีวจริยธรรม นักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่มีการใช้หลักชีวจริยธรรมในการให้เหตุผลสูงอยู่แล้ว ดังนั้น หลังการอบรมการใช้หลักชีวจริยธรรมในการให้เหตุผลจึงไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก สอดคล้องกับ Lee and Grance [20] พบว่า นักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาศาสตร์มีค่านิยมทางศีลธรรม (Moral Value) สูงอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อพบกับประเด็นจริยธรรมที่ยากต่อการตัดสินใจมีแนวโน้มที่ใช้หลักชีวจริยธรรม Beneficence ในการให้เหตุผล อย่างไรก็ตามหลังจากอบรมพบว่า การให้เหตุผลโดยไม่มีจริยธรรมและการใช้อารมณ์ลดลง แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาการของการให้เหตุผลด้วยหลักชีวจริยธรรม สอดคล้องกับ Sadler and Zeidler [8] พบว่า หลังการอบรมการให้เหตุผลด้วยหลักชีวจริยธรรม นักศึกษามีการให้เหตุผลด้วยอารมณ์และสัญชาตญาณก่อนลดลง

จากร้อยละ 4 ถึง 8 โดยพบในเรื่องการตรวจโรคทางพันธุกรรมและการวิจัยเพิ่มเติมเซลล์เป็นประเด็นที่ยากต่อการตัดสินใจ

การอบรมนักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาศาสตร์ด้วยโปรแกรมการอบรมชีวจริยธรรมเป็นกระบวนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ชีวจริยธรรมอย่างเป็นลำดับขั้นช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจในหลักชีวจริยธรรม ทำให้นักศึกษามีกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่ตรงต่อ สืบค้นข้อมูล เพื่อหาข้อมูลหลักฐานทางวิทยาศาสตร์มาใช้ การให้เหตุผลในประเด็นชีวจริยธรรมได้ [17, 25] ทำให้การใช้อารมณ์ในการให้เหตุผลของนักศึกษาครูลดลงอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามการให้เหตุผลด้วยสัญชาตญาณหลังอบรมกลับเพิ่มขึ้น สามารถอธิบายได้ว่าการให้เหตุผลด้วยสัญชาตญาณเป็นการตัดสินใจด้วยจิตสำนึกของตัวเองปราศจากการตระหนักคิดที่ตรงต่อ ขาดเหตุผลและการพิจารณาในหลักคุณธรรม จริยธรรม สาเหตุของการให้เหตุผลด้วยสัญชาตญาณที่เพิ่มขึ้น เป็นผลมาจากปัจจัยดังนี้คือ 1) ประเด็นที่มีความอ่อนไหวและยากต่อการตัดสินใจ เช่น ประเด็นการวิจัยเพิ่มเติมเซลล์ เพราะการตัดสินใจจะมีผลต่อชีวิตมนุษย์ เป็นต้น [6, 8, 25] 2) ความแตกต่างทางความรู้ ประสบการณ์ คุณธรรมและความเชื่อของแต่ละคนทำให้แนวคิดในการมองประเด็นชีวจริยธรรมของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ดังนั้น บางคนอาจจะมีการตอบสนองต่อประเด็นที่อ่อนไหวมากกว่าคนทั่วไป ทำให้ใช้สัญชาตญาณออกมาก่อนการใช้เหตุผล [25, 26] สอดคล้องกับ Topcu and Tuzun [27] พบว่า นักศึกษาครูวิทยาศาสตร์มีแนวโน้มที่จะใช้หลักของศาสนาและความเชื่อส่วนตัวมากขึ้นเมื่อต้องให้เหตุผลในประเด็นชีวจริยธรรม

จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่าการใช้หลักชีวจริยธรรมส่วนใหญ่จะเป็นหลักชีวจริยธรรม Non-maleficent และ Beneficent ในขณะที่ Autonomy และ Justice จะปรากฏน้อยกว่า เป็นเพราะเนื้อหาหรือสถานการณ์ของประเด็น สอดคล้องกับ Reiss [7] พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่

จะให้เหตุผลในประเด็นชีวจริยธรรมด้วยหลัก Beneficence และมีการใช้หลักจริยธรรมอื่น ๆ ด้วย นอกจากนี้ยังพบว่า ประเด็นชีวจริยธรรมจะมีความสัมพันธ์กับหลักชีวจริยธรรมที่นำมาใช้ เช่น หลักชีวจริยธรรม Autonomy หมายถึง การมีอิสระในการตัดสินใจและ Justice หมายถึง การปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเป็นเท่าเทียมและยุติธรรม หลักชีวจริยธรรมทั้ง 2 ข้อนี้จะปรากฏในประเด็นตรวจโรคทางพันธุกรรมเท่านั้น เพราะเป็นสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจของครอบครัวที่จะต้องเลือกระหว่างทำแท้งลูกที่มีความผิดปกติ หรือเลือกที่จะเลี้ยงดูด้วยปัญหาที่จะตามมา ดังนั้น การใช้หลักชีวจริยธรรมในประเด็นนี้จึงมีความหลากหลายมากกว่า ในขณะที่ Beneficent (การคำนึงถึงข้อดีข้อเสีย) และ Non-maleficent (การไม่ทำให้เกิดอันตรายกับสิ่งมีชีวิต) จะพบได้มากในประเด็นฝ่าย BT ข้าวสีทองและการวิจัยสเต็มเซลล์ที่มีสถานการณ์เกี่ยวข้องกับข้อดีที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยี และข้อเสียคือผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับคนและสิ่งแวดล้อม

ดังนั้น สรุปได้ว่าสถานการณ์ของประเด็นชีวจริยธรรมจะมีผลต่อการเลือกใช้หลักชีวจริยธรรมในการให้เหตุผลด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของ Sadler และ Zeiler [26] พบว่า การให้เหตุผลทางจริยธรรมในประเด็นการโคลนนิ่งและการทดลองยีนบำบัดของนักเรียนส่วนใหญ่มีการใช้หลักจริยธรรมในเหตุผลอย่างน้อย 1 ข้อ สามารถจำแนกรูปแบบการให้เหตุผลได้หลายรูปแบบ การเลือกประเด็นจริยธรรมมาใช้ต้องมีความเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน เนื้อหาที่น่าสนใจ และประเด็นต้องมีความท้าทายต่อการตัดสินใจ [10, 26] อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าการใช้หลักชีวจริยธรรมระหว่างก่อนและหลังอบรม มีการเปลี่ยนแปลงชัดเจนในประเด็นประเด็นฝ่าย BT การวิจัยสเต็มเซลล์และการตรวจโรคทางพันธุกรรม เช่น ประเด็นฝ่าย BT และการวิจัยสเต็มเซลล์พบว่า การใช้ Non-maleficent ลดลงในการให้เหตุผลหลังอบรม และประเด็นการตรวจโรคทางพันธุกรรม พบว่า การใช้ Autonomy และ Beneficent ลดลงหลังอบรมเช่นกัน อาจอธิบายได้ว่า

ผลดังที่เกิดขึ้นนั้นไม่ใช่ข้อเสียแต่แสดงให้เห็นว่า หลังการอบรมนักศึกษาวิชาชีพครูมีการเปลี่ยนแปลงแนวคิดและมุมมองที่มีต่อประเด็นชีวจริยธรรมต่างจากเดิม ทำให้เลือกที่จะใช้หลักชีวจริยธรรมในการให้เหตุผลเปลี่ยนไป ด้วย การอบรมชีวจริยธรรมจะเน้นการเรียนรู้แบบกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยบรรยากาศการเรียนรู้ที่ให้ผู้พูดเกิดความสบายใจและกล้าที่จะการแสดงความคิดเห็น ส่งเสริมให้ผู้ฟังเปิดใจรับฟังความเห็นต่างทางความคิด ด้วยเหตุผลนี้ทำให้การให้เหตุผลด้วยหลักชีวจริยธรรมของนักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาศาสตร์หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม [13, 18, 28] ดังนั้น ผลของโปรแกรมอบรมการจัดการเรียนรู้ชีวจริยธรรมยังต้องพัฒนาและปรับวิธีการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจในการให้เหตุผลด้วยหลักจริยธรรม และฝึกให้นักศึกษาวิชาชีพครูได้เข้าใจประเด็นชีวจริยธรรมที่มีความอ่อนไหวเพื่อให้เกิดการพัฒนาจากการให้เหตุผลด้วยสัญญาญาณเป็นการให้เหตุผลด้วยหลักชีวจริยธรรม

การอบรมด้วยโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ชีวจริยธรรมเป็นกระบวนการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ถึง 7 นอกจากจะพัฒนาระบบการให้เหตุผลของนักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาศาสตร์ทำให้เกิดความรู้เข้าใจในหลักชีวจริยธรรม สร้างความตระหนักในผลกระทบตามมาทั้งข้อดีและข้อเสียก่อนที่จะตัดสินใจ โดยเฉพาะประเด็นชีวจริยธรรมที่มีความอ่อนไหว นักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาศาสตร์จะใช้เหตุผลที่มีความซับซ้อนแสดงให้เห็นถึงความใส่ใจ และต้องการหาทางเลือกที่มีผลกระทบน้อยที่สุด นอกจากนี้การจัดการอบรมที่จัดสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นของตนเองและเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ทำให้นักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาศาสตร์รับแนวคิดใหม่เข้าไปแล้วปรับให้เข้ากับความรู้ความเชื่อเดิมของตนเองได้ ทำให้การให้เหตุผลและการตัดสินใจของตนเองเปลี่ยนแปลงไป อย่างไรก็ตามในบางกรณีที่นักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาศาสตร์ได้รับฟังความคิดที่แตกต่างจาก

ตนเอง เมื่อรับข้อมูลใหม่เข้ามาแล้วไม่สอดคล้องกับความคิดของตนเอง จึงเกิดการไม่ยอมรับและต่อต้าน และคงจุดยืนเดิมของตนเองไม่เปลี่ยนแปลง [20, 29]

5.1 ข้อเสนอแนะ

5.5.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

(1) ประเด็นชีวจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับหลักชีวจริยธรรม ดังนั้น การพัฒนาการให้เหตุผลด้วยหลักชีวจริยธรรม ควรใช้ประเด็นชีวจริยธรรมที่หลากหลาย และมีสถานการณ์แตกต่างกัน เพื่อสามารถใช้หลักชีวจริยธรรมในการให้เหตุผลได้อย่างครอบคลุมทุกหลักชีวจริยธรรม

(2) ประเด็นชีวจริยธรรมที่สามารถพัฒนาการเรียนรู้ชีวจริยธรรมได้ดีต้องมีเนื้อหาสอดคล้องความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของผู้เรียน และไม่ซับซ้อนเกินไป ทันสมัย ต่อสถานการณ์ปัจจุบัน มีความท้าทาย และมีความคลุมเครือยากต่อการตัดสินใจ

(3) การบูรณาการหลักชีวจริยธรรมในการสอนวิทยาศาสตร์ ผู้สอนต้องสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ปลอดภัยต่อการแสดงความคิดเห็น นักเรียนสามารถร่วมแสดงความคิดเห็น และยอมรับฟังความคิดเห็นที่ต่างกันได้ และควรมีข้อสรุปในประเด็นที่ใช้สอนให้เกิดขึ้นในห้องเรียน

5.5.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

(1) องค์ความรู้ในการสอนชีวจริยธรรมยังมีข้อมูลการศึกษาวิจัยค่อนข้างน้อย ดังนั้น ความรู้ในเนื้อหาผนวกวิธีสอนเพื่อส่งเสริมชีวจริยธรรม (PCK for Teaching Bioethics) จึงมีความน่าสนใจในการศึกษาวิจัยว่ามีลักษณะอย่างไร มีองค์ประกอบเป็นอย่างไร และจะสามารถนำมาใช้พัฒนากระบวนการเรียนรู้ชีวจริยธรรมได้อย่างไร

(2) โปรแกรมการอบรมการจัดการเรียนรู้ชีวจริยธรรม สามารถพัฒนาองค์ความรู้ในการบูรณาการหลักชีวจริยธรรมกับการสอนวิทยาศาสตร์ให้กับครูระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา อย่างไรก็ตามในระดับอุดมศึกษาวิชาที่ว่าด้วยหลักชีวจริยธรรม เริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้นกว่าเมื่อก่อนที่จำกัดอยู่ในสายวิชาชีพทางการแพทย์

และพยาบาล โดยสาขาวิชาที่ต้องวิจัยเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิต จำเป็นต้องมีความเข้าใจในหลักชีวจริยธรรมมากขึ้น เช่น การวิจัยในสัตว์ทดลอง เป็นต้น ดังนั้น เราจะสามารถปรับปรุงโปรแกรมการอบรมการจัดการเรียนรู้ชีวจริยธรรมจะสามารถพัฒนาเป็นหลักสูตรอบรมระยะสั้น เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ชีวจริยธรรมให้กับผู้สอนในระดับอุดมศึกษาได้อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- [1] Beauchamp T. and J. Childress. (1989). *Principles of Biomedical Ethics*. New York : Oxford University Press.
- [2] Bryant J. and L. B. Velle. (2003). A bioethics course for biology and science education student. *Journal of Biological Education*. 37(2). 92–95.
- [3] Kampourakis K., Reydon T. A. C., Patrinos G. P. and Strasser B. J. (2014). Genetics and society educating scientifically literate citizens : Introduction to the thematic issue. *Science and Education*. 23(2). 251–258.
- [4] Giddens A. (1990). *The consequences of modernity*. Cambridge : Polity Press.
- [5] Lovat T. J. (1994). The implications of bioethics for teachers and teacher researchers. *British Educational Research Journal*. 20(2). 187–196.
- [6] Kretz L. (2015). Teaching being ethical. *Teaching Ethics*. 15(1). 151–172.
- [7] Reiss M. (2008). The use of ethical frameworks by students following a new science course for 16–18 year-olds. *Science and Education*. 17(8). 889–902.

- [8] Sadler T. D. and Zeidler D. L. (2003). The morality of socioscientific issues : Construal and resolution of genetic engineering dilemmas. *Science and Education*. 88(1). 4–27.
- [9] Asada Y., Tsuzuki M., Akiyama S., Macer N. Y. and Macer D. R. J. (1996). High school teaching of bioethics in New Zealand Australia and Japan. *Journal of Moral Education*. 25(4). 401–420.
- [10] Saunders K. J. and Rennie L. J. (2013). A pedagogical model for ethical inquiry into socioscientific issues in science. *Research in Science Education*. 43(1). 253–274.
- [11] Lindahl M. G. (2009). Ethics or morals : Understanding students’ values related to genetic tests on humans. *Science and Education*. 18(10). 1285–1311.
- [12] Zeidler D. L. and Sadler T. D. (2008). Social and ethical issues in science education : A prelude to action. *Science and Education*. 17(8). 799–803.
- [13] Chowning J. T., Griswold J. C., Kovarik D. N. and Collins L. J. (2012). Fostering critical thinking reasoning and argumentation skills through bioethics education. *Plos One*. 7(5). 1–8.
- [14] Willmott C. J. R. (2015). Teaching bioethics via the production of student-generated videos. *Journal of Biological Education*. 49(2). 127–138.
- [15] Dawson V. (1999). *Bioethics education in the science curriculum: Evaluation of strategies for effective and meaningful implementation*. [Doctor of Philosophy Thesis in Science and Mathematics Education Centre]. Curtin University.
- [16] Zaikowski L. A. and J. M. Garrett. (2004). Three-tiered approach to enhance undergraduate education in bioethics. *BioScience*. 54(10). 942–949.
- [17] Keskin M. Ö., Keskin N. and Yaman S. H. (2013). Argumentation based bioethics education : Sample implementation on genetically modified organisms (GMOs) and genetic screening tests. *Educational Research and Reviews*. 8(16). 1383–1391.
- [18] Reiss M. (1999). Teaching ethics in science. *Studies in Science Education*. 34(1). 115–140.
- [19] Hanegan N. L., Price L. and Peterson J. (2008). Disconnections between teacher expectations and student confidence in bioethics. *Science and Education*. 17(8). 921–940.
- [20] Lee Y. C. and Grance M. (2012). Students’ reasoning and decision making about a socioscientific issue : A cross-context comparison. *Science Education*. 96(5). 787–807.
- [21] Gutierrez S. B. (2015). Integrating socio-scientific issues to enhance the bioethical decision-making skills of high school students. *International Education Studies*. 8(1). 142–151.

- [22] Zeidler D. L. and Nichols B. H. (2009). Socioscientific issues: Theory and practice. *Journal of Elementary Science Education*. 21(2). 49–58.
- [23] Rooy V. W. (2000). Controversial issues within biology : Enriching biology teaching. *Australian Science Teachers' Journal*. 46(1). 20–26.
- [24] Rhee H. and K. Choi. (2014). Development and implementation of science and technology ethics education program for prospective science teachers. *Science and Education*. 23(5). 1101–1130.
- [25] Musschenga A. W. (2009). Moral intuitions moral expertise and moral reasoning. *Journal of Philosophy of Education*. 43(4). 597–613.
- [26] Sadler T. D. and Zeidler D. L. (2005). Patterns of informal reasoning in the context of socioscientific decision making. *Journal of Research in Science Teaching*. 42(1). 112–138.
- [27] Topcu M. S. and Tuzun O. Y. (2011). Turkish preservice science teachers' informal reasoning regarding socioscientific issues and the factors influencing their informal reasoning. *Journal of Science Teacher Education*. 22(4). 313–332.
- [28] Downie R. and Clarkeburn H. (2005). Approaches to the teaching of bioethics and professional. *Bioscience Education*. 5(1). 1–9.
- [29] Flaherty O. J. and McGarr O. (2014). The use of case-based learning in the development of student teachers' levels of moral reasoning. *European Journal of Teacher Education*. 37(3). 312–330.

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์

มะขามหวานของนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์

Factors Related to the Decision to Purchase Sweet Tamarind Products of Tourists in Phetchabun Province

ธนาวิษ วงศ์ทอง^{1*} และธนภพ โสตรโยม²

Tanawat Wongthong¹ & Thanapop Soteyome²

¹ นักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร 10800 student, Master of Home Economics, Faculty of Home Economics Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon 10800

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจำหลักสูตร สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร 10800

Assistant Professor, Lecturer Master of Home Economics, Faculty of Home Economics Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon 10800

* Corresponding Author : e-mail : Putter.math1607@gmail.com, info@rmutp.ac.th

DOI : 10.14416/j.edii.2026.06.005

Received : 18 เม.ย. 67 Revised : 1 พ.ค. 67 Accepted : 13 พ.ค. 67

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์ 2) ศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ใช้ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานของนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์ 3) ศึกษาการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานของนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์ 4) หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวกับการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์ และ 5) หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานของนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวและเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานในจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การทดสอบค่าไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวที่เลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวาน จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 58.00 มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี ร้อยละ 29.25 โดยเป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 33.25 ที่มีรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 27.25 และมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัด

กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ร้อยละ 41.50 2) นักท่องเที่ยวที่เลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานในจังหวัดเพชรบูรณ์ให้ความสำคัญต่อบ้างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย รองลงมาคือ ด้านผลิตภัณฑ์ และน้อยที่สุดคือ ด้านทำเลที่ตั้ง 3) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานในจังหวัดเพชรบูรณ์ เพราะเพื่อเป็นของฝาก ร้อยละ 31.50 ซึ่งเป็นประเภทมะขามฝัก ได้แก่ มะขามผ่าไ้ม้ลัด มะขามแกะเปลือก มะขามฝักสด ร้อยละ 33.00 ทั้งนี้ นาน ๆ ครั้ง จะซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวาน ร้อยละ 38.25 ในปริมาณครั้งละ 2-3 ถุง/กล่อง ร้อยละ 47.00 โดยมีค่าใช้จ่ายครั้งละ 1,001-2,000 บาท ร้อยละ 38.00 4) อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ภูมิฐานะของนักท่องเที่ยว มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 5) ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยว ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์

คำสำคัญ : ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ การตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวาน นักท่องเที่ยว จังหวัดเพชรบูรณ์

Abstract

The research study is intended to study 1) Study the personal factors of tourists in Phetchabun province. 2) Study the marketing mix factors used in choosing to buy sweet tamarind products of tourists in Phetchabun province. 3) Study the decision to buy sweet tamarind products of tourists in Phetchabun Province. 4) Find the relationship between the personal factors of tourists and the decision to buy sweet tamarind products in Phetchabun Province and 5) Find the relationship between marketing mix factors and the choice of sweet tamarind products of tourists in Phetchabun province. The decision to buy sweet tamarind products of Phetchabun tourists The population used in the research is The sample used in the research is tourists who travel and choose to buy sweet tamarind products. In Phetchabun Province, 400 people using the questionnaire as a research tool Statistics used in data analysis include frequency, percentage, average, standard deviation and Chi-Square Test. The results showed that 1) The personal factors of tourists who choose to buy sweet tamarind products in Phetchabun Province. The results showed that most of them are women, 58.00 percent, aged in the range of 31 - 40 years, 29.25 percent, which are government officials/ state enterprise employees, 33.25 percent with income of 30,001 baht or more, 27.25 percent and domicile in Bangkok and its vicinity of 41.50 percent. 2) Tourists who choose to buy sweet tamarind products in Phetchabun Province pay attention to the overall marketing mix factor at a high level When considering each side, it can be concluded that The highest average is the distribution channel followed by the product side and the least is the location 3) Most tourists buy sweet tamarind products in Phetchabun Province because as a souvenir of 31.50 percent, which is a type of tamarind pods, including seedless tamarind, peeled tamarind, fresh tamarind pods, 33.00 percent. Occasionally, they will buy 38.25 percent sweet tamarind products in the amount of 2-3 bags/box, 47.00 percent, with a cost of 1,001-2,000 baht per time, 38.00 percent. 4) Age, average monthly

income, tourist's domicile, influence on the decision to buy sweet tamarind products in Phetchabun Province. Statistically significant at .05 and 5) Marketing factors of tourists Do not influence the decision to buy sweet tamarind products in Phetchabun Province

Keywords : Factors related, deciding to buy sweet tamarind products, tourists, Phetchabun Province

1. บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลก และเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมหลักของโลก จากรายงาน UNWTO Tourism Highlights ขององค์การการท่องเที่ยวโลก ประจำปี พ.ศ. 2563 พบว่าการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Tourism) มีมูลค่าการส่งออกมากที่สุดเป็นอันดับที่ 3 ของโลก คิดเป็นมูลค่า 1.7 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือร้อยละ 7 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด นอกจากนี้จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั่วโลกยังมีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่องทุกปี ทั้งนี้ในช่วงปี พ.ศ. 2562 เป็นต้นมา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของโลกและประเทศไทยพบเจอกับการชะลอตัว อันเป็นผลกระทบมาจากสภาพแวดล้อมและบริบทของโลก สภาวะเศรษฐกิจโลก การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมผู้บริโภค และความเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล นอกจากนี้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั่วโลกยังเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงมากที่สุดจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้การเดินทางทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ เกิดการชะงักงันต่อเนื่องเป็นเวลานาน องค์การการท่องเที่ยวโลกคาดการณ์ว่าการท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะลดลงกว่าร้อยละ 75 ในปี พ.ศ. 2563 ซึ่งกลับไปอยู่ในระดับเดียวกับเมื่อ 30 ปีที่แล้วได้เป็นจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ลดลงกว่า 1 พันล้านคน และคาดว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายประมาณ 1.1 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ [1]

ภาครัฐจึงกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและบริการการท่องเที่ยว

คุณภาพในพื้นที่เมืองหลักและเมืองรองให้มีศักยภาพและกระจายเส้นทางท่องเที่ยวให้หลากหลายอย่างทั่วถึง เพื่อกระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ และดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพจากทั่วโลกให้เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวชุมชน และสนับสนุนให้มีการเชื่อมโยง เป็นกลุ่มคลัสเตอร์ท่องเที่ยวตามศักยภาพของพื้นที่ เนื่องจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจไทยและยังเป็นแหล่งสร้างรายได้สำคัญให้แก่เศรษฐกิจของประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศไทย 2.99 ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 18 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศและก่อให้เกิดการจ้างงาน 8.3 ล้านตำแหน่ง ในปี 2562 อีกทั้งยังมีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง โดยระหว่างปี 2558-2562 รายได้จากการท่องเที่ยวของไทยขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 2.3 ต่อปี อย่างไรก็ตาม การขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวดังกล่าวเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวเป็นหลัก กล่าวคือ จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยถึงร้อยละ 5.6 ต่อปี ในขณะที่การใช้จ่ายต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวขยายตัวในอัตราที่ลดลง และระยะเวลาท่องเที่ยวต่อทริปลดลง ซึ่งทำให้การท่องเที่ยวของไทย ในระยะหลังต้องเผชิญกับความท้าทายด้านความยั่งยืน จากการเติบโตในเชิงปริมาณมากกว่าคุณภาพ นอกจากนี้ หากพิจารณาในมิติของการกระจายรายได้ พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวร้อยละ 90 ยังกระจุกอยู่ในเมืองท่องเที่ยวหลัก ไม่สามารถกระจายไปสู่เมืองท่องเที่ยวรองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติที่อยู่ในเมืองหลักถึงประมาณร้อยละ 98 ของรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมด [1]

จังหวัดเพชรบูรณ์เป็นเมืองรองของภาคเหนือที่ตั้งอยู่ทางภาคกลางตอนบนของประเทศไทย ในทางภูมิศาสตร์จัดอยู่ในภาคเหนือตอนล่าง มีพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 9 ของประเทศ แบ่งออกเป็น 11 อำเภอ โดยจังหวัดเพชรบูรณ์เป็นหนึ่งในจังหวัดที่ได้ถูกจัดไว้ใน 12 เมืองนำเที่ยว ภายใต้โครงการเมืองต้องห้ามพลาตของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยตามแนวคิดปีท่องเที่ยววิถีไทย ซึ่งเป็นโครงการที่ได้คัดเลือกจังหวัดที่มีจุดเด่นในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนเป็นเมืองที่มีผลิตภัณฑ์ที่สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์และสร้างรายได้หลักให้แก่จังหวัดเพชรบูรณ์เป็นอย่างมาก ดังคำขวัญที่ว่า “เมืองมะขามหวาน อุทยานน้ำหนาว ศรีเทพเมืองเก่า เขาค้ออนุสรณ์ นครพ่อขุนผาเมือง” มีผลทำให้จังหวัดเพชรบูรณ์มีนักท่องเที่ยวสนใจที่จะเข้ามาท่องเที่ยวภายในจังหวัดมากขึ้น เห็นได้จากข้อมูลผลการสรุปสถานการณ์การท่องเที่ยวภายในประเทศ พ.ศ.2566 [2] พบว่า มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางท่องเที่ยวภายในจังหวัดเพชรบูรณ์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

“มะขามหวาน” เป็นพืชเอกลักษณ์และพืชเศรษฐกิจของจังหวัดเพชรบูรณ์มาแต่ดั้งเดิม จนได้ชื่อว่า เมืองมะขามหวาน เมื่อเอ่ยถึงเมืองมะขามหวานประชาชนโดยทั่วไปก็เข้าใจเป็นอย่างดีกันว่า หมายถึง เมืองเพชรบูรณ์ มะขามหวานเพชรบูรณ์ได้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์กับกรมทรัพย์สินทางปัญญาเลขที่ สข 48100003 ตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน 2548 เป็นสินค้า GI (Geographical Indication) ของจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยพื้นที่ปลูกมะขามหวาน จังหวัดเพชรบูรณ์มีทั้งหมด 109,849 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 105,485 ไร่ ผลผลิตรวมทั้งหมดต่อปี 52,215 ตัน ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 495 กิโลกรัม ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 74.68 บาท คิดเป็นมูลค่า 3,899 ล้านบาท เป็นพืชเศรษฐกิจที่สร้างรายได้หลักของจังหวัดเพชรบูรณ์เป็นอย่างมาก [3] นอกเหนือจากนั้นมะขามหวานยังสามารถนำมาแปรรูปและเป็นธุรกิจของจังหวัดเพชรบูรณ์อีกประเภทหนึ่งที่สร้างรายได้หลักของจังหวัดเพชรบูรณ์

เป็นอย่างมาก นั่นคือ ธุรกิจร้านขายของฝากที่ส่วนใหญ่เป็นมะขามแปรรูป อีกทั้งนโยบายของรัฐบาลให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อให้แต่ละชุมชนสามารถใช้ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาสินค้า โดยมุ่งหวังให้ผู้ผลิตและผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายสินค้าจังหวัดเพชรบูรณ์ มะขามหวาน และมะขามแปรรูปอื่น ๆ ที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัดถึง 862,907,801 บาท จังหวัดเพชรบูรณ์มีมะขามและผลิตภัณฑ์จากมะขามเป็นผลิตภัณฑ์ เป็นพืชเศรษฐกิจประจำท้องถิ่นที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัดและชุมชน เพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เมื่อเดินทางมาจังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์ประจำท้องถิ่นก็มักซื้อสินค้าที่ระลึกประจำท้องถิ่นไปเป็นของฝากแก่เพื่อน ๆ หรือญาติมิตร พร้อมเล่าประสบการณ์การท่องเที่ยวที่น่าประทับใจ ผลิตภัณฑ์สินค้าประจำท้องถิ่นจึงเปรียบเสมือนตัวแทนของที่ทำให้นักท่องเที่ยวระลึกถึง และอยากจะกลับมาเที่ยวอีกในอนาคต

แต่อย่างไรก็ตาม จากผลกระทบของสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้กำลังซื้อของผู้บริโภคยังคงอ่อนแอ ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญที่สุดต่อการฟื้นตัวของธุรกิจผลิตมะขามหวาน เนื่องจากการจำหน่ายสินค้ามะขามหวานและมะขามแปรรูป เป็นธุรกิจที่มีการแข่งขันกันสูง รวมไปถึงผู้ประกอบการมีความกังวลเกี่ยวกับราคาลดลง และเงินเฟ้อยังอยู่ในระดับสูง ทำให้กดดันกำลังซื้อของผู้บริโภคในระยะถัดไป อีกทั้งยังกังวลด้านการขนส่งที่ยังไม่กลับสู่ระดับปกติ ตลอดจนพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ธุรกิจไม่สามารถกลับฟื้นตัวสู่ระดับก่อนเกิดโควิดได้

ดังนั้น ในฐานะที่ครอบครัวยุวัยประกอบธุรกิจผลิตมะขามหวานและมะขามหวานแปรรูป จึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานของนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย การสื่อสารทางการตลาด และการจัดกิจกรรมทางการตลาด เพื่อกระตุ้นยอดขายและส่วนแบ่ง

ทางการตลาดให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค เพื่อเป็นการเข้าถึงและชักจูงใจให้ผู้บริโภคซื้อผลิตภัณฑ์มากขึ้น อันจะส่งผลต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของจังหวัดเพชรบูรณ์ได้

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ใช้ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานของนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์

2.3 เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานของนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์

2.4 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวกับการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์

2.5 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานของนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยว และเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานในจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งไม่สามารถระบุจำนวนประชากรที่แน่นอน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยว และเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานในจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งการศึกษารุ่นนี้เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงกำหนดขนาดตัวอย่างจากค่าความเชื่อมั่นที่ 95% และให้ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% ใช้สูตรของคอคแรน (Cochran) ได้จำนวน 400 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ใช้ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานของนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 การตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานของนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์ ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check List)

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.3.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการจัดเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่เลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานในจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 400 คน

3.3.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามจำนวนที่กำหนด

3.3.3 นำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์ แปรผล สรุปผล และรายงานผลการวิจัย

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Close Ended Question) วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ใช้ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานของนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานของนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Close Ended Question) วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

3.4.4 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวกับการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์ วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติไคสแควร์ (Pearson Chi-Square)

3.4.5 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยวกับการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์ วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติไคสแควร์ (Pearson Chi-Square)

4. ผลการวิจัย

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวที่เลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวาน จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 58.00 มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี ร้อยละ 29.25 โดยเป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 33.25 ที่มีรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 27.25 และมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ร้อยละ 41.50

4.2 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ใช้ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานของนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์ สรุปได้ดังตารางที่ 1

จากตารางที่ 1 พบว่า นักท่องเที่ยวที่เลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานในจังหวัดเพชรบูรณ์ให้ความสำคัญต่อยปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.660) รองลงมาคือ ด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.569) และน้อยที่สุดคือ ด้านทำเลที่ตั้ง ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.756)

4.3 การตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานของนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานในจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อเป็นของฝาก ร้อยละ 31.50 ซึ่งเป็นประเภทมะขามฝัก ได้แก่ มะขามผ่าไร่เมล็ด มะขามแกะเปลือก มะขามฝักสด ร้อยละ 33.00 ทั้งนี้ นาน ๆ ครั้งจะซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวาน ร้อยละ 38.25 ในปริมาณครั้งละ 2-3 ถุง/กล่อง ร้อยละ 47.00 โดยมีค่าใช้จ่ายครั้งละ 1,001-2,000 บาท ร้อยละ 38.00

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ใช้ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานของนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวม

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความสำคัญ
1. ด้านผลิตภัณฑ์	4.26	0.569	มาก
2. ด้านราคา	4.20	0.697	มาก
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	4.31	0.660	มาก
4. ด้านการส่งเสริมทางการตลาด	4.24	0.644	มาก
5. ด้านพนักงาน	4.25	0.748	มาก
6. ด้านทำเลที่ตั้ง	4.17	0.756	มาก
7. ด้านการให้บริการ	4.21	0.625	มาก
รวม	4.23	0.544	มาก

4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวกับการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์ สรุปได้ดังนี้

4.4.1 เพศของนักท่องเที่ยวไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4.2 อายุของนักท่องเที่ยวมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์ ยกเว้นด้านความถี่ในการเลือกซื้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่อายุของนักท่องเที่ยวไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านเหตุผลในการตัดสินใจเลือกซื้อ ด้านประเภทของผลิตภัณฑ์มะขามหวาน ด้านปริมาณในการเลือกซื้อ และด้านค่าใช้จ่ายในการเลือกซื้อต่อ

4.4.3 อาชีพของนักท่องเที่ยวไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4.4 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักท่องเที่ยวมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านเหตุผลในการตัดสินใจเลือกซื้อ และ

ค่าใช้จ่ายในการเลือกซื้อต่อครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักท่องเที่ยว ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านประเภทของผลิตภัณฑ์มะขามหวาน ด้านความถี่ในการเลือกซื้อ ด้านปริมาณในการเลือกซื้อ

4.4.5 ภูมิสำเนาของนักท่องเที่ยวมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านเหตุผลในการตัดสินใจเลือกซื้อ ค่าใช้จ่ายในการเลือกซื้อต่อครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ภูมิสำเนาของนักท่องเที่ยวไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านประเภทของผลิตภัณฑ์มะขามหวาน ด้านความถี่ในการเลือกซื้อ และด้านปริมาณในการเลือกซื้อ

4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยวกับการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์ สรุปได้ดังตารางที่ 2

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยว ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์

ตารางที่ 2 ค่าไคสแควร์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์

การตัดสินใจเลือกซื้อ	ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	
	χ^2	P-Value
1. เหตุผลในการตัดสินใจเลือกซื้อ	1388.189	0.524
2. ประเภทของผลิตภัณฑ์มะขามหวาน	1046.493	0.472
3. ความถี่ในการเลือกซื้อ	1054.311	0.405
4. ปริมาณในการเลือกซื้อ	1036.728	0.558
5. ค่าใช้จ่ายในการเลือกซื้อต่อครั้ง	1021.957	0.681

5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวที่เลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์ สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวที่เลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์ ส่วนใหญ่เป็นหญิง อายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี มีอาชีพเป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ โดยมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 30,001 บาทขึ้นไป และส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สอดคล้องกับแนวคิดของ วิทวัส รุ่งเรืองผล [4] กล่าวว่า เพศหญิงชายมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสรีระ ความถนัด สภาวะทางจิตใจ อารมณ์ จากงานวิจัยทางด้านจิตวิทยาทั้งหลายได้แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างอย่างมากในเรื่องความคิด ค่านิยม และทัศนคติ เพศหญิงนั้นมีแนวโน้มที่จะคล้อยตามคนอื่นได้ง่ายกว่าเพศชาย และรวมถึงเพศหญิงสามารถรับการสื่อสารและเลียนแบบพฤติกรรมและบุคลิกภาพนั้น ๆ จากผู้อื่นได้ดีกว่าผู้ชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริบุญทิพย์ ชิวสารี [5] ได้ศึกษาพฤติกรรมการเลือกซื้อมะขามแปรรูปของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 18-35 ปี ที่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 15,001-20,000 บาท และสอดคล้องกับ สิริจันทร์ มณีสนองคุณ [6] ได้ศึกษาปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลไม้อบแห้งของนักท่องเที่ยวชาวจีน ผลการศึกษาพบว่า ภูมิลำเนาเป็นปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลไม้อบแห้งของนักท่องเที่ยว

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ใช้ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานของนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์ สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวที่เลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานในจังหวัดเพชรบูรณ์ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย รองลงมาคือ ด้านผลิตภัณฑ์ และน้อยที่สุดคือ ด้านทำเลที่ตั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ

ศรีสกุล แก้วกระจ่าง [7] ได้ศึกษาอิทธิพลของปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลไม้อบแห้งของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลไม้อบแห้งของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร

การตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานของนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์ สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานในจังหวัดเพชรบูรณ์ เพราะเพื่อเป็นของฝาก ร้อยละ 31.50 ซึ่งเป็นประเภทมะขามฝัก ได้แก่ มะขามผ่าไฉ้เม็ด มะขามแกะเปลือก มะขามฝักสด ร้อยละ 33.00 ทั้งนี้ นาน ๆ ครั้ง จะซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวาน ร้อยละ 38.25 ในปริมาณครั้งละ 2-3 ถุง/กล่อง ร้อยละ 47.00 โดยมีค่าใช้จ่ายครั้งละ 1,001-2,000 บาท ร้อยละ 38.00 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริบุญทิพย์ ชิวสารี [5] ได้ศึกษาพฤติกรรมการเลือกซื้อมะขามแปรรูปของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า สาเหตุที่ผู้บริโภคเลือกซื้อมะขามแปรรูป เพราะมะขามแปรรูปมีรสชาติอร่อย โดยจะซื้อมะขามแปรรูปหลายอย่างรวมกัน เช่น ซื้อมะขามคลุก ลักษณะบรรจุภัณฑ์ที่ซื้อมักเป็นกระปุกพลาสติกแข็งและมีฝาปิดมิดชิด ในครั้งละ 1-3 กล่อง ภัคณัฐ พูลสุวรรณสิน (2560) [8] และครั้งละ 500 บาท ธันยมัย เจริญกุล (2562) [9]

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวกับการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์ สรุปได้ว่า เพศ อาชีพของนักท่องเที่ยว ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์ ส่วนอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริบุญทิพย์ ชิวสารี [5] ได้ศึกษาพฤติกรรมการเลือกซื้อมะขามแปรรูปของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านเพศ เป็นปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวก

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ถ้ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง และมีความรู้เกี่ยวกับมะขามแปรรูปมากขึ้นก็จะมีโอกาสที่จะซื้อมะขามแปรรูปสูงขึ้น แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีสกุล แก้วกระจ่าง [7] ได้ศึกษาอิทธิพลของปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลไม้โออาร์แกนิกของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ อาชีพ ไม่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลไม้โออาร์แกนิกของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยวกับการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์ สรุปได้ว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยวไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีสกุล แก้วกระจ่าง [7] ได้ศึกษาอิทธิพลของปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลไม้โออาร์แกนิกของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลไม้โออาร์แกนิกของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านพนักงานขาย และด้านกระบวนการ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และยังพบในงานวิจัยของ พุทธชาติ มากมงคล [10] ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อน้ำผักผลไม้พร้อมดื่ม 100% ของผู้บริโภค กรณีศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญมากที่สุด คือ รสชาติอร่อย คุณค่าทางโภชนาการ และราคาเหมาะสม ระดับสำคัญมาก คือ ความสะดวกในการบริโภค หาซื้อง่าย รูปแบบ และขนาดบรรจุภัณฑ์ การส่งเสริมการขาย และการโฆษณา ตามลำดับ

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ควรมีการศึกษาประชากรในจังหวัดอื่น เพื่อที่จะได้เห็นถึงความแตกต่างหรือเหมือนกันอย่างไร เพราะการกำหนดขอบเขตกลุ่มตัวอย่างให้ละเอียด จะทำให้มีประโยชน์ต่อกลุ่มธุรกิจหรือเจ้าของกิจการให้สามารถเข้าใจถึงความต้องการของกลุ่มลูกค้าได้มากยิ่งขึ้น

5.2.2 ควรศึกษาเพิ่มเติมถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะขามหวานของนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อผู้ประกอบการจะได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และพัฒนากระบวนการขาย กลยุทธ์ที่สามารถเป็นตัวจุดใจ และรักษาความภักดีต่อการซื้อสินค้าในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงช่วยในเรื่องของการขยายฐานลูกค้าอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2566). *อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย*. สืบค้น 14 ตุลาคม 2566. จาก <https://secretary.mots.go.th>.
- [2] สำนักงานจังหวัดเพชรบูรณ์. (2566). *ข้อมูลจังหวัดเพชรบูรณ์*. สืบค้น 18 ตุลาคม 2566. จาก <https://www.phetchabun.go.th>.
- [3] ตลาดเกษตรกรออนไลน์.com. (2566). *เกษตรกรทุกประเภท*. สืบค้น 18 ตุลาคม 2566. จาก <https://www.google.com/search>.
- [4] วิทวัส รุ่งเรืองผล. (2563). *หลักการตลาด*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [5] ศิริบุญทิพย์ ชิวสารี. (2562). *พฤติกรรมในการเลือกซื้อมะขามแปรรูปของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่* [วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาธุรกิจเกษตร]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [6] สิริพันธ์ มณีสอนอุดม. (2560). *ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลไม้อบแห้งของนักท่องเที่ยวชาวจีน* [วิทยานิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการ]. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- [7] ศรีสกุล แก้วกระจ่าง. (2564). *อิทธิพลของปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลไม้โออาร์แกนิกของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร*. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*. 3(5). 51–63.

- [8] ภัคณัฐ พูลสุวรรณสิน. (2560). พฤติกรรมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อน้ำผักและผลไม้สำเร็จรูปตราทิปโก้ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. สืบค้น 18 ตุลาคม 2566. จาก <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/twin-8/6114154034.pdf>.
- [9] ฉันทมัย เจียรกุล. (2562). พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ผลไม้แปรรูปของไทยของวัยรุ่นชาวจีนที่มาศึกษาในประเทศไทย. วารสารธุรกิจปริทัศน์ 8(1). 43-60.
- [10] พุทธชาติ มากมงคล. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อน้ำผักผลไม้พร้อมดื่ม 100% ของผู้บริโภค กรณีศึกษาในกรุงเทพมหานคร [การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

การศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์

The Study Of Competencies Required For CNC Machine Operators In The Automotive Parts Manufacturing Industry

ศิริพร บุญมาก^{1*} ปราโมช ธรรมกรณ์² และสักรินทร์ อยู่ผ่อง³

Siriporn Boonmak^{1*} Pramoch Thammakorn² & Sakarin Yuphong³

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาควิชาการพัฒนารัฐกิจอุตสาหกรรมและทรัพยากรมนุษย์ คณะพัฒนารัฐกิจและอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ กรุงเทพมหานคร 10800

Master Student of Business Administration, Industrial Business and Human Resource Development King Mongkut's University of Technology North Bangkok 10800

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะพัฒนารัฐกิจและอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ กรุงเทพมหานคร 10800

Advisor Assistant Professor Dr., Industrial Business and Human Resource Development King Mongkut's University of Technology North Bangkok 10800

³ รศ.ดร. คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ กรุงเทพมหานคร 10800

Co-Advisor Associate Professor Dr., Faculty of Applied Arts King Mongkut's University of Technology North Bangkok

Corresponding Author : e-mail : Siriporn.b@itdi.kmutnb.ac.th,

Author : e-mail : pramoch.t@bid.kmutnb.ac.th, skr@kmutnb.ac.th

DOI : 10.14416/j.edii.2026.06.002

Received : 10 ก.พ.67 Revised : 7 มี.ค. 67 Accepted : 27 มี.ค. 67

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล กับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ และ 3) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานระดับปฏิบัติการ ควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 391 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา และทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มด้วยการทดสอบไคสแควร์

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน และที่ไม่แตกต่างกัน ทางสถิติคือ ระดับการศึกษา 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงาน ควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะ ที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ระดับการศึกษาและปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน

คำสำคัญ : สมรรถนะ พนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์

Abstract

This research aimed to 1) to explore opinions and investigate perceptions regarding essential competencies crucial for CNC machine control operators in the automotive component manufacturing industry during Industry. Furthermore, 2) Comparison of personal factors and competencies required for CNC machine operators in the automotive parts manufacturing industry. There are different opinions. Statistically significant when personal factors are gender, age, and work experience. And what is not statistically different is the level of education. Additionally, 3) Identify any relationships between personal factors and these competencies. This quantitative study involved a sample group of 391 operational-level CNC machine control operators in the automotive component manufacturing industry in Bangkok and boundary quantity. Data collection was conducted through surveys, and statistical analyses, including descriptive statistics, one-way ANOVA, and correlation analysis, were employed.

The key findings include : 1) Competency Perceptions: Overall, respondents rated their opinions on the competencies necessary for CNC machine control operators in the Industry as high. 2) Significant Differences: There were noteworthy differences in opinions when comparing personal factors with the required competencies. Factors such as gender, age, education level, and work experience showed significant variances. 3) Relationship Analysis: The examination of relationships between personal factors and required competencies indicated that personal factors did not have a significant relationship with the necessary competencies. However, education level and some personal factors, including gender, age, and work experience, were significantly correlated with the required competencies.

Keywords : Competency, CNC machine operator, automotive parts manufacturing industry

1. บทนำ

แผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) แผนกลยุทธ์รายหมุดหมายที่ 3 ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ที่สำคัญของโลก โดยปี 2562 ประเทศไทยผลิตและส่งออกยานยนต์เป็นอันดับที่ 1 ของอาเซียน และเป็นอันดับที่ 11 ของโลก มีมูลค่าการส่งออกจำนวน 1,300,561 ล้านบาท โดยประเทศที่มีกำลังการผลิตรถยนต์สูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ จีน สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เยอรมนี และอินเดีย ซึ่งตลาดส่งออกหลักของไทยในกลุ่มรถยนต์นั่งส่วนบุคคล ได้แก่ ประเทศออสเตรเลีย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ จีน เม็กซิโก ตามลำดับ ขณะที่ในกลุ่มรถบรรทุก และรถบรรทุก ได้แก่ ออสเตรเลีย ฟิลิปปินส์ นิวซีแลนด์ ซาอุดีอาระเบีย เวียดนาม ตามลำดับ นอกจากนี้อุตสาหกรรมยานยนต์มีส่วนในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยมีความสามารถในการผลิตรถยนต์จำนวนมากถึง 2 ล้านคันต่อปี มีผู้ประกอบการจำนวน 13,920 ราย และมีการจ้างงานจำนวน 345,000 คน อย่างไรก็ตาม แนวโน้มความต้องการยานยนต์ทั่วโลกกำลังเปลี่ยนทิศทางไปสู่ยานยนต์ไฟฟ้า ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีแบตเตอรี่ที่ทำให้ยานยนต์ไฟฟ้ามีประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้นและราคาที่ลดลง รวมทั้งทิศทางการพัฒนาที่มุ่งไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ รัฐบาลได้มีการส่งเสริมอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ โดยให้ความสำคัญกับการต่อยอดจากอุตสาหกรรมเดิมไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง พร้อมทั้งกำหนดมาตรการสนับสนุนการผลิตรถยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าในประเทศไทยที่สำคัญ อาทิ มาตรการกระตุ้นตลาดในประเทศและต่างประเทศ มาตรการส่งเสริมเพื่อสร้างอุปทานและปรับตัวไปสู่การผลิตยานยนต์ไฟฟ้า มาตรการเตรียมความพร้อมโครงสร้างพื้นฐานอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ปริมาณคำขอรับการส่งเสริมการลงทุนผลิตรถยนต์ไฟฟ้าและชิ้นส่วนประกอบแบตเตอรี่ในประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้น [1]

อุตสาหกรรมยานยนต์เป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของหลายประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ทั้งในด้านการสร้างมูลค่าเพิ่ม การจ้างงาน และการพัฒนาด้านเทคโนโลยี ยานยนต์ โดยในปี 2565 มีการคาดการณ์ว่าอุตสาหกรรมยานยนต์ทั่วโลกจะมีมูลค่ากว่า 2.95 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 100 ล้านล้านบาท และจากรายงานของ International Organization of Motor Vehicle Manufacturers (OICA) ระบุว่า ในปี 2565 ยอดการผลิตรถยนต์ มีจำนวนกว่า 85.0 ล้านคัน แม้จะยังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าปี 2562 (ก่อนเกิดวิกฤตโควิด-19) อยู่ถึง 7.7% แต่คาดว่าหลังสถานการณ์โควิด-19 คลี่คลาย การผลิตรถยนต์จะทยอยฟื้นตัวต่อเนื่อง และเข้าสู่ระดับก่อนเกิดวิกฤตโควิด-19 ได้ในปี 2567 สอดคล้องกับรายงานของบริษัทวิจัยด้านอุตสาหกรรมยานยนต์ชั้นนำอย่าง Wards Intelligence ที่ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ที่สำคัญของโลก สะท้อนจากการที่ไทยมีการผลิตรถยนต์ต่อปีมากถึง 1.9 ล้านคัน สูงที่สุดในอาเซียน และเป็นอันดับ 10 ของโลก และสินค้ากลุ่มยานพาหนะ อุปกรณ์และส่วนประกอบยังเป็นสินค้าส่งออกอันดับหนึ่งของไทย โดยในปี 2565 มีมูลค่าการส่งออกรวม 1.31 ล้านล้านบาท ขยายตัว 8.2% ต่อปี หรือคิดเป็นสัดส่วนราว 12.3% ต่อ GDP อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์เป็นหนึ่งในห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ที่มีบทบาทสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างมากต่ออุตสาหกรรมยานยนต์ อีกทั้งเป็นส่วนเสริมให้อุตสาหกรรมยานยนต์มีความแข็งแกร่ง เนื่องจากการผลิตรถยนต์เครื่องยนต์สันดาปภายใน (Internal Combustion Engine : ICE) หรือรถยนต์ที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิง ต้องใช้ชิ้นส่วน OEM (Original Equipment Manufacturing) หรือชิ้นส่วนที่ป้อนให้กับโรงงานประกอบรถยนต์มากถึง 2-3 หมื่นชิ้นต่อคัน ซึ่งประเทศไทยมีอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ที่มีความแข็งแกร่ง และมีส่วนสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนให้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมยานยนต์

สมัยใหม่ที่เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ภาครัฐใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต ใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (New Engine of Growth) ซึ่งนอกจากจะช่วยสนับสนุนอุตสาหกรรมยานยนต์ในประเทศแล้ว สินค้ากลุ่มชิ้นส่วนยานยนต์ยังเป็นสินค้าส่งออกสำคัญของไทย โดยในปี 2565 มีมูลค่าส่งออกกว่า 5.41 แสนล้านบาท คิดเป็นสัดส่วน 5.4% ของมูลค่าการส่งออกรวม และคิดเป็นสัดส่วน 41.3% ของมูลค่าการส่งออกยานพาหนะ อุปกรณ์และส่วนประกอบ [2]

CNC มาจากคำว่า Computer Numerical Control เป็นระบบควบคุมซีเอ็นซีที่ใช้คอมพิวเตอร์ที่มีความสามารถสูงเพิ่มเข้าไปในระบบ ทำให้สามารถจัดการเก็บข้อมูลที่ป้อนเข้าไปในระบบซีเอ็นซีและประมวลผลข้อมูลเพื่อนำผลลัพธ์ที่ได้ไปควบคุมการทำงานของเครื่องจักรกลระบบควบคุมซีเอ็นซี (CNC Control) ระบบซีเอ็นซี (CNC System) จะมีคอมพิวเตอร์ประกอบอยู่ด้วย ดังนั้น พนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ไม่เพียงแต่จะใช้โปรแกรมซีเอ็นซีให้เครื่องจักรทำงานได้เท่านั้น แต่จะสามารถเขียนและป้อนโปรแกรมด้วยตัวเอง ตลอดจนการแก้ไขโปรแกรมได้หลังจากป้อนเข้าไปในระบบควบคุมของเครื่องแล้ว หัวใจของระบบซีเอ็นซี คือ คอมพิวเตอร์ซึ่งทำหน้าที่ในการคำนวณทั้งหมดและเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างเป็นเหตุและผล เนื่องจากระบบซีเอ็นซีเป็นองค์ประกอบที่เชื่อมโยงระหว่างพนักงานคุมกับเครื่องจักรกล [3]

จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าวนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจวิจัยเรื่องการศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ เป็นสิ่งสำคัญที่องค์กรควรให้ความสนใจ เพื่อให้การขับเคลื่อนขององค์กรดำเนินไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีการเพิ่มสมรรถนะของพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ทางด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ เนื่องจากอุตสาหกรรมยานยนต์เป็นอุตสาหกรรมที่ประเทศไทยมีปัจจัยได้เปรียบหลายประเทศ และมีการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมนี้ อุตสาหกรรมยานยนต์นั้นมีมูลค่าสูง มีแรงงานจำนวนมาก และมีศักยภาพในการแข่งขันในตลาดยานยนต์โลก ผลการศึกษาที่ได้สามารถเป็นข้อมูลให้กับ

อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ นำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม และเกิดประสิทธิผลต่ออุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์

2.2 เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์

2.3 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร ได้แก่ พนักงานระดับปฏิบัติการควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร ปทุมธานี และนครปฐม ที่ได้จดทะเบียนห้างหุ้นส่วนจำกัดและบริษัทจำกัด มีทุนจดทะเบียนตั้งแต่ 1,000,000 ถึง 50,000,000 บาท มีจำนวน 552 สถานประกอบการ และได้จดทะเบียนโรงงาน ซึ่งมีจำนวน 17,169 คน ได้ขนาดตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 391 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมีลักษณะ 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) มีจำนวนข้อคำถาม 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ประกอบด้วย ด้านความรู้ ด้านทักษะ

และด้านเจตคติ แรงจูงใจ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีจำนวนข้อคำถามจำนวน 56 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน ตามแนวคิดและทฤษฎีสมรรถนะของ McClelland (1973)

- 1) ด้านความรู้ จำนวนข้อคำถาม 28 ข้อ
- 2) ด้านทักษะ จำนวนข้อคำถาม 16 ข้อ
- 3) ด้านเจตคติ จำนวนข้อคำถาม 12 ข้อ

3.3 การหาคุณภาพเครื่องมือ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.80-1.00 และทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out) กับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้ววิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด 0.86

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 ดำเนินการเก็บแบบสอบถามพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ได้รับแบบสอบถามตอบกลับฉบับสมบูรณ์ตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 391 ชุด

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ การหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

(1) ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

(2) ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากรตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป ใช้สถิติ (One-way Anova Analysis of Variance :

ANOVA) ในกรณีที่พบว่า ค่าสถิติเอฟ (F-test) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีของ Scheffé

(3) ทำการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ กับปัจจัยส่วนบุคคล ทั้งหมด 4 ด้าน โดยใช้การทดสอบไคสแควร์ (Chi Square Test)

4. ผลการวิจัย

4.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

(N : 391)

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	381	97.40
	หญิง	10	2.60
อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี	172	43.99
	30-39 ปี	195	49.87
	40-49 ปี	19	4.86
	50 ปีขึ้นไป	5	1.28
ระดับการศึกษา	ระดับมัธยมต้นหรือเทียบเท่า	0	0
	ระดับมัธยมปลาย	1	0.26
	ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	103	26.34
	ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	209	53.45
	ปริญญาตรี	76	19.44
	ปริญญาโทหรือสูงกว่า	2	0.51
ประสบการณ์ในการทำงาน	น้อยกว่า 3 ปี	31	7.93
	3-5 ปี	82	20.97
	6-8 ปี	170	43.48
	มากกว่า 8 ปี	108	27.62

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 97.40 มีอายุ 30-39 ปี จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 49.87 มีระดับการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 53.45 และประสบการณ์ในการทำงาน 6-8 ปี จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 43.48

4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ดังตารางที่ 2

4.3 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC โดยรวม

สมรรถนะ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านความรู้	4.08	0.33	มาก
2. ด้านทักษะ	4.11	0.35	มาก
3. ด้านเจตคติ	4.20	0.31	มาก
รวม	4.13	0.29	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า พนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศที่แตกต่างกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ โดยรวม

รายการประเมิน	เพศ				t	p
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านความรู้	4.10	0.31	3.49	0.46	6.06	0.00*
ด้านทักษะ	4.12	0.34	3.59	0.40	4.82	0.00*
ด้านเจตคติ	4.20	0.31	4.11	0.32	0.85	0.39
รวม	4.14	0.28	3.73	0.31	4.55	0.00*

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า พนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ที่มีเพศต่างกัน มีสมรรถนะโดยรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เพศของพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ที่ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ด้านความรู้ ด้านทักษะ แตกต่างกัน และเพศของพนักงานควบคุม

เครื่องจักร CNC ที่ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ด้านเจตคติ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ โดยรวม

ตัวแปร	แหล่ง ความแปรปรวน	SS	df	MS	Sig.	ผลการ ทดสอบ
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	1.39	3	0.46	0.00*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	31.18	387	0.08		
	รวม	71.23	390			
ระดับการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.29	4	0.32	0.31	ไม่แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	31.28	386	0.81		
	รวม	71.23	390			
ประสบการณ์ในการทำงาน	ระหว่างกลุ่ม	4.11	3	1.37	0.00*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	28.46	387	0.07		
	รวม	32.58	390			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ โดยรวม จำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 30 ปี	30-39 ปี	40-49 ปี	50 ปีขึ้นไป
		4.08	4.15	4.24	4.47
ต่ำกว่า 30 ปี	4.08	-	0.07	0.16	0.39*
30-39 ปี	4.15		-	0.09	0.32
40-49 ปี	4.24			-	0.23
50 ปีขึ้นไป	4.47				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า พนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ที่ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีสมรรถนะโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้วิจัยจึงได้ทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี Scheffe ปรากฏผลดังตารางที่ 5 และตารางที่ 6

จากตารางที่ 5 พบว่า อายุของพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ พนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC อายุ 50 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC สูงกว่าพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC อายุต่ำกว่า 30 ปี

ตารางที่ 6 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ โดยรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ ในการทำงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 3 ปี	3-5 ปี	6-8 ปี	มากกว่า 8 ปี
		3.79	4.21	4.13	4.14
น้อยกว่า 3 ปี	3.79	-	0.42*	0.34*	0.35*
3-5 ปี	4.21		-	0.08	0.07
6-8 ปี	4.13			-	0.01
มากกว่า 8 ปี	4.14				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 6 พบว่า ประสบการณ์ในการทำงานของพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ พนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ประสบการณ์ในการทำงาน 3-5 ปี 6-8 ปี และมากกว่า 8 ปีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC สูงกว่าพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 3 ปี

4.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ โดยรวม

ปัจจัยส่วนบุคคล	ค่าสถิติ		
	ค่าสัมประสิทธิ์การจร : C.C.	ค่า Sig.	ผลการทดสอบ
1. เพศ	0.62	0.00*	มีความสัมพันธ์
2. อายุ	0.70	0.00*	มีความสัมพันธ์
3. ระดับการศึกษา	0.73	0.00*	ไม่มีความสัมพันธ์
4. ประสบการณ์ในการทำงาน	0.72	0.07	มีความสัมพันธ์

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 7 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งปัจจัยส่วนบุคคลดังกล่าวคือ ระดับการศึกษา

ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งปัจจัยส่วนบุคคลดังกล่าวมีดังนี้คือ เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงานของพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ที่ต่างกัน มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC และปัจจัยส่วนบุคคล ระดับการศึกษาของพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ที่ต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC

จากทั้งหมด ผลสรุปพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ เรียงตามลำดับมากที่สุด คือ ระดับการศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์การจรร (C.C.) เท่ากับ 0.73 ประสบการณ์ในการทำงาน มีค่าสัมประสิทธิ์การจรร (C.C.) เท่ากับ 0.72 อายุ มีค่าสัมประสิทธิ์การจรร (C.C.) เท่ากับ 0.70 ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล เพศ มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การจรร (C.C.) เท่ากับ 0.62 ตามลำดับ ผลลัพธ์ดังกล่าวสามารถนำไปสรุปผลเพื่อการวางแผนในการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ และการประยุกต์ใช้งานในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ มีผลสรุปการทำการวิจัย ดังนี้

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 30-39 ปี ระดับการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และมีประสบการณ์ในการทำงาน 6-8 ปี

5.2 ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ โดยรวม พบว่า ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านเจตคติ ด้านทักษะ และด้านความรู้ เนื่องจากพนักงานมีเจตคติด้านการคำนึงถึงความปลอดภัยในการปฏิบัติงานต่อตนเองและผู้อื่น การรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีความตั้งใจและอดทนในการปฏิบัติงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน มีอัธยาศัยดี รู้จักประมาณตน มีเจตคติด้านการเป็นผู้เรียนรู้ตลอดเวลาเพื่อให้งานที่ควบคุมออกมาสมบูรณ์ มีเจตคติด้านการประสานงานกับผู้อื่น และรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมงาน ซึ่งสอดคล้องกับ อนุกุล วงศ์การ (2563) [4] ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับหัวหน้างานในธุรกิจก่อสร้าง พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับหัวหน้างานในธุรกิจก่อสร้าง อยู่ในระดับมาก คือ ด้านความรู้ มีความรู้ด้านเสาเข็ม มีความรู้ด้านหลักการทำงานของระบบเครื่องตอกเสาเข็ม 2) การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับหัวหน้างาน ที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน และที่ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ คือ ระดับการทำงาน 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับหัวหน้างานในธุรกิจก่อสร้าง พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ มีความสัมพันธ์สูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ วารุณี ปันทะนะ (2562) [5] ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาสมรรถนะพนักงานควบคุมเครื่องจักรของบริษัท ส.ขอนแก่นฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) ผลการวิจัย พบว่า ระดับสมรรถนะของพนักงาน

ควบคุมเครื่องจักร บริษัท ส.ขอนแก่นฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) ด้านความรู้ทางเทคนิคและความรู้ด้านประสิทธิภาพเครื่องจักรอยู่ในระดับปานกลาง ด้านทักษะการตั้งค่าการทำงานเครื่องจักรและทักษะการใช้งานเครื่องจักรอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านทักษะการบำรุงรักษาอยู่ในระดับน้อย และด้านคุณลักษณะทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ส่วนผลการเปรียบเทียบระดับสมรรถนะของพนักงานควบคุมเครื่องจักร จากภาพรวมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะ พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และตำแหน่งงานแตกต่างกัน มีระดับสมรรถนะที่แตกต่างกัน ส่วนอายุการทำงานและประเภทเครื่องจักรที่รับผิดชอบไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องของสมรรถนะ ข้อเสนอแนะจากการวิจัยคือ ควรจัดอบรมด้านความรู้และทักษะให้กับพนักงานผู้ปฏิบัติงานด้านเครื่องจักรเพราะเป็นกลไกและกำลังสำคัญของกระบวนการผลิต

5.3 เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ โดยรวมพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน มีระดับความคิดเห็นด้านสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์แตกต่างกัน ระดับการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศตวรรษ กล่ำดิษฐ์ (2560) [6] ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายผลิตในอุตสาหกรรมการผลิตสายไฟฟ้า กรณีศึกษาบริษัท สายไฟฟ้าไทย-ยาซากิ จำกัด โดยพบว่า ภาพรวมในทุกด้านของสมรรถนะที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายผลิตของบริษัท สายไฟฟ้าไทย-ยาซากิ จำกัด อยู่ในระดับที่ส่งผลมาก เมื่อทำการพิจารณาในสมรรถนะแต่ละด้าน พบว่า สมรรถนะที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ ด้านทักษะ รองลงมาคือ ด้านความรู้ และในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์นั้น มีระดับสมรรถนะที่ส่งผลมากเท่ากัน สุดท้ายคือ ด้านทัศนคติ มีระดับสมรรถนะ

ที่ส่งผลปานกลาง และทำการพิจารณาหัวข้อของสมรรถนะที่ส่งผลมากที่สุดในแต่ละด้าน พบว่า หัวข้อที่ส่งผลมากที่สุดในด้านของความรู้ คือ มีความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี ในด้านของทักษะ คือ มีทักษะการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง ในด้านของทัศนคติ คือ มีความคิดที่จะพัฒนาสมรรถนะของตนเองให้สูงขึ้นอยู่เสมอ สุดท้ายในด้านคุณลักษณะพึงประสงค์ คือ มีความซื่อสัตย์ ยุติธรรม และมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเองสูง เมื่อทำการพิจารณาเปรียบเทียบสมรรถนะที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายผลิตของบริษัท สายไฟฟ้าไทย-ยาซากิ จำกัด โดยจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุการทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสถานภาพสมรส พบว่า ทุกหัวข้อมีความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

5.4 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ โดยรวมพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระดับความคิดเห็นด้านสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ นั่นคือ ปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงานมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์แตกต่างกัน ระดับการศึกษา ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศตวรรษ กล่ำดิษฐ์ (2560) [6] ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายผลิตในอุตสาหกรรมการผลิตสายไฟฟ้ากรณีศึกษาบริษัท สายไฟฟ้าไทย-ยาซากิ จำกัด ทำให้ทราบว่า ในการพิจารณาความเหมาะสมของการศึกษาพนักงานควบคุมเครื่องจักร CNC ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์จะต้องให้ความ

สำคัญในประเด็นนี้ โดยเฉพาะด้านอายุและประสบการณ์การทำงานนั้น มีความสัมพันธ์กับลักษณะงานประเภทนี้อยู่ในระดับสูง อันเนื่องมาจากบุคลากรที่มีอายุ และประสบการณ์การทำงานมากขึ้น ย่อมมีทักษะความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับงานขององค์กร เนื่องจากมีการสั่งสมประสบการณ์จนเกิดความชำนาญ ลองผิดลองถูกมานอกจากนี้ผู้ที่มีอายุมาก ทักษะทางสังคมและอารมณ์จะทำได้ดีกว่าคนอายุน้อย ในเรื่องการควบคุมความรู้สึกในด้านการจัดการความเห็นต่าง และความมั่นคงทางอารมณ์จนเกิดเจตคติและแรงจูงใจที่ดี ตรงตามความต้องการขององค์กร

5.5 ข้อเสนอแนะ

5.5.1 ควรมีการวิจัยศึกษารูปแบบหรือวิธีการพัฒนาสมรรถนะของพนักงานระดับปฏิบัติการที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์

5.5.2 ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของพนักงานระดับปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ เพื่อเปรียบเทียบกับข้อบกพร่องและหาทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรค

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานয়รัฐมนตรี. (2565). *ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566–2570*. สืบค้น 9 กันยายน 2565. จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_newsphp?nid=13651&filename=develop_issue.
- [2] Krungthai COMPASS. (2023). *ส่องทิศทางอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ไทย ปี 2566–2567*. สืบค้น 10 กันยายน 2566. จาก https://krungthai.com/Download/economyresources/EconomyResourcesDownload_1918Research_Note_Auto_Part_20_03_66.pdf.
- [3] สุภชัย เบ้าอุฬาล. (2556). *การลดเวลาสูญเสียของเครื่องจักร CNC Machining Center ด้วยวิธีการบำรุงรักษาโดยมุ่งความน่าเชื่อถือเป็นศูนย์กลาง* [วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [4] อนุกุล วงศ์การ. (2563). *การศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับหัวหน้างานในธุรกิจก่อสร้าง* [วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- [5] วรุณี ปันทะนะ. (2562). *การพัฒนาสมรรถนะพนักงานควบคุมเครื่องจักรของบริษัท ส.ขอนแก่นฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)* [วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ.
- [6] ศตวรรษ กล้าดิษฐ์. (2560). *สมรรถนะที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายผลิตในอุตสาหกรรมการผลิตสายไฟฟ้า กรณีศึกษาบริษัท สายไฟฟ้าไทย-ยาสากิ จำกัด* [วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ.

คำแนะนำการเตรียมต้นฉบับ เพื่อพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนวัตกรรมการศึกษาและอุตสาหกรรม

เกณฑ์การพิจารณาต้นฉบับ

บทความที่จะได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารนี้ ต้องมีเนื้อหาสาระอยู่ในขอบข่ายวัตถุประสงค์ของวารสารนวัตกรรมการศึกษาและอุตสาหกรรม เป็นบทความที่ไม่เคยถูกนำไปพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน เจ้าของบทความต้องเป็นผู้รวบรวมเรียบเรียงขึ้นมาด้วยตนเอง ต้องได้รับการกลั่นกรองและประเมินคุณภาพจากคณะกรรมการดำเนินการจัดทำวารสารนวัตกรรมการศึกษาและอุตสาหกรรม และจากผู้ประเมินอิสระ (Peer Review) ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการ ไม่น้อยกว่า 3 ท่าน ต้นฉบับพิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ด ตัวอักษรแบบ TH SarabunPSK 16 pt. จำนวนไม่เกิน 10 หน้า กระดาษ A4 ส่งต้นฉบับและไฟล์ไมโครซอฟท์เวิร์ดจำนวน 1 ชุด ได้ที่ กองบรรณาธิการ (ไม่มีการส่งต้นฉบับคืน) สามารถดาวน์โหลดแบบฟอร์มต่าง ๆ ได้ที่ <https://so09.tci-thaijo.org/index.php/jted/download>

ดาวน์โหลดแบบฟอร์ม

ขั้นตอนการเตรียมต้นฉบับ

1. บทความวิจัย

1.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้เขียนชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยชื่อภาษาอังกฤษแต่ละคำให้ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่เฉพาะอักษรตัวแรก (ตัวอักษรแบบ TH SarabunPSK 18 pt. หนา)

1.2 ชื่อผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ให้ระบุทั้งชื่อตัวและชื่อสกุลเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ถ้ามีผู้วิจัยหลายคนให้ใช้หมายเลขกำกับตามลำดับ (ตัวอักษรแบบ TH SarabunPSK 14 pt. ปกติ) และระบุรายละเอียดของผู้เขียน หน่วยงานที่สังกัด ชื่อสถานศึกษา ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้สะดวก และอีเมล (ตัวอักษรแบบ TH SarabunPSK 12 pt. ปกติ)

1.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยให้ลำดับบทคัดย่อภาษาไทยขึ้นก่อนตามด้วยบทคัดย่อภาษาอังกฤษ และควรมีคำสำคัญ (Keywords) จำนวน 2 - 5 คำ (ตัวอักษรแบบ TH SarabunPSK 16 pt. ปกติ)

1.4 เนื้อเรื่อง (ตัวอักษรแบบ TH SarabunPSK 16 pt. ปกติ) ประกอบด้วย

1.4.1 บทนำ (Introduction) ระบุความเป็นมาและความสำคัญของการทำวิจัย เหตุผลการทำวิจัยเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.4.2 วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives) เป็นความเรียงเฉพาะประเด็นสำคัญของวัตถุประสงค์การวิจัยที่ครอบคลุมแนวทางการทำวิจัยทั้งหมด

1.4.3 สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis) (ถ้ามี) เป็นความเรียงสมมติฐานเชิงพรรณนาหรือระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา

1.4.4 กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) (ถ้ามี) คือ โครงสร้างแนวคิดที่พัฒนามาจากทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดตัวแปรและอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการศึกษา

1.4.5 วิธีการดำเนินการวิจัย (Research Methodology) นำเสนอเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย การสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะเวลาในการดำเนินการ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.4.6 ผลการวิจัย (Results) รายงานผลการวิจัยให้ได้ใจความชัดเจนและตรงประเด็น โดยยึดแนวทางตามวัตถุประสงค์การวิจัยเป็นหลัก ควรอธิบายผลการวิจัยด้วยคำบรรยายเป็นหลัก ถ้ามีตัวแปรที่ศึกษาหรือตัวเลขมากให้นำเสนอเป็นตารางรูปภาพ แผนภาพ และกราฟแทรกในเนื้อหา พร้อมอธิบายผลการวิจัยให้ได้สาระครบถ้วนอย่างสั้น ๆ โดยทั้งชื่อและคำอธิบายให้แสดงในทุกองค์ประกอบทั้งของตาราง (Table) รูปภาพ (Picture) ภาพลายเส้น (Figure) แผนภาพ (Diagram) และกราฟ (Graph) ชื่อตารางให้อยู่ด้านบนของตาราง ส่วนชื่อรูปภาพ แผนภาพ และกราฟให้อยู่ด้านล่าง (ข้อความในตาราง แผนภาพ และกราฟ ใช้ตัวอักษรแบบ TH SarabunPSK 14 pt. ปกติ)

1.4.7 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ (Conclusion) เป็นการสรุปเฉพาะประเด็นสำคัญที่เกิดจากการทำวิจัย โดยให้จบด้วยข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และประเด็นที่เป็นแนวทางการทำวิจัยต่อไป (ตัวอักษรแบบ TH SarabunPSK 16 pt. ปกติ)

1.4.8 การอ้างอิง (References) การเขียนเอกสารอ้างอิงให้ระบุเฉพาะรายการที่มีการอ้างถึงในเนื้อหาของบทความ โดยใช้ ระบบการอ้างอิงแบบตัวเลข (Numeric citation) ใส่หมายเลขในวงเล็บสี่เหลี่ยม เช่น [1] และเรียงลำดับตามการปรากฏครั้งแรกในเนื้อหา หากมีการอ้างอิงซ้ำให้ใช้หมายเลขเดิม และกรณีอ้างอิงหลายรายการให้ค้นด้วยเครื่องหมายจุลภาค เช่น [3,4] ทั้งนี้ รายการเอกสารอ้างอิงท้ายบทความให้เรียงตามลำดับหมายเลข [1], [2], [3] ตามที่ปรากฏในเนื้อหา (ตัวอักษรแบบ TH SarabunPSK 16 pt. ปกติ) ตัวอย่างการอ้างอิง มีดังนี้

หนังสือ

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2564)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการท่องเที่ยวและการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ.

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2545). *เทคนิคการวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.

ประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์, วิรัช พุทรวงศ์, และสมชาย รักดี. (2565). *พื้นฐานวิศวกรรมเคมี*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บทความในหนังสือ

เสาวณีย์ จำเดิมเผด็จศึก. (2534). การรักษาภาวะจับติดเฉียบพลันในเด็ก. ใน สมศักดิ์ โล่เลขา, ชลธีรัตน์ ดิเรกวิชัย และมนตรี ตู้จินดา (บรรณาธิการ), *อิมมูโนวิทยาทางคลินิกและโรคภูมิแพ้*. (น. 99-103). กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทยและสมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย.

วารสาร

วลัยพร สุขปลั่ง. (2563). บทบาทของหน่วยงานภาครัฐต่อการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติอย่างยั่งยืนในพื้นที่น้ำตกแก่งลำดวน อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารการจัดการและการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 6(1), 79-96

2. บทความวิชาการ

2.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้เขียนชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยชื่อภาษาอังกฤษแต่ละคำให้ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่เฉพาะอักษรตัวแรก (ตัวอักษรแบบ TH SarabunPSK 18 pt. หนา)

2.2 ชื่อเจ้าของบทความ ให้ระบุทั้งชื่อตัวและชื่อสกุลเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ถ้ามีผู้วิจัยหลายคนให้ใช้หมายเลขกำกับตามลำดับ (ตัวอักษรแบบ TH SarabunPSK 14 pt. ปกติ) และระบุรายละเอียดของผู้เขียน หน่วยงานที่สังกัด ชื่อสถานศึกษา ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้สะดวก และอีเมล (ตัวอักษรแบบ TH SarabunPSK 12 pt. ปกติ)

2.3 เนื้อหา (Main Texts) (ตัวอักษรแบบ TH SarabunPSK 16 pt. ปกติ) ประกอบด้วย

2.3.1 บทนำ (Introduction) กล่าวถึง ความน่าสนใจของเรื่องที่นำเสนอ ก่อนเข้าสู่เนื้อความ

2.3.2 เนื้อความ (Content) ควรนำเสนอพัฒนาการของเรื่องได้อย่างน่าสนใจและมีเนื้อหาทันสมัยเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน สำหรับการอ้างอิง ในเนื้อความเป็นการระบุแหล่งที่มาของข้อมูล ในเนื้อความให้ใช้วิธีการอ้างอิงแบบตัวเลข (Numeric citation)

2.3.3 ตาราง รูปภาพ แผนภาพ และกราฟ ที่แทรกในเนื้อหา อธิบายให้ได้สาระครบถ้วนอย่างสั้น ๆ โดยทั้งชื่อและคำอธิบายให้แสดงในทุกองค์ประกอบทั้งของตาราง (Table) รูปภาพ (Picture) ภาพลายเส้น (Figure) แผนภาพ (Diagram) และกราฟ (Graph) ชื่อตารางให้อยู่ด้านบนของตาราง ส่วนชื่อรูปภาพ แผนภาพ และกราฟให้อยู่ด้านล่าง (ข้อความในตาราง แผนภาพ และกราฟ ใช้ตัวอักษรแบบ TH SarabunPSK 14 pt. ปกติ)

2.3.4 การอ้างอิง (References) การเขียนเอกสารอ้างอิงให้ระบุเฉพาะรายการที่มีการอ้างอิงถึงในเนื้อหาของบทความ โดยใช้ **ระบบการอ้างอิงแบบตัวเลข (Numeric citation)** ใส่หมายเลขในวงเล็บสี่เหลี่ยม เช่น [1] และเรียงลำดับตามการปรากฏครั้งแรกในเนื้อหา หากมีการอ้างอิงซ้ำให้ใช้หมายเลขเดิม และกรณีอ้างอิงหลายรายการให้คั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค เช่น [3,4] ทั้งนี้ รายการเอกสารอ้างอิงท้ายบทความให้เรียงตามลำดับหมายเลข [1], [2], [3] ตามที่ปรากฏในเนื้อหา

นิตยสาร

ส้มโอมีโอ. (2545). อาหารบำรุงสมอง. *Update*, 20 (210), 37-40.

หนังสือพิมพ์

สาธิต บุชบก. (วันที่ 22 มิถุนายน 2552). พบพอสซิลเต่าสกุลใหม่และชนิดของโลกในไทย. *ไทยรัฐ*. 5.

วิทยานิพนธ์

จันทนา เอ่งฉ้วน. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์อาหารทะเลแปรรูปของผู้บริโภคในอำเภอเมือง จังหวัดตรัง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สื่อโสตทัศน และสื่ออื่น ๆ

อุษุทยา: สมเด็จพระนารายณ์มหาราช. (2540). [วีดิทัศน์]. กรุงเทพมหานคร : ทิชชิงทอยส์.

แหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

กรมการท่องเที่ยว. (2562). *รายงานประจำปี 2561*. [สืบค้นเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2566]. จาก <https://www.tourismthailand.org/fileadmin/>

สมัครสมาชิก และชำระค่าตีพิมพ์วารสารนวัตกรรมการศึกษาและอุตสาหกรรม

• อัตราค่าสมาชิก

- ➔ 1 ปี (4 ฉบับ) / 480 บาท
- ➔ 2 ปี (8 ฉบับ) / 960 บาท
- ➔ 3 ปี (12 ฉบับ) / 1,440 บาท

• อัตราค่าตีพิมพ์

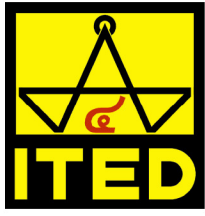
- ➔ 3,500 บาท / บทความ

• การชำระค่าสมาชิก

- ➔ เงินสด ณ สำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (กรณีสมัครด้วยตนเอง)
- ➔ โอนเข้าบัญชีออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาบางทราย เลขที่บัญชี 109-1-80845-7 (แบบสลิปการโอนเงินในใบสมัครออนไลน์)

แบบฟอร์มสมัครสมาชิก และชำระค่าตีพิมพ์วารสารนวัตกรรมการศึกษาและอุตสาหกรรม

ชุดสื่อการเรียนรู้การสอน

ชุดสื่อการเรียนรู้การสอน (IMP)

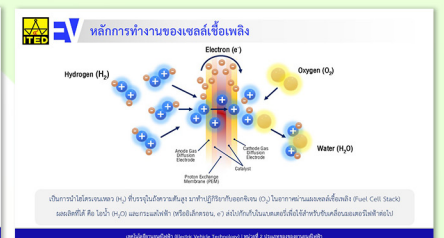
วิชาเทคโนโลยียานยนต์ไฟฟ้า

รายการสื่อประกอบด้วย

1. คู่มือผู้สอน

2. คู่มือผู้เรียน

3. สไลด์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 10 หน่วย

เนื้อหาในรายวิชา

วิวัฒนาการและความเป็นมาของยานยนต์ไฟฟ้า ประเภทของยานยนต์ไฟฟ้า ส่วนประกอบและหลักการทำงาน เบื้องต้นของยานยนต์ไฟฟ้า มอเตอร์ยานยนต์ไฟฟ้า แบตเตอรี่ยานยนต์ไฟฟ้า หน่วยควบคุมยานยนต์ไฟฟ้า ระบบอัดประจุพลังงานยานยนต์ไฟฟ้า ระบบความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกของยานยนต์ไฟฟ้า ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ยานยนต์ไฟฟ้า และการบำรุงรักษายานยนต์ไฟฟ้าเบื้องต้น

“พัฒนาคอน พัฒนาสื่อ และบริการวิชาการ”

SCAN
QR CODE
ช่องทางการสั่งซื้อ

สำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

1518 ถนนประชาอุทิศ 1 แขวงวงศ์สว่าง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร 10800

โทรศัพท์ : 0-2555-2314

e-mail : itedshop@ited.kmutnb.ac.th

www.ited.kmutnb.ac.th

CB KMUTNB

ศูนย์รับรองสมรรถนะบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

สาขา/อาชีพที่เปิดสอบ

♦ สาขาวิชาชีพอุตสาหกรรมดิจิทัล

สาขาธุรกิจดิจิทัลและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

อาชีพนักจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับธุรกิจ

คุณวุฒิตะดับ 6

อาชีพนักการตลาดดิจิทัล

คุณวุฒิตะดับ 5

สาขาการบริหารโครงการสารสนเทศ

อาชีพนักบริหารโครงการสารสนเทศ

คุณวุฒิตะดับ 4, 5

สาขาซอฟต์แวร์และการประยุกต์

อาชีพนักวิเคราะห์ออกแบบระบบ

คุณวุฒิตะดับ 4

อาชีพนักพัฒนาระบบ

คุณวุฒิตะดับ 4

อาชีพนักทดสอบระบบ

คุณวุฒิตะดับ 4

สาขาวิทยาศาสตร์ข้อมูล

อาชีพนักวิเคราะห์ข้อมูล

คุณวุฒิตะดับ 4, 5

อาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านวิศวกรรมข้อมูล

คุณวุฒิตะดับ 4, 5

อาชีพนักวิทยาศาสตร์ข้อมูล

คุณวุฒิตะดับ 5

♦ สาขาวิชาชีพบริการการศึกษา วิจัย และภาษา

สาขาบริการการศึกษาและฝึกอบรม

อาชีพครูฝึกในสถานประกอบการ

คุณวุฒิตะดับ 4, 5

♦ สาขาวิชาชีพการผลิตอาหารและเครื่องดื่ม

อาชีพผู้ควบคุมความปลอดภัยอาหาร

คุณวุฒิตะดับ 4, 5

♦ สาขาวิชาชีพการเชื่อมอุตสาหกรรม

อาชีพช่างเชื่อมอาร์กโลหะด้วยมือ

คุณวุฒิตะดับ 4, 5, 6

อาชีพช่างเชื่อมทิก

คุณวุฒิตะดับ 4, 5, 6

อาชีพช่างเชื่อมมิก

คุณวุฒิตะดับ 4, 5, 6

อาชีพช่างเชื่อมแม็ก

คุณวุฒิตะดับ 4, 5, 6

อาชีพช่างเชื่อมพลาสมา

คุณวุฒิตะดับ 4, 5, 6

อาชีพผู้ควบคุมงานเชื่อมอุตสาหกรรม

คุณวุฒิตะดับ 5, 6

อาชีพนักเทคโนโลยีการเชื่อมอุตสาหกรรม

คุณวุฒิตะดับ 5, 6

♦ สาขาวิชาชีพบริการยานยนต์

สาขายานยนต์ไฟฟ้า

อาชีพช่างเทคนิคซ่อมบำรุงรถยนต์ไฟฟ้า

คุณวุฒิตะดับ 3

♦ สาขาวิชาชีพหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ

อาชีพช่างแมคคาทรอนิกส์

คุณวุฒิตะดับ 3, 4

ช่องทางติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมที่

☎ Ins. 0-2555-2310

✉ e-mail : cbkmtnb@gmail.com

📘 Facebook : cbkmtnb

🌐 Website : <https://cb.kmutnb.ac.th>

“พัฒนาคณ พัฒนาสื่อ และบริการวิชาการ”

สำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

1518 ถนนประชากรราษฎร์ 1 แขวงวงศ์สว่าง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร

โทรศัพท์ : 0-2555-2314

e-mail : journal@ited.kmutnb.ac.th

www.ited.kmutnb.ac.th